

АЖЕМІЗ ОЛІВЗР КІРУЧА

АЖВОТО КҮЧЕ КАЗАХ

КЛЮЧЕНИИ
НА
ТАСТИКА

НАРОДНА МЛАДЕЖ

ДЖЕЙМС ОЛИВЪР КЪРУУД

ДИВОТО КУЧЕ КАЗАН

Превод: Живка Рудинска

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

ЧУДОТО

Казан лежеше ням и неподвижен, забил муцуна между предните лапи, с полуотворени очи. Едва ли и камъкът би изглеждал по-безжизнен от него. Нито един мускул не трепваше, нито косъм от козината му не помръдваше. Кучето дори не мигаше. И все пак всяка капка от буйната кръв в това прекрасно тяло кипеше от възбуда, каквато Казан никога преди това не беше изпитвал. Всеки нерв и фибра на прекрасните му мускули бяха опънати като стоманени струни. Една четвърт вълк и три четвърти хъски^[1], той беше прекарал четирите години от живота си в пустошта. Беше изпитвал острата болка от гладуването. Знаеше какво е да премръзнеш. Беше слушал виенето на вятъра през дългите арктически нощи над безплодната земя. Чувал беше бученето на прииждащите реки и водопади, беше се свивал от страх пред силния грохот на бурята. На врата и тялото му имаше белези от битки, а очите му бяха зачервени от блъсъка на снега. Наричаха го Казан, Дивото куче, тъй като беше същински гигант сред другите кучета и безстрашен също като хората, които го водеха сред опасностите в света на ледовете.

Досега не познаваше страха. Никога по-рано не беше изпитвал желание да избяга — дори през онът ужасен ден в гората, когато се бори и уби големия сив рис. Не знаеше какво го беше уплашило, но знаеше, че се намира в друг свят, и много неща в него го поразяваха и беспокояха. Това бяха първите му впечатления от цивилизацията. Желаеше господарят му да се върне в странната стая, където го беше оставил — една стая, изпълнена с противни неща. На стената имаше големи човешки лица, но те нито се движеха, нито говореха — само втренчено го гледаха, както никой досега. Спомни си, че беше виждал един свой господар да лежи притихнал и съвсем вледенен на снега, а той, седнал на задните си лапи, да извива песента на смъртта. Но тези хора от стената изглеждаха живи и все пак сякаш бяха мъртви.

Изведнъж Казан леко наостри уши. Чу стъпки, а после тихи гласове. Единият беше гласът на господаря му. Но другият породи лек трепет у него. Някога, много отдавна, сигурно като малко кученце, сякаш като насьн, беше чувал един смях, напомнящ смеха на това момиче — смях, изпълнен с опияняващо щастие, с трепета на прекрасната любов и с една нежност, която накара Казан да повдигне глава, когато влязоха. Погледна право в тях, почервенелите му очи блестяха. Веднага разбра, че тя трябва да е скъпа за неговия господар, защото той я беше обгърнал с ръка. На блясъка на светлината видя, че косата ѝ е много светла. Лицето ѝ имаше червения цвят на северната горска лоза, а искрящите ѝ очи — цвета на горската теменуга. Изведнъж тя го забеляза и със slab вик се хвърли към него!

— Спри! — извика мъжът. — Той е опасен! Казан...

Тя беше клекнала до него — мила, пухкава и красива, с удивително блестящи очи и ръце, готови да го докоснат. Да се свие ли? Да я ухапе ли? Беше ли тя едно от тези неща на стената, беше ли негов враг? Да се хвърли ли на бялата ѝ шия? Видя мъжа да тича напред, блед като мъртвец. После ръката ѝ докосна главата му и това докосване предизвика един трепет, който раздвижи всеки нерв от тялото му. С две ръце тя обгърна главата му. Лицето ѝ беше съвсем близо и той я чу да казва, почти хълци:

— Значи ти си Казан, милият скъп Казан, моят Казан, смелото ми куче. Ти ми го върна у дома, след като всички други умряха. Моят Казан, моят герой!

И тогава, чудо на чудесата, тя притисна лицето си в него и той почувства нейното сладостно, топло докосване.

Казан не мърдаше. Едва дишаше. Мина много време, преди девойката да повдигне лице от него. И когато се отдръпна, в сините ѝ очи имаше сълзи, а мъжът стоеше над тях с вкопчани една в друга ръце и стиснати зъби.

— Не знам някога да е допуснал да го докосне някой с голи ръце — каза той с твърд, учуден глас. — Отдръпни се внимателно, Изабела. За бога, погледни!

Казан нежно скимтеше, отправил кръвясалите си очи към лицето на момичето. Искаше да почувства още веднъж ръката ѝ, да докосне лицето ѝ. Щяха ли да го бият с тояга, ако посмееш? Сега нямаше намерение да причинява никому зло. Беше готов да убива за нея.

Започна да се придвижва малко по малко, без да отмества поглед. Чу мъжът да казва: „За бога, погледни!“ И потрепера. Не последва удар да го върне на мястото му. Студената му музуна докосна ефирната й рокля, а тя го гледаше неподвижно и влажните ѝ очи блестяха като звезди.

— Погледни! — прошепна тя. — Погледни!

Още половин инч^[2], още един инч, два инча, и голямото му сиво тяло се премести към нея. Сега музуната му се повдигна бавно над крака към ската ѝ и най-сетне докосна малката топла ръка, която лежеше там. Все още гледаше лицето ѝ. Видя странно пулсиране по голата ѝ бяла шия, а после устните ѝ потрепераха, като гледаше мъжа с очарователен поглед. Той също коленичи до тях, прегърна отново момичето и потупа кучето по главата. Не му хареса докосването на мъжа. Нямаше му доверие, тъй като природата го беше научила да не вярва на мъжките ръце, но разреши, понеже видя, че в известен смисъл това доставяше удоволствие на момичето.

— Казан, приятелю, няма да я ухапеш, нали? — каза нежно господарят. — И двамата я обичаме, не можем да не я обичаме. Тя е наша, Казан, само *nasha*. Принадлежи на теб и на мен, ние ще се грижим за нея през целия си живот и ако потрябва, ще се борим за нея на живот и смърт. Е, Казан, приятелю, нали?

Дълго след като го оставиха да лежи на чергата, очите на Казан не се отделяха от момичето. Наблюдаваше и слушаше и през цялото време все повече и повече растеше желанието му да допълзи до тях и да докосне ръката на момичето, роклята или крака ѝ. След известно време господарят му ѝ заговори, тя скочи с лек смях и изтича в ъгъла до нещо голямо, квадратно и блестящо, с ред бели зъби и тяло, по-дълго от неговото. Чудеше се за какво може да са тези зъби. Пръстите на момичето ги докоснаха и нито шепотът на вятъра, който някога беше чувал, нито всичката музика на водопадите и бързейте, нито песента на птиците напролет можеше да се сравни със звуците, които се родиха сега. За първи път чу музика. За момент това го смути и уплаши, но после страхът премина и той почувства да пропълзява странен трепет по тялото му. Искаше да седне на задните си лапи и да започне да вие, както е вил под милионите звезди на небето през студените зимни нощи. Но нещо го възпираше. И това нещо беше момичето. Бавно започна да се промъква към него. Почувства погледа

на мъжа върху себе си и спря. После още малко, инч след инч, проточи врат и муцуна напред. Беше на половината път до нея, в средата на стаята, когато чудесните звуци станаха много нежни и тихи.

— Продължавай — чу да я увещава мъжът с тих и припрыян глас.
— Продължавай, не спирай!

Момичето обрна глава, видя го да се свива на пода и продължи да свири. Мъжът все още го гледаше, но сега погледът му не можеше да го задържи. Отиваше все по-близо и по-близо, докато най-после протегнатата му муцуна докосна роклята ѝ там, където падаше набрана на пода. А сетне легна, потръпвайки, тъй като тя започна да пее. Беше чувал индианка да тананика пред колибата си. Беше чувал дивата монотонна песен на карибу^[3], но никога не беше слушал нещо толкова нежно, както звуците от устата на това момиче. Забрави за присъствието на господаря си. Тихо, свивайки се, така че тя да не разбере, повдигна глава. Видя я да го гледа. Имаше нещо в очите ѝ, което вдъхваше доверие, и той сложи глава в скута ѝ. За втори път почувства допира на женска ръка и притвори очи с дълбока въздишка. Музиката спря. Долови развлнуван глас край себе си, подобен едновременно и на смях, и на ридание. Чу господаря си да кашля.

— Винаги съм обичал този стар негодник, но никога не съм и помислял, че може да направи това — каза той.

Гласът му прозвуча странно за Казан.

[1] Хъски — ескимоско куче. — Б.пр. ↑

[2] Инч — 2,5 см. По-нататък в текста се срещат следните английски мерни единици: ярд — 91 см; фут (стъпка) — 30 см; фунт — 453 грама; акър — 0,4 хектара; бушел — 36 литра. — Б.пр. ↑

[3] Карибу — канадски елен. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ВТОРА

НА СЕВЕР

Настъпиха прекрасни дни за Казан. Липсваха му горите и дълбокият сняг. Липсваха му всекидневното напрежение да не изпуска из очи другарите си от впряга, джафкането по петите му, продължителното теглене из откритите и пустинни места. Липсваше му онова „куш-куш-ху-а-а“ на водача, зловещото плющене на дългия двадесет стъпки камшик от черва на карибу. И онова скимтене и опъване зад него, което му напомняше, че тези, дето го следваха, бяха по местата си. Но нещо друго беше заело мястото на онова, което му липсваше. То беше в стаята, във въздуха, навсякъде около него, дори господарят му или момичето да не бяха наблизо. Където и да се намираше тя, той долавяше присъствието на това странно нещо, пропъждащо самотата. То беше уханието на тази жена, което го караше нежно да скимти през нощите, вместо да бъде навън и да вие под звездите. Не беше самoten. Една нощ, обикаляйки, Казан откри някаква врата и щом сутринта момичето я отвори, намери го свит и притиснат здраво до прага. Пресегна, прегърна го, гъстата й дълга коса, разстлала се по него, го омайваше с прекрасния си дъх. После му постла рогозка пред вратата да спи на нея. През дългите нощи той знаеше — тя е зад вратата — и беше доволен. От ден на ден започваše все по-малко да мисли за дивите места и все повече за нея.

Тогава започна промяната. Някакво странно бързане и суetenе около него, а момичето му обръщаše все по-малко внимание. Стана неспокоен. Душеше промяната във въздуха и започна да изучава лицето на господаря си. После дойде онази сутрин, когато отново му сложиха нашийника и желязната верига. Чак като последва господаря си на улицата, започна да разбира. Изпращаха го. Изведенъж седна на задните си лапи и отказа да се помръдне.

— Хайде, Казан — придумваше го мъжът. — Хайде, приятелю.

Той се опъна назад и показа белите си зъби. Очакваше плющенето на камшика или удар от тояга, но нищо подобно не се

случи. Господарят му се засмя и го върна в къщи. Когато излязоха отново, момичето беше с тях и вървеше с ръка на главата му. То го убеди да скочи през един голям тъмен отвор в още по-тъмната кола и го примами към най-тъмния ъгъл, а господарят му сложи веригата. После двамата излязоха, смеейки се като деца. Часове Казан лежеше неподвижен и настръхнал, вслушвайки се в странното трополене на колелетата. Няколко пъти те спираха и той чуваше гласове отвън. Най-сетне се убеди, че чува познат глас, отъна веригите си и започна да скимти. Вратата се отвори. Един човек с фенер, следван от господаря му, се качи в колата. Не им обърна внимание, а се взираше в мрака на нощта през отвора. Почти се развърза, скочи на белия сняг, но не видя никой там и застана неподвижен, душейки въздуха. Над него бяха звездите, под които беше вил цял живот, около него горите — черни и безмълвни като стена. Напразно търсеше онова ухание, което му липсваше. И Торп дочу едва доловима нотка на скръб, изтрягваща се от гърлото му. Взе фенера и го вдигна над главата си и в същото време отпусна ремъка. При този сигнал в нощта се чу глас. Той дойде зад тях и Казан така внезапно се изви, че разхлабената верига се изплъзна от ръцете на мъжа. Видя светлината на други фенери. И още веднъж гласът:

— Ка-а-з-а-а-н!

Скочи като стрела. Торп се засмя и го последва.

— Старият пират — радваше се той.

Торп стигна до мястото зад фургона, осветено от фенера, и намери Казан свит в краката на една жена. Жената на Торп. Тя му се усмихна тържествуваща, излизайки от тъмнината.

— Ти спечели — смееше се той щастливо. — Залагам и последния си долар, ако той не прави това само за един глас на света. Ти спечели. Казан, негоднико, загубих те.

Изведнъж лицето му стана сериозно, когато Изабела спря, да вземе повода.

— Той е твой, Изи. Но ти тряба да ми разрешиш да се грижа за него, докато се уверим... Дай повода. Дори и сега не му се доверявам. Той е вълк. Виждал съм го да откъсва ръката на индианец с едно захапване. Виждал съм го да прегризва гръкляна на друго куче с един скок. Той е разбойник — лошо куче, въпреки че се прояви като герой и ме върна жив у дома. Не му вярвам. Дай ми повода.

Не довърши. С рев на див звяр Казан скочи. Бърните му се разтвориха и оголиха дългите му зъби. Козината му настърхна. С внезапен предупредителен вик Торп пъхна ръка в пояса за револвера си. Казан не му обърна внимание. Друга фигура се беше появила в нощта и стоеше в осветения от фенера кръг. Беше Маккриди, който трябваше да придружи Торп и младата му жена до лагера на Червената река. Там на Торп беше възложен строежът на новата линия Трансконтинентал. Мъжът беше снажен, силен, гладко избръснат. Челюстите му бяха толкова широки, че правеха лицето му грубо, а в очите му имаше един пламък, почти като страстта в очите на Казан, когато гледаше Изабела.

Плетената качулка в червено и бяло се беше разхлабила и увисна на раменете ѝ. Мъждукащата светлина на фенера блестеше в косата ѝ като старо злато. Бузите ѝ пламтяха, а очите, внезапно обърнати към него, бяха сини като най-синята горска теменуга и блестяха като диаманти. Маккриди премести поглед, а тя веднага сложи ръка върху главата на Казан. За първи път кучето като че не почувства допира ѝ. Още ръмжеше срещу Маккриди и тътнещата заплаха, изтръгваща се от гърлото му, нарастваше. Жената на Торп дръпна веригата:

— Мирувай, Казан, мирувай — изкомандва му тя.

Като чу гласа ѝ, той се отпусна.

— Мирувай — повтори тя и пак сложи свободната си ръка на главата му. Той се сгущи в краката ѝ, но устните му още бяха напрегнати. Торп го наблюдаваше. Учудващо го смъртната ненавист във вълчите му очи. Погледна Маккриди. Едрият водач беше развел дългия си камшик. Странно изражение се появи на лицето му. Взря се в Казан. Изведнъж се наведе, опрял ръце на коленете си, и в момент на възбуда забрави, че хубавите очи на Изабела го наблюдавала.

— Ху-куш, Педро, хайде!

Само кучетата от северозападната конна полиция бяха обучени на тази дума „хайде“. Казан не се помръдна. Маккриди се изправи и бърз като стрела, размаха дългия камшик, който изплююща в нощта като пистолетен изстрел.

— Хайде, Педро, хайде.

Ръмженето на Казан се засили в рев, но нито един мускул от тялото му не помръдна. Маккриди се обърна към Торп:

— Мога да се закълна, че познавам това куче. Ако това е Педро, той е лош!

Торп пое повода. Само момичето забеляза израза, появил се за миг на лицето му. Това го накара да потрепера. Няколко минути по-рано, когато влакът спря в Лъо Пас, тя подаде ръката си на този човек и тогава забеляза същото. Спомни си много неща, разказвани й от мъжа ѝ, за хората от гората. Беше започнала да ги обича, да се възхищава на голямата им сурова мъжественост и верни сърца още преди да я доведе сред тях. Изведнъж тя се усмихна на Маккриди, опитвайки се да превъзмогне чувството на страх и неприязнь.

— Не ви харесва — засмя се тя. — Няма ли да станете приятели?

Тя побутна Казан към него, а Торп държеше повода. Маккриди дойде до нея, когато тя се наведе над кучето. Беше с гръб към Торп. Приведената глава на Изабела беше на една педя от неговата. Можеше да види пламналите ѝ бузи и сърдитата ѝ усмивка, когато успокояваше ръмжащия Казан. Торп стоеше, готов да дръпне юздата, и за миг Маккриди се намери между него и жена му, така че той не можеше да вижда лицето му. Погледът на мъжа не беше отправен към Казан. Взираше се в момичето.

— Ти си смела — каза той, — а аз се боя. Ще ми откъсне ръката.

Той пое фенера от Торп и ги поведе по тясна снежна пътешка, отделяща се от пътя. Лагерът, напуснат от Торп преди две седмици, беше скрит в гъсталака от смърчове. Сега имаше две палатки вместо единствената, използвана от него и водача му по-рано. Пред тях гореше буен огън. До огъня имаше голяма шейна и Казан видя завързани за дърветата, точно в края на осветения кръг, неясните фигури и искрящите очи на своите другари по впряг. Стоеше тих и неподвижен, докато Торп го завързваше към шайната. Отново се беше върнал в своята гора — като водач. Господарката му се смееше и очарователно пляскаше с ръце от възторг пред непознатия и прекрасен живот, частница от който тя сега ставаше. Торп беше отметнал платнището на палатката и тя влезе пред него. Не погледна назад. Не каза нито дума на Казан. Той заскимтя и обърна зачервените си очи към Маккриди.

В палатката Торп каза:

— Съжалявам, че добрият Джекпайн не се върна с нас, Изи. Той ме доведе, но нито любовта му, нито парите можеха да го накарат да се

върне. Той е индиански мисионер и бих дал цялата си месечна заплата само да можеше да го видиш как води кучетата. Не съм сигурен в този човек, в Маккриди. Той е странно момче, агент е на компанията тук. Показва ми и познава гората като на пръсти. Но кучетата не обичат непознатите. Казан няма да се привърже към него за нищо на света.

Казан чу гласа на момичето и застана притихнал и неподвижен, заслушан в него. Нито чу, нито видя Маккриди, който се промъкна крадешком зад него. Гласът на мъжа го изненада като изстрел в гърба:

— *Педро!*

За миг Казан се сви, сякаш ударен с камшик.

— Пипнах те този път, нали, стари дяволе! — прошепна Маккриди със странно бледо лице на светлината на огъня. — Сменил си името, а? Но аз те *пипнах*, нали?

ГЛАВА ТРЕТА

МАККРИДИ ЗАПЛАЩА ДЪЛГА СИ

Дълго след като изрече тези думи, Маккриди седя мълчаливо край огъня и по едно време само за миг отмести поглед от Казан. След малко, като се увери, че Торп и Изабела са се прибрали да спят, влезе в палатката си и се върна с бутилка уиски. През следващия половин час той често надигаше бутилката. После отиде и седна на ръба на шайната, точно там, където Казан не можеше да го достигне.

— Пипнах те, нали? — повтори той. Въздействието на алкохола започна да се проявява в блъсъка на очите му. — Чудя се кой е променил името ти, Педро? И как, дявол да го вземе, той се е добрал до тебе? Ха-ха, само да можеше да говориш...

Чу се гласът на Торп в палатката, последван от тихия детински смях на жената. И Маккриди бързо се изпъна. Лицето му изведнъж пламна, той се изправи на крака и пъхна бутилката в джоба си. Заобикаляйки на пръсти огъня, предпазливо отиде в сянката на дървото до палатката и остана там доста време, като се слушаше. Когато се върна при шайната и Казан, очите му горяха от страстно безумие. След полунощ влезе в палатката си.

От топлината на огъня очите на Казан бавно се затвориха. Дремеше неспокойно и в главата му се въртяха ужасни картини. Ту се бореше и челюстите му тракаха, ту опъваше веригата си, а Маккриди или господарят му бяха толкова далече от него, че не можеше да ги достигне. Отново почувства нежното докосване на ръката на момичето, чу удивителният й сладък глас да пее за него и господаря му и тялото му потръпна от същото вълнение, обхванало го през онази нощ. После картината се смени. Той бягаше начело на великолепен впряг — шест кучета от кралската северозападна конна полиция — и господарят му го наричаше Педро. Сцената се промени. Бяха в никакъв лагер, а господарят му — млад, гладко избръснат. Помагаше на друг мъж с ръце, стегнати отпред в особени черни халки, да слезе от шайната. После отново лежеше пред голям огън. Господарят му

седеше срещу него с гръб към палатката и докато гледаше, оттам излезе човекът с черните халки — само че сега халките бяха свалени и ръцете му свободни. В едната си ръка носеше тежка тояга. Чу ужасният удар на тоягата да се стоварва върху главата на господаря му и този звук го разбуди от неспокойния му сън.

Скочи настръхнал и ръмжащ. Огънят беше изгаснал и черният мрак, предхождащ зазоряването, обгърна лагера. Казан видя Маккриди в мрака. Пак стоеше до палатката на господарката му, но, сега знаеше, че този беше човекът с черните железни халки и че той го беше бил с камшик и тояга, дълго след като беше убил господаря му. Маккриди долови злобното му ръмжене и бързо се върна към огъня. Започна да свирика и да разбутва загасналите главни и когато огънят отново пламна, се провикна да разбуди Торп и Изабела. Няколко минути покъсно Торп се появи на входа на палатката, следван от жена си. Разпуснатата ѝ коса падаше на златисти вълни по раменете ѝ, тя седна на шейната до Казан и започна да се реши. Маккриди мина зад нея и затършува из пакетите в шейната. Сякаш случайно едната му ръка се провря за миг в гъстите коси на гърба ѝ. Тя не почувства погалването при допира на пръстите му, а Торп беше с гръб към тях. Само Казан видя това тайно движение на ръката му, гальовното потрепване на пръстите му по косата ѝ и лудата страст в очите на този мъж. По-бързо от рис, кучето прескочи шейната и опъна до краен предел веригата. Маккриди отскочи навреме и тъй като веригата го теглеше, кучето рязко се дръпна назад и тялото му се блъсна отстрани в момичето. Торп се обърна точно в този момент и видя края на скока. Мислеше, че Казан е скочил върху Изабела, и ужасён, не каза нито дума, докато я вдигаше от мястото, където беше паднала. Видя, че не е ранена, и посегна за пистолета си. Той беше в кобура в палатката. В краката му се намираше камшикът на Маккриди и в момент на ярост той го сграбчи. Скочи към Казан. Кучето се сви на снега. Не направи никакво движение — да избяга или да напада. Само веднъж в живота си помнеше да е ял бой като този. Но нито скимтеше, нито ръмжеше. Изведнъж господарката му се спусна и хвана камшика пад главата на Торп.

— Не го бий повече! — извика тя и нещо в гласа ѝ го възпря. Маккриди не чу какво каза тя после, но очите на Торп придобиха странен израз и без да каже нито дума, последва жена си в палатката.

— Казан не се хвърли върху мен — прошепна тя, трепереща от внезапно вълнение. Лицето ѝ беше мъртвешки бледо.

— Оня мъж беше зад мен — продължи тя, стискайки ръцете на съпруга си. — Почувствах как ме докосна, после Казан скочи. Той не искаше да ухапе мен, а мъжа. Има нещо нередно...

Тя почти хълцаше и Торп я притисна силно.

— Не съм и помислял по-рано. Но чудно — каза той. — Не спомена ли Маккриди нещо такова, че познава кучето? Възможно е. Вероятно той е притежавал Казан преди и го е тормозил толкова, че кучето не може да забрави. Утре ще разбера. Но докато разбера, обещай ми да стоиш настрана от Казан.

Изабела обеща. Когато излязоха от палатката, Казан вдигна голямата си глава. Силен удар беше затворил едното му око, а от устата му капеше кръв. Изабела тихо изхлипа, но не го доближи. Полуослепял, той знаеше, че господарката беше прекратила наказанието, нежно изскимтя и размърда дебелата си опашка в снега.

Никога не беше се чувствал така нещастен, както през дългите тежки часове на следващия ден, докато проправяше пътя на другарите си по впряг на север. Едното му око беше притворено и силно пареше, а тялото го болеше от ударите на камшика. Но не физическата болка беше причина за унизието му и не тя му беше отнела онази енергична светкавична пъргавина на водача командир на другарите по впряг. Причината беше в настроението му. За пръв път в живота си беше разстроеен. Маккриди го беше бил — много отдавна. Господарят му го би. И през този ден гласовете им звучаха противно и отмъстително в ушите му. Но най-силна болка му причиняваше господарката. Държеше се настрана и винаги на такова разстояние, че да не може да я докосне. И когато спираха да почиват, и когато бяха отново в лагера, тя го гледаше със странен и учуден поглед, но не говореше. Сякаш и тя беше готова да го бие. Вярваше в това, отдръпна се от нея и се сви по корем в снега. При него разваленото настроение означаваше разбито сърце. И тази нощ той се спотай в най-дълбоките сенки край лагерния огън и самотен затъгува. Никой освен момичето не разбра, че това е скръб. Не помръдна към него. Не му заговори, но го наблюдаваше търпеливо и най-внимателно го изучаваше, когато наблюдаваше Маккриди.

По-късно, след като Торп и господарката влязоха в палатката, заваля сняг и въздействието на снега върху Маккриди учуди Казан. Мъжът стана неспокоен, надигаше често бутилката от предишната нощ. На светлината на огъня лицето му ставаше все по-червено и Казан виждаше странния блъсък на зъбите му, докато гледаше втренчено палатката на господарката му. Непрекъснато я доближаваше и се ослушваше. На два пъти чу раздвижване. Последния път беше тежкото дишане на Торп. Маккриди бързо се върна при огъня и обърна лице към небето. Снегът се сипеше толкова силен, че той наведе лице, примига и избърса очите си. После навлезе в мрака и се приведе над пътеката, която бяха направили преди няколко часа. Почти не личеше от падналия сняг. След час нямаше да има никаква пътека — нищо, което през следващия ден да подскаже, че те бяха дошли по този път. До сутринта снегът щеше да покрие всичко — дори огъня, ако го оставеше да загасне. Маккриди отново отпи гълтка в тъмното, тихо произнесени думи на дива радост се изтръгнаха от устните му, главата му гореше от пиянски огън. Сърцето му биеше лудо, но едва ли по-лудо от сърцето на Казан, когато кучето видя Маккриди да се връща с *тояга*. Подпря я на едно дърво, взе фенер от шейната и го запали. С фенер в ръка приближи входа на Торповата палатка.

— Хей, Торп, Торп! — извика той.

Отговор не последва. Чуваше дишането на Торп. Отметна малко платнището на входа на палатката и повиши глас:

— Торп!

Все още вътре не се долавяше никакво движение и той развърза въженцата на входа и пъхна фенера. Светлината грееше в златистата коса на Изабела, сгушена в рамото на мъжа си, а Маккриди се взираше в нея с очи, горящи като нажежени въглени, докато забеляза, че Торп се събуджа. Бързо спусна платнището и го размърда от външната страна.

— Хей, Торп, Торп! — извика отново.

Този път Торп отговори:

— Я, гледай, Маккриди, ти ли си?

Маккриди отметна леко платнището и каза с тих глас:

— Да. Можеш ли да излезеш за минутка. Нещо става в гората. Не буди жена си.

Той се отдръпна и зачака. Минута след това Торп тихо излезе от палатката. Маккриди посочи към гъстата смърчова гора.

— Кълна се, че някой дебне около лагера — каза той. — Сигурен съм, че видях там човек преди няколко минути, като ходех за дърва. Нощта е хубава за крадене на кучета. Ето, вземи фенера. Ако не съм се излъгал, ще намерим пътека в снега.

Даде фенера на Торп, а той взе тежката тояга. В гърлото на Казан се надигна ръмжене, но той го сподави. Искаше да предупреди с рева си, да скочи, доколкото можеше, както е вързан, но знаеше — ако го направи, ще се върнат и ще го набият. Затова лежеше мирен, като потреперваше и тъжно скимтеше. Наблюдаваше ги, докато изчезнаха. А сепак зачака, ослушвайки се. Най-после чу скърцането на снега. Не се учуди, че видя Маккриди сам. Очакваше го да се върне сам. Знаеше какво означава тоягата.

Сега лицето на Маккриди беше ужасно. Приличаше на звяр. Беше гологлав. Като чу тихия ужасен смях от устата му, Казан се изтегли по-дълбоко в сянката. Човекът още държеше тоягата. След миг той я пусна и приближи палатката. Отметна платнището на входа и се взря вътре. Жената на Торп спеше, тихо като котка той влезе и окачи фенера на пирона. Движенията му не я разбудиха и няколко минути стоя, гледайки я втренчено.

Отвън, свит в дебелата сянка, Казан се опитваше да проумее значението на тези странни неща. Защо господарят му и Маккриди отидоха в гората? Защо господарят му не се върна? Господарят му принадлежеше към тази палатка, а не Маккриди. Тогава защо Маккриди беше там? Той го гледаше, като влезе, и изведенъж се изправи на здравите си крака, опънал гръбнак и настръхнал. Видя огромната сянка на Маккриди върху брезента и след миг оттам се нададе странен пронизителен писък. В дивия ужас на този вик той позна *нейния* глас и скочи към палатката. Ремъкът му го спря и задуши ръмженето в гърлото му. Сега видя сенките да се борят, чуващи се вик след вик. Тя викаше господаря, а заедно с името му зовеше и *него*:

— Казан, Казан!

Отново скочи, но падна по гръб. Втори и трети път скочи в нощта, а ремъкът се врязваше във врата му като нож. Спра за миг и отвори уста да си поеме дъх. Сенките още се бореха. Ту се изправяха, ту се строполяваха. С яростно ръмжене и с всички сили още веднъж опъна ремъка. Нещо изпращя и той се скъса на врата му.

С пет-шест скока стигна до палатката и се втурна през входа. С рев се намери на врата на Маккриди. Първото щракване на силните му зъби означаваше смърт, но той не знаеше това. Знаеше само, че господарката му беше там и че той се бореше за нея. Чу се задавен, приглушен вик, който завърши с ужасен рев. Беше Маккриди. Коленичилият човек падна по гръб, а Казан заби зъбите си още подълбоко в гърлото му. Усети горещата кръв.

Сега господарката му го викаше. Тя дърпаше косматия му врат. Но той дълго не желаеше да пусне това, което държеше. Щом го оставил, господарката му погледна надолу към мъжа и закри лицето си с ръце. После потъна в одеялото съвсем неподвижна. Ръцете и лицето ѝ бяха студени, а Казан нежно ги галеше с муцуна. Очите ѝ бяха затворени. Той се гушеше в нея със зъби, насочени към мъртвеца. Чудеше се защо тя беше толкова тиха. Мина доста време, преди да помръдне. Отвори очи, докосна го с ръка.

После чу стъпки отвън.

Беше господарят му и с онова старо чувство на страх — страх от тоягата, бързо се отправи към вратата. Да, там, на светлината на огъня, стоеше господарят му с тоягата в ръка. Идваше бавно, падаше почти при всяка крачка, а лицето му беше окървавено. Но той държеше *тоягата*. Щеше да го бие отново — да го бие страшно за това, че е наранил Маккриди. Казан се измъкна тихо и се скри в сенките. От тъмнината на гъстите смърчове погледна назад и слабо скимтене, изразяващо любов и скръб, се надигна и замря тихо в гърлото му. Вече винаги щяха да го бият — след това. Дори и тя щеше да го бие. Щяха да го гонят и бият винаги, когато го видеха.

От светлината на огъня обърна вълчата си глава към дълбоката гора. Отвъд този мрак нямаше тояги и жулещи камшици. Там никога нямаше да го намерят.

За миг се поколеба. После тихо, като някой див звяр (а той беше отчасти и звяр), се изгуби в тъмната нощ.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА НА СВОБОДА

Чуваше се тихото шумолене на вятъра по върховете на смърчовете, когато Казан се вмъкна в тъмната и тайнствена гора. С часове лежа край лагера със зачервени и пламнали очи, втренчени в палатката, където малко преди това се бяха случили ужасни неща.

Сега той знаеше какво е смърт. Би могъл да я определи по-добре от човека. Можеше да я подуши във въздуха и чувстваше — смъртта беше навсякъде около него и той беше причината за това. Лежеше по корем в дълбокия сняг и трепереше. Трите четвърти „куче“ в него виеха сърцераздирателно, докато едната четвърт, „вълкът“, се проявяваше в застрашително озъбената муцуна и отмъстителния блъсък в очите.

На три пъти човекът — неговият господар — излезе от палатката и високо извика:

— Казан! Казан! Казан!

Три пъти и жената излезе с него. На светлината на огъня Казан можа да види блестящата ѝ коса, разпусната на гърба, както я беше видял в палатката, когато скочи и уби другия човек. В сините ѝ очи имаше същия див ужас, лицето ѝ беше бяло като снега. И втория, и третия път тя все викаше: „Казан! Казан! Казан!“, и кучето, а не вълкът в него потрепера радостно при звука на този глас — той почти щеше да се върне, за да изяде боя. Но страхът от тоягата беше по-силен и с часове го задържа, докато в палатката отново утихна и повече не можеше да вижда сенките им, тъй като огънят угасваше.

Предпазливо изпълзя от гъстия мрак, проправяйки си път по корем към натоварената шейна и останките от додорелия огън. Зад шейната, скрито в сенките на дърветата, увито в одеяло, лежеше тялото на убития от него човек. Торп, господарят му, го беше довлякъл там.

Легна, заврял муцуна в топлите догарящи главни, с очи, насочени между предните лапи точно срещу затворената палатка.

Смиташе да стои буден, да наблюдава, да е готов да се шмугне в гората при първото помръдане отвътре. Но от сивата пепел се вдигаше топлина и очите му се затвориха. Два-три пъти се бори със себе си да стои буден, но накрая очите му се отвориха само наполовина и пак тежко се затвориха.

Сега, в съня си, той скимтеше нежно, прекрасните мускули на крайниците и плещките му се свиха и внезапна трепетна вълна премина по светлокрафията му гръб. Ако можеше да го види, Торп, който беше в палатката, щеше да разбере, че сънува. И жената на Торп, чиято златиста глава лежеше на гърдите му и която от време на време се сепваше и потреперваше също като Казан, сигурно би могла да разбере какво сънува.

В съня си той отново опъваше веригата. Челюстите му тракаха като стоманени кастанети и звукът го събуди. Скочи, козината му настръхна и ръмжащите му зъби се оголиха като ножове от слонова кост. Събуди се точно навреме. Нещо мърдаше в палатката. Господарят му се беше събудил и ако не избягаше...

Бързо изтича в гъстата смърчова гора и се притаи, скрит, проснат по корем. Само главата му се показваше зад едно дърво. Знаеше — господарят му нямаше да го пожали. Торп вече беше бил, защото връхлетя върху Маккриди, и само намесата на момичето го спаси от по-голямо наказание. А този път беше разкъсал гръкляна на Маккриди, беше му отнел живота, и господарят нямаше да го пощади. Дори жената не можеше да го спаси.

Казан съжаляваше, че господарят му се завърна, зашеметен и окървавен, след като той беше разкъсал гръкляна на Маккриди. Иначе щеше да я има завинаги. Тя щеше да го обича. Тя наистина го обичаше. И той щеше да я следва, да се бие за нея винаги и да умре за нея, ако се наложи. Но Торп се върна от гората и Казан бързо се измъкна. За него Торп означаваше това, което бяха всички мъже — тоягата, камшикът и необикновените неща, бълващи огън и смърт. А сега...

Торп излезе от палатката. В ръцете си държеше пушка. Зазоряваше се. След миг излезе и момичето и прекрасната му коса пак се спускаше по раменете. Хвана мъжа за ръка. Погледнаха онова нещо, увито в одеяло. После тя заговори на Торп, а той рязко се изправи и отметна назад глава.

— Хей, Казан! Казан! Казан! — викаше той.

Казан потрепера. Мъжът се опитваше да го подлъже. В ръката си държеше онова нещо, което убиваше.

— Казан! Казан! Казан! — отново завика той.

Казан внимателно се измъкна иззад дърветата. Знаеше, че разстоянието не означава нищо пред онова студено, смъртоносно нещо в ръцете на Торп. Обърна глава веднъж, нежно изскимтя и за миг силен копнеж изпълни зачервените му очи, като видя за последен път момичето.

Сега знаеше, че я напуска завинаги, и в сърцето му се появи една болка, непозната преди, една болка, която не идва от тоягата или камшика, от студа или глада, но която беше по-голяма от всичко това и го изпълваше с желание да отметне назад глава и да изплаче самотата си към сивото празно небе.

В лагера с треперещ глас момичето каза:

— Отишъл си е.

Силният глас на мъжа звучеше глухо:

— Да, отишъл си е. Той *знаеше*, а аз не. Бих дал цяла година от живота си, само да не го бях бил с камшика миналата нощ. Няма да се върне.

Изабела Торп стисна ръката му:

— Ще се върне — извика тя. — Няма да ме остави. Обичаше ме, въпреки че беше див и ужасен. И той знае, че и аз го обичам. Ще се върне.

— Слушай!

Далече в гората се раздаде продължителен жален вой, изпълнен с дълбока тъга. Така Казан се сбогуваше с жената. След този вик Казан седя дълго на задните си лапи, душейки отново свободно въздуха и наблюдавайки дълбоките тъмни ями в гората около него, които изчезваха преди зазоряване. Още от деня, когато търговците го купиха, а после го пъхнаха във впряга на шейната далеч край река Макензи, често беше копнял за тази свобода и вълчата му кръв го тласкаше към нея. Но никога не посмя. Сега това го вълнуваше. Тук нямаше тояги, нито камшици, нямаше ги озверените хора, на които се беше научил да не се доверява, а по-късно и да мрази. Онази четвъртинка вълча кръв у него беше неговото нещастие — и тоягите, вместо да го карат да се покорява, го правеха по-свиреп. Хората бяха най-големите му врагове.

Понякога го биеха почти до смърт. Наричаха го „лош“, отбягваха го и не пропускаха случай да извият камшика над гърба му. Тялото му беше покрито с оставени от тях белези.

Никога не беше чувствал нито нежност, нито любов до онази първа нощ, когато жената положи малката си топла ръка върху главата му и притисна лице в неговото. А Торп, мъжът ѝ, извика ужасен. Беше почти забил зъби в бялата ѝ плът, но нежното докосване и слабият и глас мигновено породиха у него онова прекрасно вълнение, което беше първото му запознаване с любовта. И сега човекът го отделяше от нея, от ръката, която никога не беше държала нито тояга, нито камшик, и той ръмжеше все по-яростно, колкото по-навътре отиваше в гората.

С настъпването на зората стигна до тресавището. За известно време беше обхванат от необикновена тревога и светлината не можа да я разсее напълно. Най-сетне се освободи от хората. Не долавяше нищо във въздуха, напомнящо омразното им присъствие, нито пък подушваше присъствието на другите кучета, на шайната и огъня, на компания и храна, а доколкото можеше да си спомни, тези неща винаги са били част от живота му.

Тук беше много тихо. Тресавището беше разположено в една котловина между два планински хребета, където смърчовете и кедрите ставаха все по-ниски и все по-нагъсто — толкова нагъсто, че под тях почти нямаше сняг и през деня цареше полумрак. Две неща му липсваха най-много — храна и компания. Първото го искаше както вълчата, така и кучешката му природа. За второто копнееше кучето у него. В отговор на двете желания вълчата му кръв, която беше по-силната, се надигаше и му подсказваше, че някъде в този безмълен свят между двата хребета има негови другари и че той трябва само да клекне на задните си лапи и да изплаче самотата си. Неведнъж дълбоко в гърдите му нещо потрепваше, надигаше се в гърлото и завършваше там в едно скимтене. Това беше вълчи вой, който сега се раждаше.

Храна намери по-лесно от другари. Около обяд попадна на голям бял заек под един дънер и го разкъса. Топлото месо и кръвта бяха по-хубави от замръзналата риба, тъстините или триците и това угощение му вдъхна увереност. Същия следобед той гони много зайци и разкъса още два. Досега никога не беше познавал удоволствието да преследва и убива по свое желание, въпреки че не можеше да изяде всичко, което убиваше.

Но зайците не се съпротивяваха. Умираха много лесно. Бяха много сладки и крехки, когато беше гладен, но първото вълнение от разкъсването им след време премина. Искаше му се нещо по-голямо. Повече не се прокрадваше, сякаш се страхува и иска да остане скрит. Държеше главата си изправена. Козината му беше настръхнала. Всеки косъм на тялото му трепереше, наелектризиран за живот и действие. Движеше се на северозапад. Това беше зовът на отминалите дни, дните при река Макензи. Макензи беше на хиляди мили оттатък.

Този ден попадна на много следи по снега и душеше миризмите, оставени от копитата на лоса и карibuто и от влакнестите лапи на риса. Проследи лисица и дирите и го заведоха до едно място сред високи смърчове, където снегът беше утъпкан и почернял от кръв. Там намери глава на бухал, пера, крила и черва и разбра, че освен него тук има и други ловци.

Привечер попадна на следи, приличащи много на неговите. Бяха съвсем пресни и около тях се носеше топло ухание, което го накара да скимти и го изпълни отново с желание да седне на задните си лапи и да завие като вълк. С нарастването на сенките в гората през нощта това желание се засили. Беше бродил цял ден, но не беше уморен. Нощта беше ясна, а небето покрито със звезди. Луната изгря. Най-после той седна на снега, обърна глава право към върховете на смърчовете и вълкът в него се прояви с продължителен жален вой, който разтърси тихата нощ на цели мили разстояние. Дълго след този вой стоя и сеслушва. В него откри един глас със странна, нова нотка, която му вдъхна по-голяма увереност. Очакваше отговор, но той не дойде. Тръгна срещу вятъра, все така виейки, когато един лос се мушна в шубрака пред него. Рогата му с тръсък се бълскаха о дърветата и сякашискри изскочиха от тях като от брезова тояга, докато се отдалечаваше от този вой.

Преди да продължи, още на два пъти Казан нададе вой и изпита радост от тази нова нотка. После стигна до подножието на стръмен хребет и зави от тресавището към върха. Там звездите и луната бяха по-близо до него, а отвъд хребета той видя голямо равно поле със замръзнало езеро, блестящо на лунната светлина, и бяла река, изтичаща от него към една горичка, която не беше нито толкова гъста, нито толкова тъмна, както тази при тресавището.

И тогава всеки мускул от тялото му се сви, кръвта му закипя. Далече в равнината отекна вой. Беше неговият вой, вълчият вой. Челюстите му изтракаха. Белите му зъби блеснаха и той глухо изръмжа. Искаше му се да отговори, но никакъв странен инстинкт го възпря. Този инстинкт на дивия звяр вече ставаше негов господар. Във въздуха, в шепота на върховете на смърчовете, в самите звезди и луна виташе един дух, подсказващ му, че това, което чу, беше вълчи вой, а не вълчи зов.

Той дойде час по-късно, ясен и отчетлив, същият вой, както в началото, но завършващ със стакато от бързо, остро джафкане, което изведнъж раздвижи кръвта му в пламенен трепет, непознат досега. Същият инстинкт му подсказа, че това беше зовът — зовът за лов. След няколко минути той отново се чу, този път последва отговор откъм полите на хребета и друг, толкова далечен, че Казан едва можа да го чуе. Глутницата се събираше за нощния лов. Но Казан стоеше безмълвен и тръпнещ.

Не се страхуваше, но не беше готов да отиде. За него хребетът сякаш разделяше света. Там, долу, той беше нов, необикновен, без хора. От другата страна нещо като че ли го дърпаše назад и той отведенъж обърна глава, взря се през осветената от луната местност и изскимтя. Това беше скимтене на куче. Жената беше там. Чуваше гласа ѝ, чувствуаше допира на нежната ѝ ръка, виждаше смеха в очите и лицето ѝ, смеха, който го беше стоплил и направил щастлив. Тя го викаше през горите, а той се разкъсваше между желанието да отговори на този вик или да отиде долу, в равнината. Но той виждаше също много хора да го чакат с тояги, чуваше плющенето на камшици и чувствуаше жуленето на ремъците.

Дълго остана на върха на хребета, разделящ неговия свят. Най-после се обърна и слезе в равнината.

Цялата тази нощ се въртя край глутницата, но не я приближи. И за щастие. Все още пазеше миризмата на ремъци и хора. Глутницата щеше да го разкъса на парчета. Първият инстинкт на дивия звяр е този за самосъхранение. Това беше може би шепотът на дивите му прадеди, който накара Казан да се търкаля в снега от време на време, където следите на глутницата бяха най-гъсти.

Тази нощ глутницата уби карибу край езерото и „пирува“ почти до зори. Казан се движеше срещу вятъра. Миризмата на кръв и топло

месо дразнеше ноздрите му и острят му слух долавяше хрускането на костите. Но инстинктът беше по-силен от изкушението.

Чак през деня, когато глутницата се беше разпръснала на шир и надлъж в равнината, той отиде смело на мястото. Не намери нищо освен почервял от кръв сняг, покрит с кости, черва и парчета жилава кожа. Но това беше достатъчно. Той се търколи, зарови мускула в остатъците и цял ден остана там, засищайки се от миризмата.

Тази нощ, щом луната и звездите отново се показваха, тръгна без страх и колебание и извести за себе си новите си другари от голямата равнина.

Глутницата отново се събра през нощта. А може да беше и друга глутница, подгонила кошута от много мили разстояние на юг до голямото замръзнато езеро. Нощта беше светла, почти като ден и от края на гората Казан пръв видя спуштащата се към езерото кошута на една трета миля от него. В глутницата имаше около двадесет вълци, пръснати вече в смъртоносна подковообразна верига, двамата водачи тичаха почти наравно с жертвата си и бавно се приближаваха към нея.

Със силен рев Казан изскочи на лунната светлина. Беше точно на пътя на бягащата кошута и със светкавична скорост връхлетя върху нея. На двеста ярда, от него тя го видя, сви надясно и водачът от тази страна я посрещна с отворена уста. Казан се изравни с втория водач и скочи на мекия врат на кошутата. Със страхотно ръмжене глутницата я загради изотзад и кошутата падна. Казан се намери полузатиснат от нея, със зъби дълбоко в гръклена ѝ. Тя лежеше с цялата си тежест отгоре му, но той не я изпускаше. Това беше първият му голям лов. Кръвта му кипеше като огън. Ръмжеше през зъби.

Едва когато премина и последното потрепване по тялото върху него, той се измъкна изпод гърдите и предните ѝ крака. През деня беше разкъсал заек, не беше гладен. Затова седна в снега и зачака, докато разярената глутница се нахвърляше на мъртвата кошута. След малко приближи, завря мускула между два вълка, но го ухапаха заради натрапничеството му.

Когато Казан се отдръпна, все още с колебание дали да се смеси с дивите си братя, едно голямо сиво същество изскочи от глутницата и се насочи право към гръклена му. Едва имаше време да се хвърли в атаката, и за миг двамата се търкаляха в снега. Те се изправиха, преди възбудата от внезапната битка да е отклонила глутницата от

пиршеството. Бавно се обикаляха един друг с оголени бели зъби и с настръхнали жълтеникави козини. Вълците затвориха смъртоносния обръч около борещите се.

Това не беше ново за Казан. Десетки пъти беше попадал в такива обръчи в очакване на последния миг. Неведнъж се беше борил за живота си в обкръжение. Но така се бореше кучето от впряга. Ако не се намесеше човек с тояга или камшик, краят винаги беше смърт. Само единият от борещите се можеше да остане жив. Понякога умираха и двамата. А тук нямаше никакъв човек — само този съдбоносен кордон от чакащи озъбени демони, готови да скочат и разкъсат първия от борещите се, който бъде съборен на една страна или по гръб. Тук Казан беше непознат, но не се страхуваше от тези, които го обкръжаваха. Големият закон на глутницата щеше да ги принуди да бъдат справедливи.

Погледът му беше прикован само в едрия сив водач, който го беше предизвикал. Рамо до рамо, те продължаваха да се обикалят. Там, където преди няколко минути имаше тракане на зъби и разкъсване на мясо, сега цареше тишина. Нечистокръвните кучета от Юга с леки лапи и меки вратове щяха да ръмжат и лаят. А Казан и вълкът бяха безмълвни — с вирнати уши и отпуснати рошави опашки.

Изведнъж вълкът се хвърли със светкавична бързина, челюстите му изщракаха с острия звук на стомана, удряща върху стомана. Те минаха на един инч от Казан. В този миг той връхлетя отстрани и зъбите му като ножове прободоха хълбока на вълка. Те започнаха да се обикалят отново, очите им се наливаха с кръв, бърните им се отдръпнаха назад и сякаш изчезнаха. Тогава Казан скочи за онова смъртоносно стискане на гръкляна, но не успя. Беше отново само на инч, вълкът се върна също като него и сложи хълбока си отворен така, че кръвта се стичаше по краката му и багреше снега. По огъня на тази рана Казан разбра, че врагът му беше опитен в борбата. Сви се ниско, главата му беше изправена, а гърлото почти опираше снега. Това беше един трик, научен от Казан още като малко кученце — да пази гръкляна си и да чака.

Вълкът го обиколи на два пъти и Казан се завъртя бавно с полуотворени очи. Вълкът се хвърли за втори път и Казан разтвори ужасните си челюсти точно над предните си лапи, сигурен в

смъртоносното си ухапване. Зъбите му изщракаха напразно. С гъвкавостта на котка вълкът го беше прескочил.

Трикът му не успя и с кучешко ръмжене Казан стигна вълка с един скок. Срещнаха се гърди с гърди. Зъбите им тракаха и с цялата си тежест Казан се метна върху плещите на вълка, оголи челюсти и отново поsegна да го хване за гръкляна. Още един пропуск — на косъм от смъртта — и преди той да успее да се съвземе, зъбите на вълка се забиха отзад във врата му.

За първи път в живота Казан почувства ужаса и болката на смъртоносното ухапване. С огромни усилия протегна глава и без да гледа, захапа. Силните му челюсти се затвориха около предния крак на вълка близо до тялото му, чу се пукане на кости и хрускане на мясо и заобиколилите го чакащи вълци застанаха неспокойни нащрек. Един от двамата борци щеше да бъде повален още докато бяха вкопчани един в друг, и те само чакаха съдбоносното падане като сигнал да скочат върху мъртвия.

Само гъстата козина, грубата кожа на врата и силните му мускули го спасиха от ужасната съдба на поваления. Вълкът вряза дълбоко зъбите си, но не толкова дълбоко, че да достигне смъртоносната точка, и изведнъж, съbral всичките си сили, Казан опъна крайници и с тласък се измъкна изпод противника си. Захапалите го зъби на вълка се отпуснаха и с още един заден скок, придвижен с ръмжене, той се освободи.

Бърз като плющенето на камшика, се изви над осакатения водач на глутницата и с едно връхлитане с цялата тежест на плещите си го събори. Казан смяташе, че понякога, ако се нанесе в подходящ момент, ударът може да се окаже по-смъртоносен от захапването на гръкляна. Сега той беше смъртоносен. Големият сив вълк отпусна крака, за миг се търколи по гръб и глутницата се спусна нетърпеливо да доунищожи водача, чиято сила вече беше престанала да съществува.

Задъхан и окървавен, Казан се оттегли от тази сива ръмжаща маса с кървави муцуни. Чувстваше необикновена слабост в главата. Искаше му се да легне в снега. Но старият и безпогрешен инстинкт го предупреждаваше да не издава слабостта си. Стройна и гъвкава сива вълчица се отдели от глутницата, отиде и легна в снега пред него, после стана бързо и подуши раните му.

Беше млада, силна и красива. Но Казан не я погледна. Той гледаше колко малко беше останало от стария водач на мястото на боя. Глутницата се беше върнала към пиршеството си. Отново чу тракане на кости и хрускане на месо и нещо му подсказа, че след време цялата пустош щеше да чува и познава гласа му и когато седнеше на задните си лапи да зове луната и звездите, тези бързоноги ловци от голямата равнина щяха да му отговорят. Той обиколи два пъти канадската сърна и глутницата и тръгна към черната смърчова гора.

Когато стигна до сенките, погледна назад. Сивата вълчица го следваше. Беше само на няколко ярда от него. Сетне тя го приближи малко плахо и също погледна назад към тъмното живо петно на езерото. И докато тя стоеше там, близо до него, Казан подуши нещо във въздуха, което не беше нито миризмата на кръв, нито уханието на балсамово дърво или смърч. Беше нещо, като че идващо от ясните звезди, от безоблачната луна и странното красиво спокойствие на самата нощ. Присъствието на това нещо тук сякаш беше част от Сивата вълчица.

Той я погледна и откри готовност и въпрос в очите и. Беше млада, толкова млада, сякаш беше малко вълче. Тялото ѝ беше силно, стройно и красиво. На лунната светлина козината на врата и гърба блестеше, лъскава и мека. Тя скимтеше към червената блъскава светлина в очите на Казан и това беше скимтене на малко вълче. Казан отиде към нея и застана с глава над гърба и, загледан в глутницата. Почувства как тя потръпна до гърдите му. Погледна отново звездите и луната, кръвта му закипя от тайнството на Сивата вълчица и нощта.

Малко от живота си беше прекарал по ловните пунктове. Повече беше живял в движение, на път, и духът на любовния сезон го беше вълнувал само отдалече. Сега това беше до него. Сивата вълчица вдигна глава. Меката ѝ муцуна докосна раната на врата му и в нежността на това докосване, и в тихия звук в гърлото ѝ Казан почувства и отновоолови онова чудесно нещо, което идващо с милувките на женската ръка и звука на *нейния* глас.

Обърна се, скимтейки, с настръхнала козина и предизвикателно вдигната към пустошта пред него глава. Когато влязоха в мрака на гората, Сивата вълчица тичаше в тръс, рамо до рамо с него.

ГЛАВА ПЕТА

БИТКАТА В СНЕГА

Тази нощ намериха подслон под гъсти балсамови дървета и когато легнаха на мекия килим от иглички, незатрупани от снега, Сивата вълчица притисна топлото си тяло до Казан и заблизи раните му. Денят настъпи с пухкав сняг, толкова бял и дебел, че не можеха да виждат на няколко крачки пред себе си. Беше много топло и така спокойно, сякаш целият свят беше изпълнен само с трептенето и шепота на снежинките. Този ден Казан и Сивата вълчица се движеха един до друг. От време на време той обръщаше глава назад към хребета, откъдето беше дошъл, и Сивата вълчица не можеше да разбере странната нотка, потрепваща в гърлото му.

Следобед се върнаха при остатъците от сърната край езерото. В края на гората Сивата вълчица се дръпна назад. Още не познаваше отровната стръв, примките и капаните, но инстинктът на безброй поколения в кръвта ѝ подсказваше, че е опасно да се ходи за втори път при нещо изстинало и мъртво.

Казан беше виждал господарите си да работят около трупове, изоставени от вълци. Беше ги виждал хитро да прикриват капани и да уувиват малки капсули стрихнин в салото на вътрешностите, дори веднъж предната му лапа попадна в капан и той изпита мъчението и болката от ужасното му захапване. Но не се страхуваше като Сивата вълчица. Подтикваше я да го придружи до бялата могила на снега. Накрая тя отиде с него и седна неспокойно на задните си лапи, докато той изкопаваше кости и парчета месо, запазени незамръзали в снега. Но не искаше да яде и тогава Казан отиде, седна до нея и двамата се загледаха в изкопаните от него неща. Той подуши въздуха. Не долавяше опасност. Но Сивата вълчица му каза, че може би тя съществува.

През следващите дни и нощи тя му каза още много неща. На третата нощ Казан сам събра глутницата и я поведе на лов. Три пъти този месец, преди луната да се скрие, той ръководи лова и всеки път

имаше плячка. Но колкото по-мек ставаше снегът под краката му, толкова по-голяма привързаност откриваше той в Сивата вълчица. Ходеха на лов сами и се хранеха с големи бели зайци. Беше обичал само две неща на света — момичето с блестящите коси и ръце, които го бяха милвали, и Сивата вълчица.

Не напусна голямата равнина, но често водеше другарката си до върха на хребета и се опитваше да ѝ разкаже какво е оставил там. През тъмните нощи зовът на жената ставаше толкова силен, че го обхващаше копнеж да се върне, като вземе и Сивата вълчица със себе си.

Съвсем скоро след това един ден, като пресичаха откритата равнина, видя нещо на хребета, което накара сърцето му да замре. Човек с шейна и впряг слизаше към техния свят. Вятърът не ги беше предупредил и изведнъж Казан видя нещо блестящо в ръцете му. Знаеше какво е то — онова, което праща огън и гръм и убиваше.

Предупреди Сивата вълчица и те хукнаха един до друг, бързи като вятъра. Тогава последва ЗВУКЪТ и докато скачаше, омразата му към хората избухна в диво ръмжене. Чуваше се някакво бръмчене над главите им. Звукът отзад отново се чу и този път Сивата вълчица изръмжа от болка и се търкулна в снега. След миг отново скочи, Казан се спусна след нея и те тичаха, докато се подслонят в гората. Сивата вълчица легна и започна да ближе раната на рамото си. Казан гледаше хребета. Човекът пое по следите им. Спря на мястото, където беше паднала Сивата вълчица, и разгледа снега. После продължи.

Казан накара Сивата вълчица да стане и те се отправиха към гъстото тресавище край езерото. Цял ден се движиха срещу вятъра и когато тя лягаше, Казан се връщаше на пътеката, наблюдаваше и душеше въздуха.

Сивата вълчица куца няколко дни и когато веднъж се натъкнаха на останки от стар лагер, Казан заръмжа зловещо от омраза към миризмата, оставена от човека. В него растеше желанието за отмъщение — отмъщение и за неговите рани, и за раните на Сивата вълчица. Опита се да надуши човешките следи под пресния сняг, а Сивата вълчица възбудено се въртеше около него и се опитваше да го прильже по-навътре в гората. Най-сетне бавно я последва. Див огън гореше в зачервените му очи.

След три дни настъпи новолуние. На петата нощ Казан попадна на следи. Бяха пресни, толкова пресни, че той отведнъж спря, сякаш улучен с куршум. Всеки мускул на тялото му трепереше. Козината му се изправи. Човешки следи! Имаше следи от шейна, кучешки лапи и отпечатъци от обувките на врага му.

Тогава отметна глава към звездите и от гърлото му по широката равнина се проточи зовът за лов — дивият, свиреп зов на глутницата. Никога по-рано не беше звучал така зловещо, както тази нощ. Отново и отново изпращаше той своя зов и отговорът дойде. После друг, и още един, а Сивата вълчица седна на задните си лапи и присъедини гласа си към неговия. Далеч в равнината един блед и отслабнал мъж спря кучетата си, за да се ослуша, а глас от шейната едва чуто изрече:

— Татко, вълци! След нас ли идват?

Мъжът мълчеше. Не беше млад. Луната осветяваше дългата му бяла брада, придавайки някаква гротескност на високата му суha фигура. В шайната едно момиче надигна глава от възглавницата от меча кожа. Тъмните му очи красиво отразяваха звездната светлина. Беше бледо, косата му падаше на дебела блестяща плитка по раменете. То силно притискаше нещо към гърдите си.

— По нечии следи са, сигурно на сърна — каза мъжът гледайки цевта на пушката. — Не се страхувай, Джо. Ще спрем в първия срещнат шубрак, да видим ще намерим ли достатъчно суhi дъrva за огъня. Е-хo-о-п, приятели, куш-куш — изплюща с камшик над гърбовете на впрегнатите кучета.

От вързопа на гърдите на момичето се чу слаб плач. Далеч в равнината му отговори воят на разпръснатата глутница.

Най-после Казан щеше да отмъсти. Отначало бягаше бавно редом със Сивата вълчица, спираше на всеки триста-четиристотин ярда и надаваше вой. Някаква сива фигура със скок се присъедини към тях изтазад. Последва я втора. Две пристигнаха отстрани и самотният вой на Казан отстъпи място на дивия език на глутницата. Броят им се увеличаваше, започнаха да се движат по-бързо. Станаха четири, шест, седем, десет, четиринаесет, докато стигнаха до откритата и ветровита равнина.

Беше силна глутница със стари и безстрашни ловци. Сивата вълчица беше най-млада и се движеше близо до Казан. Не виждаше зачервените му очи и влажните му челюсти, а и да беше ги видяла,

нищо нямаше да разбере. Но тя чувстваше и се вълнуваше от тази странна и тайнствена ярост, накарала Казан да забрави всичко освен желанието да хапе и убива.

Глутницата не издаваше никакъв шум. Чуваха се само тежкото дишане и меките стъпки на много крака. Бягаха бързо един до друг. Казан винаги беше на един скок пред тях, а Сивата вълчица докосваше с муцуна рамото му.

Никога по-рано не беше изпитвал такова желание да убива, както сега. За пръв път не чувстваше страх от човека, от тоягата и камшика или от онова нещо, бълващо огън и смърт. Тичаше по-бързо, за да ги настигне и по-скоро да влезе в бой. Насъbralата се ярост от четиригодишното робство и обидите на хората се разля на тънки оgnени струйки по вените му и когато най-после видя пред себе си движещото се петно далеч в равнината, нададе вик, неразбираем за Сивата вълчица.

Тристата ярда зад движещото се петно се забелязваха очертанията на рядка горичка. Казан и другарите му се спуснаха бързо. По средата на пътя почти настигнаха шейната и тя изведнъж спря като тъмна неподвижна сянка на снега. Оттам изскочи оня огнен език, който винаги плашеше Казан, и той дочу съскането на смъртоносната пчела над главата си. Сега това нямаше значение за него. Изджафка силно, вълците изтичаха и четири от тях се изравниха с него. Второ проблясване — и смъртоносната пчела прониза цялото тяло на един грамаден сив вълк близо до Сивата вълчица. Трети, четвърти, пети проблясък от този огън, идващ от тъмната сянка, и изведнъж Казан сам почувства как нещо парещо премина по раменете му, където последният курсум на човека опърли козината му и ожули кожата.

Трима от глутницата бяха повалени от огъня на пушката, половината от останалите се разпръснаха наляво и надясно. Но Казан напредваше, а Сивата вълчица вярно го следваше.

Кучетата, развързани от шейната, посрещнаха Казан още преди да стигне до човека, застанал с пушка, вдигната като тояга. Бореше се като демон, а в бясното захапване на Сивата вълчица имаше сила и ярост колкото за двама. Два вълка се спуснаха напред и Казан чу ужасния звук на счупения приклад в гърбовете им. За него това беше ТОЯГАТА. Искаше му се да я достигне. Искаше да достигне и мъжа, който я държеше. Освободи се от борещите се кучета и скочи на

шайната. За първи път видя, че на нея имаше човек, и след миг се намери върху него. Заби зъбите си и те потънаха в нещо меко и рошаво, после ги разтвори за нов удар. Тогава чу глас. Беше *нейният глас*. Всеки мускул в тялото му застина. Сякаш изведнъж се превърна в безжизнен камък.

Нейният глас. Мечата кожа се отметна и на светлината на луната и звездите той видя какво се криеше под нея. Инстинктът в него работеше много по-бързо, отколкото мисълта у човека. Не беше *тя*. Но гласът беше същият и бялото моминско лице, толкова близо до кръвясалите му очи, притежаваше от онази тайнственост, която се беше научил да обича. Сега видя, че тя стискаше нещо на гърдите си; то издаде странен, вълнуващ плач и той разбра, че тук, на шайната, не намери враждебност и смърт, това, от което беше отделен в другия свят, зад хребета.

Светкавично се обърна. Изщрака пред муциуната на Сивата вълчица и тя с писък се отдръпна уплашена. Всичко стана за миг, но мъжът беше почти повален. Казан скочи изпод вдигнатата му като тояга пушка и започна да разгонва оцелялата част на глутницата. Зъбите му режеха като нож. Ако срещу кучетата се би като демон, сега се биеше като десет демона. Окървавен и олюляващ се, мъжът се завлече към шайната, чудейки се какво става. Тъй като инстинктът за привързаност у Сивата вълчица сега беше силен, като видя Казан да се бори и да ръфа глутницата, присъедини се към него, без да разбира нещо.

Когато всичко свърши, Казан и Сивата вълчица бяха сами в равнината. Глутницата потъна в нощта. Тази луна и тези звезди, които му дадоха първото познание за неговото право по рождение, сега му казаха, че неговите диви братя вече никога няма да отговарят на неговия зов, когато започне да вие към небето.

Беше ранен. И Сивата вълчица беше ранена, но не така зле, както Казан. Беше нахапан и кървеше. Единият му крак беше ужасно разкъсан. След време видя огън в края на гората. Силно го обхвана старото влече. Искаше му се да допълзи дотам, да почувства допира на ръката й върху главата си, както беше чувстввал онази ръка в света зад хребета. Щеше да отиде, щеше да убеди Сивата вълчица да дойде с него, но там беше мъжът. Той изскимтя и Сивата вълчица облегна топлата си муциуна на врата му. Нещо им подсказваше, че бяха

изгнаници, че сега равнината, луната и звездите бяха против тях. Потънаха в мрака на гората.

Казан не можеше да отиде далеч. Когато легна, все още подушваше лагера. Сивата вълчица се сгуши до него. Ласкаво близеше с мекия си език кървящите рани на Казан. И вдигайки глава, Казан нежно изскимтя към звездите.

ГЛАВА ШЕСТА КАЗАН СРЕЩА ДЖОАНА

В края на кедровата и смърчова гора стariят Пиер Радисън стъкна огън. Множеството рани от вълчите зъби кървяха. В гърдите си почувства онази стара и ужасна болка, а какво означаваше тя, знаеше единствено той самият. Влачеше дърво след дърво и ги трупаше на огъня, докато пламъците обхванаха пукащите суhi иглички на клонките. Други събираще в запас за през нощта.

Джоана го наблюдаваше от шейната с широко отворени очи, все още уплашена и трепереща. Държеше бебето на гърдите си. Дългата и гъста коса покриваща раменете и ръцете ѝ в тъмен лъскав воал, който блестеше на вълни в светлината на огъня, когато тя се движеше. Тази нощ младото ѝ лице не изглеждаше женско, въпреки че беше майка. Приличаше на дете.

Баща ѝ, старият Пиер, се засмя и хвърли последния наръч дърва. Изправи се запъхтян:

— Смъртта беше съвсем близо, та *chérie* — изрече задъхано през бялата си брада. — Там, в равнината, бяхме толкова близо до смъртта, колкото, надявам се, никога вече няма да бъдем. Но сега ни е удобно и топло, нали? И ти не се страхуваш вече.

Седна до дъщеря си и нежно отгърна меката кожа, в която бе завит вързопът в ръцете ѝ. Видя розовата бузка на бебето Джоана. Очите на Джоана-майката приличаха на звезди.

— Бебето ни спаси — прошепна тя. — Вълците разкъсаха кучетата и ги видях как се нахвърлиха върху теб, когато един от тях скочи на шейната. Отначало помислих, че е някое от кучетата. Но беше вълк. Хвърли се веднъж върху нас, но мечата кожа ни спаси. Почти беше на врата ми, бебето изплака и той застана неподвижен, а червените му очи бяха съвсем близо до мен. Мога да се закълна, че беше куче. В миг се обърна и вече го виждах как се бори с вълците. Видях го да скача върху един, който беше почти на врата ти.

— Куче беше — каза старият Пиер, протягайки ръце към огъня.
— Понякога те бягат от постовите и се присъединяват към вълците. И мал съм такива кучета. Но кучето си е куче, та *chérie*. Ритници, обиди, а дори вълците не могат да го променят за дълго. Беше от глутницата. Дойде с нея — да убива, но щом намери *нас*...

— Би се за нас — въздъхна момичето. Подаде му вързопа, изправи се на светлината на огъня, стройна и висока. — Би се за нас и го раниха тежко. Видях го да се влачи. Татко, ако е там и умира...

Пиер Радисън се изправи. Раздираше го кашлица и той опитваше да я задуши в брадата. Джоана не видя петното кръв на устните му, нито пък беше забелязала нещо през тези дни, откак напуснаха последното обитавано място. Заради тази кашлица и тази кръв Пиер бързаше повече от обикновено.

— Мислих за това — каза той. — Раниха го тежко и не смятам, че е отишъл далеч. Я вземи малката Джоана и стой край огъня, докато се върна.

Луната и звездите светеха на небето, когато той тръгна към равнината. Надалеч от края на гората спря за миг на мястото, където преди час вълците ги бяха застигнали. Нито едно от четирите му кучета не остана живо. Снегът беше почервенял от кръвта, телата им лежаха неподвижни на мястото на битката. Пиер потръпна, като ги гледаше. Какво щеше да стане с него, Джоана и бебето, ако вълците не бяха насочили първата си атака към кучетата? Обърна се и глухата кашлица отново обагри устните му.

Няколко ярда настрани в снега откри следите на странното куче, дошло с вълците и обърнало се срещу тях в момента когато всичко изглеждаше загубено. Следите не бяха ясни. Приличаха повече на бразда в снега и Пиер тръгна по нея, очаквайки да намери кучето мъртво в края ѝ.

Дълго след битката, цял слух и зрение, Казан лежа на едно закътано място в края на гората, докъдето успя да се довлече. Не чувстваше много силна болка, но не можеше да стои на краката си. Крайниците му сякаш бяха парализирани. Сивата вълчица се сви до него и задуши въздуха. Чувстваха миризмата на лагера и Казан долавяше двете неща там — *мъжса и жсената*. Знаеше — там, където през смърчовете и кедрите се виждаше мъждивата светлина на огъня, беше момичето. Искаше му се да отиде при нея. Искаше му се да се

завлече до огъня, да заведе Сивата вълчица със себе си, да слуша гласа на момичето и да чувства допира на ръката му. Но мъжът беше там, а за него той винаги означаваше тояга, камшик, болка и смърт.

Сивата вълчица се сви до него и заскимтя нежно, увещавайки Казан да избягат по-навътре в гората. Най-после разбра, че той не може да се движи. Изтичаше нервно към равнината, връщащ се отново и лапите ѝ оставяха дълбоки следи в снега. Инстинктът за другарство у нея беше много силен. Тя първа видя Пиер Радисън по следите им и бързо се върна при Казан да го предупреди.

Тогава Казанолови миризмата и на звездната светлина видя сенчестата му фигура. Опита се да се изтегли, но се движеше много бавно. Мъжът приближи бързо. Казан забеляза, че в ръката му блестеше пушката. Чу глухата му кашлица и скърцането на обувките му по снега. Сивата вълчица се свиваше до него, трепереща и озъбена. Когато Пиер приближи на петдесет фута от тях, тя се мушна в погъстите сенки на смърчовете. Спря и го погледна, а Казан оголи зловещо зъбите си. С големи усилия се изправи на крака, но отново падна в снега. Човекът подпра пушката си на едно дръвче и без страх се надвеси над него. Със силно ръмжене Казан изщрака със зъби срещу протегнатите му ръце. За негова изненада човекът не вдигна нито пръчка, нито тояга. Отново протегна предпазливо ръка и заговори с един нов за Казан глас. Кучето пак изщрака със зъби и изръмжа.

Човекът настоятелно му говореше през цялото време, веднъж дори докосна с ръка, облечена с ръкавица, главата му, но я отдръпна, преди той да успее да я захапе. Отново и отново човекът протягаше ръка, на три пъти Казан почувства, че тя го докосва и в това нямаше нито заплаха, нито оскърбление. Най-после Пиер се обърна и се върна по пътеката.

Когато вече не го виждаше, нито го чуваше, Казан изскимтя и се отпусна. Гледаше с копнеж мъждукация огън. Човекът не му стори зло и трите четвърти куче у него желаеха да го последва.

Сивата вълчица се върна и застана с неподвижни предни лапи до него. Никога преди това не е била толкова близо до човек, освен когато глутницата настигна шейната в равнината. Не можеше да разбере нищо. Инстинктът я предупреждаваше, че той е най-опасното нещо, по-страшен и от най-силните зверове, от бурята, наводнението, студа и глада.

И все пак този човек не направи нищо на другаря й. Тя подуши по гърба и главата Казан, където се беше докосвала ръката в ръкавица. Отново изтича в тъмното, защото отвъд гората нещо се движеше.

Човекът се връща и момичето беше с него. Гласът ѝ беше мек и сладък, около нея витаяха дъхът и нежността на жената. Човекът стоеше нащрек, но не вдъхваше страх.

— Внимавай, Джоана — предупреди той.

Тя коленичи в снега, без кучето да може да я достигне.

— Хайде, приятелю, хайде — каза нежно тя. Протегна ръка. Мускулите на Казан се свиха. Премести се съвсем бавно към нея. В очите и лицето ѝ сега грееха пак старата светлина, любовта и нежността, които беше изпитал някога, когато една друга жена с блъскава коса и очи беше влязла в живота му. — Хайде — прошепна му тя, като го видя да се мести. Наведе се по-близо, протегна още малко ръка и най-сетне докосна главата му.

Пиер коленичи до нея. Предлагаше му нещо и Казан подуши миризмата на месо. Но не това, а женската ръка го накара да потрепера. Тя се отдръпна, увещавайки го да я последва, и той с мъка се повлече една-две стъпки през снега. Чак тогава момичето видя разкъсания му крак. За миг тя забрави всяка възможност и клекна до него.

— Той не може да се движи — извика тя с внезапен трепет в гласа. — Погледни, mon rÙge. Ужасна рана. Трябва да го носим.

— Досетих се — отговори Радисън — и затова донесох одеяло. Mon Dieu, чуй!

От тъмната гора се раздаде тих жален вой.

Казан вдигна глава и отговори с трепетно скимтене. Сивата вълчица го викаше.

По чудо Piер Радисън можа да увие Казан в одеялото и да го пренесе в лагера, без да бъде одраскан или ухапан. Но това чудо стана, защото Джоана беше сложила едната си ръка на косматия врат на Казан, а с другата държеше края на одеялото. Настаниха го до огъня и след малко мъжът донесе топла вода и изми кръвта от разкъсания му крак. Сетне сложи нещо меко, топло и успокоятелно и накрая го превърза.

Всичко това беше ново и непознато за Казан. Ръцете на Piер и на момичето галеха главата му. Мъжът му донесе каша, месо и

тълстини, увещавайки го да яде, а Джоана, подпряла глава с ръце, гледаше кучето и му говореше. После, почувствал се вече съвсем удобно и без да се страхува, чу странен детски плач откъм кожения вързоп на шейната и повдигна рязко глава.

Джоана забеляза това движение и долови тихото му скимтене. Бързо се обърна към вързопа, говорейки му и гукайки, взе го в ръце, после отметна сивата кожа от рис, за да може да го види Казан. Не беше виждал бебе досега, а Джоана го държеше пред него, за да може да види какво чудесно същество е. Малкото му розово лице се взря учудено в Казан. Мъничките му юмручета се показваха и то издаде леки, необикновени звуци, после отведенъж ритна, изпища от удоволствие и се засмя. При тези звуци тялото на Казан се отпусна и той се довлече до краката на момичето.

— Виж, бебето му харесва — извика тя. — Mon père, трябва да му сложим име. Какво да бъде то?

— Почакай до сутринта — отвърна баща ѝ. — Късно е, Джоана. Иди в палатката да спиш. Сега сме без кучета и ще пътуваме бавно. Трябва да тръгнем рано.

С ръка на входа на палатката, Джоана се обърна.

— Той дойде с вълците — каза тя. — Нека го наричаме Уулф^[1].

— С едната си ръка държеше малката Джоана, а другата протегна към Казан. — Уулф! Уулф! — повика го тя нежно.

Казан я гледаше. Разбра, че му говори, и я приближи още малко.

Дълго след като тя влезе в палатката, старият Пиер Радисън седя на ръба на шейната, загледан в огъня, а Казан лежеше в краката му. Изведенъж тишината се наруши от самотния вой на Сивата вълчица далече в гората. Казан вдигна глава и изскимтя.

— Тя те вика, приятелю — каза Пиер съчувствено.

Той се изкашля, притисна ръка към гърдите си, където болката сякаш го раздираше.

— Проядени от студа дробове — говореше той направо на Казан.

— Хванах си го в началото на зимата там, във Фон дю Лак. Надявам се, че ще стигнем у дома навреме... с децата.

В самотата и безмълвието на голямата северна пустош човек навиква да си говори сам. Но Казан беше изправил глава и гледаше внимателно, затова Пиер му говореше.

— Трябва да ги заведем у дома и само ти и аз можем да го направим — каза той, като сучеше брадата си. Изведнъж стисна юмруци. Глуха мъчителна кашлица отново го разтресе.

— У дома — изпъшка той, притискайки гърдите си. — Осемдесет мили направо на север, до Чърчил. Моля бога да стигнем дотам... с децата... преди дробовете да ме изоставят.

Стана на крака и залитна. Казан имаше нашийник и той го завърза към шейната. После довлече три-четири дръвчета върху огъня и тихо влезе в палатката, където Джоана и детето вече спяха. Три-четири пъти тази нощ Казан чу далечния глас на Сивата вълчица, зовяща изгубения си другар, но нещо му подсказваше, че сега не трябва да й отговаря. Призори Сивата вълчица приближи лагера и за пръв път Казан й отговори.

Неговият вой събуди мъжа. Той излезе от палатката, взря се за миг в небето, напали огъня и започна да приготвя закуската. Потупа Казан по главата и му даде къс месо. Няколко минути по-късно излезе и Джоана, оставила бебето да спи в палатката. Изтича и целуна Пиер, после коленичи до Казан и му заговори почти както я беше чул да говори на бебето. Скочи да помогне на баща си, а Казан я последва. Като го видя да се изправя здраво на крака, тя извика от радост.

Този ден започна едно странно пътуване на север. Пиер Радисън изхвърли от шейната всичко освен палатката, одеялата, храната и коженото гнездо за бебето Джоана. После сам надяна ремъка и завлачи шейната по снега. Кашляше непрекъснато.

— Кашлицата хванах по средата на зимата — изльга Пиер, внимавайки Джоана да не види следите от кръв по устните и брадата му. — Цяла седмица ще стоя в колибата, като се върнем.

Дори Казан, с онези страни животински познания, наречени от човека инстинкт, защото е безсилен да ги обясни по друг начин, разбра, че той не казва истината. Може би защото беше чувал и други хора да кашлят така, и цели поколения негови деди, впрегатни кучета, са чуvalи хора да кашлят като Радисън — затова знаеше какво ще последва.

Неведнъж беше подушвал смъртта в колиби и хижи, в които не беше влизал; неведнъж беше помирился със тайнството на смъртта, преди още да е дошла, но е наблизо, също както отдалеч улавяше слабото предупреждение за буря и огън. И сега, като вървеше вързан за

шайната, това странно нещо сякаш беше съвсем наблизо. Правеше го неспокоен и на няколко пъти, щом шайната спираше, душеши малкото същество, увito в мечата кожа. Всеки път при тези случаи Джоана бързо отиваше при него и на два пъти погали осипаната му с белези сива глава. Всяка капка кръв в тялото му закипя от нескрита радост.

Главното, което разбра този ден, беше, че малкото същество на шайната е много скъпо на момичето. Тя галеше главичката му и му говореше, то беше съвсем безпомощно. Разбра също, че Джоана е найдоволна, когато той обръща внимание на това малко, топло човече в мечата кожа, и гласът ѝ ставаше мек и силно го вълнуващ.

След като построиха лагер, Пиер Радисън дълго седя до огъня. Тази нощ не пушеше. Гледаше право в пламъците. Най-после стана да влезе в палатката при момичето и бебето, наведе се над Казан и разгледа раната му.

— Ще трябва ти да водиш шайната утре, приятелю — каза той.
— Трябва да стигнем реката до утре вечер. Ако не стигнем...

Не довърши. Сподави една от онези раздиращи го кашлици и спусна входа на палатката зад себе си. Казан лежеше неподвижен и нащрек, очите му бяха необикновено възбудени. Не му хареса, че Пиер влезе в палатката, защото по-силно от всякога във въздуха наоколо беше надвиснало онова потискащо тайнство и изглежда то беше част от Пиер.

Три пъти тази нощ той чу върната Сива вълчица да го вика далече в гората и всеки път ѝ отговаряше. Призори приближи лагера. Докато тя обикаляше наоколо, веднъжолови мириса ѝ във вятъра, опъна веригата и изскимтя с надеждата, че ще дойде и ще легне до него. Но още щом Радисън се раздвижи в палатката, Сивата вълчица си отиде. Тази сутрин лицето на мъжа беше по-изпито, а очите му по-зачервени. Кашлицата му не беше толкова силна и раздираща. Приличаше на хриптене, като че нещо в него се беше откъснало, и преди момичето да излезе, той притискаше с ръце гърлото си. Като го видя, Джоана побледня. Вълнението отстъпи пред страха в очите ѝ. Прегърна го и Пиер Радисън се засмя и закашля, за да ѝ докаже, че казва истината.

— Виждаш, че кашлицата не е толкова лоша, моя Джоана — каза той. — Минава. Нали не си забравила, та *chérie*? Тя винаги прави човека слаб и очите му се зачерьват.

Следващият ден беше студен и мрачен. През цялото време Казан и мъжът теглеха шейната, а Джоана вървеше отзад. Раните на Казан вече не го боляха. Дърпаше усърдно шейната, а човекът нито веднъж не го удари, само го галеше с облечената си в ръкавица ръка. Денят ставаше все помрачен и по върховете на дърветата се долавяше тихият стон на бурята.

Нито тъмнината, нито приближаващата буря накараха Пиер Радисън да спре и направи лагер. „Трябва да стигнем реката“ — повтаряше си постоянно той. „Трябва да стигнем реката, трябва да стигнем реката, трябва да стигнем реката.“ И той непрекъснато подканяше Казан за повече усилия, защото неговите сили отслабваха.

Бурята беше започнала, когато по обяд Пиер спря да направи огън. Снегът падаше толкова силен и едър, че скриваше стъблата на дърветата на 50 ярда разстояние. Пиер се засмя, когато Джоана потрепера и се сгуши в него с бебето в ръце. Така поседя само час, отново впрегна Казан в шейната и уни ремъците около кръста си. В тишината на мрака почти като в нощ Пиер се движеше с компас в ръка. Най-после късно следобед стигнаха до една пролука в гората, а пред тях се откри равнината и Радисън протегна трепереща ръка нататък.

— Там е реката, Джоана — каза той със слаб и дрезгав глас. — Сега можем да лагеруваме тук и да изчакаме да премине бурята.

Той разпъна палатката под няколко големи смърча и започна да събира дърва за огъня. Джоана му помогаше. След като свариха кафе и изядоха месото и бисквитите, Джоана влезе в палатката и се отпусна уморена на дебелото си легло от балсамови клонки, завивайки себе си и бебето с много кожи и одеяла. Тази нощ не каза нищо на Казан. Пиер беше доволен, че е уморена и не можеше да стои край огъня да разговарят. И все пак...

Будните очи на Казан го видяха да тръгва. Стана от шейната и се запъти към палатката. Отметна платнището на входа и пъхна вътре глава.

— Спиш ли, Джоана? — попита той.

— Почти, татко. Няма ли да идваш вече?

— Да изпуска една цигара — каза той. — Удобно ли ти е?

— Да, толкова съм уморена и ми се спи.

Пиер меко се засмя. В тъмното той се държеше за гърлото.

— Почти сме си у дома, Джоана. Онова там е нашата река Литъл Бивър. Ако избягам и ви оставя през нощта, право по нея ще стигнете до нашата колиба. Само на 40 мили е оттук. Чуваш ли ме?

— Да, знам.

— Четиридесет мили надолу по реката. Няма да се загубиш, Джоана. Само трябва да внимаваш за дупките по леда.

— Няма ли да си легнеш, татко? Уморен си и почти болен.

— Ще си легна, като си изпуша цигарата — повтори той. — Джоана, ще ми напомниш ли утре за дупките по леда. Мога да забравя. Винаги можеш да ги познаеш, защото снегът и кората над тях са побели от другаде и приличат на гъби. Ще ми напомниш ли за дупките...

— Да-а-а.

Пиер спусна платницето на палатката и се върна при огъня. Вървеше и залитаše.

— Лека нощ, приятелю — каза той. — Мисля, че е по-добре да вляза при децата. Още два дни — четиридесет мили — два дни.

Казан го наблюдаваше как влиза в палатката. Опъна веригата с всички сили, докато каишът го задуши. Краката и тялото му потръпнаха. В палатката, където влезе Радисън, бяха Джоана и бебето. Знаеше, че Piер няма да им стори нищо лошо, но знаеше също, че заедно с Piер Радисън около тях виташе нещо ужасно и застрашително. Искаше му се човекът да стои навън — край огъня, за да може да лежи тихо до него и да го наблюдава.

В палатката беше тихо. По-близо отпреди до него достигна воят на Сивата вълчица. Всяка нощ тя започваше да вие все по-рано и идваше по-близо до лагера. Искаше му се тази нощ съвсем да го приближи, а дори не изскимтя в отговор. Не посмя да наруши необикновената тишина в палатката. Дълго лежа притихнал, уморен и отслабнал от продължителното пътуване, но не заспа. Огънят догаряше; шумът на вятъра по върховете на дърветата утихна и големите сиви облаци се движеха като тежки завеси по небето. Звездите заблестяха с бяла металическа светлина и далече на север се раздаде слаб жален звук, подобен на бягаща шейна по замръзналия сняг — тайнствената монотонност на северното сияние. После стана много тихо и бързо се застуди.

Тази нощ Сивата вълчица не се движеше по посока на вятъра. Тя следваше крадешком като сянка шейната на Piер Радисън. Казан

отново я чу късно след полунощ, изправи глава, а тялото му остана неподвижно. Само мускулите му странно се свиха. В гласа на Сивата вълчица имаше нова, жална нотка, нещо повече от зов към другаря. Беше Известието. При този звук Казан се отърси от страха и мълчанието и с глава, обърната право към небето, започна да вие като дивите кучета от север пред колибите на току-що умрелите си господари.

Пиер Радисън беше мъртъв.

[1] Уулф — вълк. — Б.пр. ↑

ГЛАВА СЕДМА СЛЕД ВИЕЛИЦАТА

Зазоряваше се, когато бебето се сгуши в топлата гръд на Джоана и я разбуди, плачейки от глад. Тя отвори очи, отметна назад гъстата си коса и видя тъмната фигура на баща си в другия край на палатката. Лежеше, съвсем притихнал, и тя остана доволна, че още спи. Знаеше, че предишния ден доста се беше изморил, и още около половин час остана да лежи спокойно, гутайки нежно на малката Джоана. После внимателно стана, уви бебето в топли одеяла и кожи, облече си подебели дрехи и излезе.

Денят беше настъпил и тя с облекчение въздъхна, като видя, че бурята е преминала. Беше ужасно студено. Струваше ѝ се, че в живота си досега не е чувствала такъв голям студ. Огънят беше съвсем угаснал. Свит на топка, Казан беше скрил муцуна под тялото си. Когато Джоана излезе, той вдигна глава, треперейки.

С тежките си мокасини Джоана разрови пепелта и разбута съчките. Нито едно въгленче не беше останало. Връщайки се към палатката, поспря за миг до Казан и погали рошавата му глава.

— Бедният Уулф — каза тя. — Ще ми се да ти дам една меча кожа.

Отметна платницето и влезе в палатката. За първи път видя лицето на баща си на светло. И Казан чу ужасния жален вик, изтръгнал се от гърдите ѝ. Всеки, който погледнеше лицето на Пиер Радисън, не можеше да не разбере.

След този единствен вик на страдание Джоана се хвърли на гърдите на баща си и заплака толкова тихо, че дори острият слух на Казан неолови никакъв звук. Остана там в скръбта си, докато цялата жизнена енергия на жената и майката в младото ѝ тяло се събуди от жалния плач на малката Джоана. Тогава скочи и изтича навън. Казан опъна веригата да я посрещне, но сега тя не го виждаше. Ужасът пред пустошта беше по-голям от ужаса пред смъртта и за миг той обхвана

Джоана. Не се страхуваше за себе си. Страхуваше се за бебето. Жалният плач в палатката я пронизваше като с нож.

После изведнъж си спомни думите на стария Пиер миналата нощ — за реката, за дупките по леда, за дома им на 40 мили оттук. „Няма да се загубиш, Джоана.“ Той се е досещал какво може да се случи.

Тя зави бебето в кожите и се върна при огъня. Единствената ѝ мисъл сега бе, че трябва да имат огън. Натрупа малко брезова кора, сложи отгоре полуизгорели главни и влезе в палатката за кибрит. Пиер Радисън го носеше в една непромокаема кутия в джоба на палтото си от меча кожа. Тя коленичи до него отново и хълцайки, извади кутията. Когато огънят се разпали, добави още дръвца, после сложи и по-големи дърва, които Пиер беше довлякъл в лагера. Огънят ѝ вдъхна смелост. Четиридесет мили и реката щеше да ги заведе до техния дом. Трябваше да ги измине — с бебето и Уулф. За първи път тя се обърна към него и произнесе името му, като го погали по главата. После размрази парче месо на огъня и му го даде. Разтопи сняг за чай. Не беше гладна, но си спомни как баща ѝ я караше да яде по четири-пет пъти дневно и сама се застави да приготви закуска от бисквити, парче месо и чай, колкото можеше да изпие.

Ужасният час, от който толкова се страхуваше, настъпи. Зави тялото на баща си и го овърза с връв. После натрупа всички останали кожи и одеяла на шейната до огъня и мушна малката Джоана в тях. Най-трудната ѝ задача беше сгъването на палатката. Въжетата бяха твърди и замръзнали и след като привърши, цялата ѝ ръка беше в кръв. Натовари палатката на шейната и полузакрила лицето си с ръка, се обърна и погледна назад.

Пиер Радисън лежеше в леглото си от балсамови клонки, над него бяха само сивото небе и върховете на съмърчовете. Казан стоеше като закован и душеше въздуха. Козината му настръхна, щом Джоана се върна бавно и коленичи до увития в одеяло предмет. Лицето ѝ беше бледо и напрегнато. Тя се вгледа в голата пустош и очите ѝ придобиха странен и ужасен израз. Впрегна Казан в шейната и зави около кръста си каишите, които Пиер беше използвал. Така те се отправиха към реката, като газеха дълбоко в пресния сняг. На половината път Джоана се препъна, падна в една пряспа и разпуснатата ѝ коса заприлича на блещукащ воал в снега. Със силен тласък Казан се намери до нея и

студената му музуна докосна лицето й, когато тя се изправи. За миг Джоана хвани косматата му глава в ръце.

— Уулф — простена тя. — О, Уулф!

Продължи пътя запъхтяна въпреки краткотрайното напрежение. По заледената река снегът не беше толкова дълбок, но излезе вятър. Духаше от североизток право в лицето й и Джоана се беше привела, теглейки шейната заедно с Казан. На половин миля по реката спря. Повече не можеше да се бори с отчаянието и глухо заплака. Четиридесет мили! Притисна ръце до гърдите си и започна да диша като пребита. Вятърът духаше в гърба й. Малката Джоана беше спокойна. Жената се върна, загледа се под кожите и това, което видя там, сякаш с яростна сила я подтикна да продължи. През следващата четвърт миля тя на два пъти пада в преспите.

След това започна едно пространство от открит за вятъра лед и Казан теглеши шейната сам. Джоана вървеше встрани. Чувстваше болка в гърдите си. Като че хиляди иглички пробождаха лицето й. Изведенъж тя си спомни за термометъра. Постави го за малко върху палатката на шейната и когато след няколко минути го погледна, той показваше тридесет градуса под нулата. Четиридесет мили. А баща й беше казал, че може да ги измине и няма да се загуби. Но тя не знаеше, че този ден дори той щеше да се страхува да пътува на север при температура тридесет градуса под нулата и съскащ вятър, носещ първите признания на приближаващата ги виелица.

Гората остана далеч зад нея. Отпред се изправяше само безжалостната снежна пустиня, а гората отвъд беше скрита от сивия мрак на деня. Ако имаше дървета, сърцето на Джоана нямаше да замира толкова от ужас. Но там нямаше нищо — нищо освен този сив, призрачен мрак и небето, докосващо земята на около миля от тях.

Под краката й снегът отново стана дълбок. През цялото време внимаваше за онези предателски дупки по леда, покрити със сняг, за които й беше говорил баща й. Но сега и снегът, и ледът й се струваха еднакви. Очите я боляха от силния студ.

Реката се разшири в малко езеро и тук вятърът брулеши лицето й с такава сила, че я отвяваше встрани и Казан теглеши шейната сам. Няколко инча сняг сега й пречеха колкото един фут преди това. Малко по малко тя изостана. Казан се придвижи и с всички сили започна да дърпа шейната. Когато отново се намериха на реката, Джоана вървеше

зад шайната и следваше пътя, проправен от Казан, безсилна да му помогне. Все по-силно чувстваше как краката ѝ натежават като олово. Имаше само една надежда — гората. Ако до половин час не я стигнеша, нямаше да бъде в състояние да продължи. Тя се бореше и непрекъснато се молеше за бебето си. Падаше в преспите, Казан и шайната ѝ се виждаха като тъмно петно. После изведнъж забеляза, че те я изоставят. Не бяха по-далеч от двайсет стъпки, но петното ѝ се струваше много далечно. Напрегна последните си сили да настигне шайната и малката Джоана.

Видя ѝ се безкрайно дълго времето, докато успее. Шайната се намираше на шест фута, а на нея ѝ се стори, че се бори цял час, докато я настигне и докосне. Със стон се хвърли напред и падна върху нея. Повече не ѝ беше трудно. Завряла лице в кожите на малката Джоана, тя почувства нежност и радост, привидя ѝ се топлият дом. После видението избледня и настъпи тъмна нощ.

Казан спря. Отиде отзад, седна до нея и я зачака да се размърда и заговори. Но тя лежеше неподвижна. Завря муцуна в разпуснатата ѝ коса. В гърлото му се надигна скимтене, той вдигна глава и задуши срещу вятъра. Долови нещо. Докосна отново Джоана с муцуна, но тя не помръдна. После отиде пред шайната, готов да потегли, и отново погледна към нея. Тя все още нито мърдаше, нито говореше и скимтенето на Казан се смени от остър, възбуден лай.

За миг онова странно нещо от вятъра достигна до него още по-осезаемо. Започна да тегли. Шините на шайната бяха замръзнали в снега и той напрегна всички сили да ги освободи. За пет минути на два пъти спира да души въздуха. Третия път затъна в една пряспа, върна се отново при Джоана и заскимтя да я събуди. После задърпа шайната и стъпка по стъпка я измъкна от пряспата, зад която имаше чист лед. Тук Казан спря да отпочине. Когато вятърът утихна, той долови онази странна миризма по-силно отпреди.

На края на леда имаше тесен пробив, където едно поточе се вливаше в голямата река. Ако Джоана беше в съзнание, тя щеше да го накара да върви направо. Но Казан свърна край пробива и в продължение на десет минути се напряга през снега без почивка, като скимтеше все по-често и по-често, докато най-после скимтенето му се превърна в радостен лай. Пред него, до поточето, имаше малка колиба. От комина се издигаше дим, чиято миризма беше достигнала до него с

вятъра. Стръмен гладък склон водеше до вратата и с последни сили Казан довлече товара си там. После седна до Джоана, вдигна рошавата си глава към мрачното небе и зави.

След миг вратата се отвори. Оттам излезе мъж. Със зачервени от снега очи Казан внимателно го проследи, докато той тичаше към шейната. Чу уплашения му вик, когато се наведе над Джоана. При следващото затихване на вятъра от кожите на шейната долетя сподавеният глас на малката Джоана.

Дълбока въздишка на облекчение се изтръгна от гърдите на Казан. Беше изтощен. Силите му го бяха напуснали. Краката му, наранени, кървяха. Но гласът на малката Джоана го изпълни с необикновено щастие и той легна до шейната, а мъжът пренесе Джоана и бебето в топлата стая.

След няколко минути мъжът отново се появи. Не беше стар като Пиер Радисън. Приближи Казан и го погледна.

— Господи — каза той. — И ти направи това сам.

Наведе се без страх, развърза го от шейната и го поведе към вратата. Само веднъж, почти на прага, Казан се поколеба. Обърна глава и бързо се ослуша. Сред стенанието и воя на бурята му се стори за миг, че чува гласа на Сивата вълчица.

Сетне вратата зад него се затвори. Той легна в тъмния ъгъл на колибата, а мъжът приготви на топлата печка нещо за Джоана. Мина много време, преди Джоана да се надигне от походното легло, върху което я беше сложил мъжът. После Казан я чу да хълца. Мъжът я накара да яде и известно време разговаряха. После непознатият окачи голямо одеяло пред леглото и седна до печката. Казан тихо се промъкна край стената и допълзя под леглото. Дълго чуваше хълцането на момичето. После настъпи тишина.

Сутринта, още щом мъжът отвори вратата, той се измъкна и забърза към гората. На половин миля намери следите на Сивата вълчица и я извика. От замръзналата река дойде отговорът ѝ и той отиде при нея.

Напразно Сивата вълчица го прильгваше да се върнат към старото леговище далеч от колибата и миризмата на хора. Късно тази сутрин мъжът впрегна кучетата си и от края на гората Казан го видя да настанява Джоана и бебето в кожите на шейната, както правеше старият Пиер. Цял ден той следваше пътя на кучетата, а Сивата

вълчица се промъкваше зад него. Пътуваха, докато се стъмни, а после мъжът продължи да кара впряга под звездите и луната, появили се след бурята. Късно през нощта стигнаха друга колиба и мъжът забълска по вратата. Скрит в сенките, Казан видя светлината, чу отварянето на врата и радостния вик на Джоана. После той се върна при Сивата вълчица.

През дните и седмиците, които последваха след завръщането на Джоана у дома, примамката на колибата и ръката на жената задържаха Казан. Както беше търпял Пиер, така сега търпеше и младия мъж, който живееше с Джоана и бебето. Разбираше, че този мъж е много скъп на Джоана и бебето му е толкова свидно, колкото и на жената. Едва на третия ден от заминаването на мъжа Джоана успя да го придума да влезе, а това беше денят, в който мъжът се завърна с мъртвото замръзнало тяло на Пиер. Пръв нейният съпруг откри името на кучето на нашийника и започнаха да го наричат Казан.

На половин миля, на върха на голямата скала, наречена от индианците Слънчевата скала, той и Сивата вълчица намериха подслон. Оттам слизаха на лов в равнината и често гласът на момичето достигаше до тях:

— Казан! Казан! Казан!

Цяла зима Казан се намираше между примамващата сила на колибата и Джоана, от една страна, и Сивата вълчица, от друга.

После настъпи пролетта и Голямата промяна.

ГЛАВА ОСМА

ГОЛЯМАТА ПРОМЯНА

Все по-топъл блясък къпеше скалите, хребетите и долините. Пълките на тополите скоро щяха да се разпукат. С всеки изминат ден уханието на балсам и смърч се чувстваше все по-силно във въздуха. По целия пущинак в равнината и гората се чуваше шумоленето на пролетните води, течащи към залива Хъдзън. В този голям залив се доловяха тътнежът и грохотът на бълскащите се ледени блокове в ранния ледоход през Роуз Уелкъм — прага на Артика — и затова априлският вятър от време на време носеше острия дъх на зима.

Казан се беше скрил от вятъра. Не се доловяше даже полъх на въздуха в слънчевото място, избрано от дивото куче. Тук се чувстваше по-удобно откогато и да било през шестте ужасни зимни месеца. Спеше и сънуваше.

Сивата вълчица лежеше по корем до него с протегнати лапи, очите и ноздрите ѝ бяха така бдителни и нащrek, както можеше да ги направи само миризмата на хора. А тя се носеше в топлия пролетен въздух заедно с уханието на балсам и смърч. Докато Казан спеше, тя го гледаше възбудено, от време на време с втренчен поглед. Тялото ѝ настърхваше, щом видеше неговата светлофафява козина да се изправя в съня му. Когато той повдигна горната си устна и оголи зъби, тя изскимтя нежно. Но повечето време Казан лежеше спокоен, само мускулите на краката, раменете и муциуната му потрепваха, а това винаги показва кога кучето сънува. И докато той сънуваше, от колибата в равнината излезе синеока жена с голяма кестенява плитка на раменете. Тя сложи ръце във вид на фуния на устните си и го извика:

— Казан! Казан! Казан!

Гласът едва достигна върха на Слънчевата скала и Сивата вълчица наостри уши. Казан се размърда, в миг се събуди и веднага стана. Скочи към оголения хребет, задуши въздуха и се загледа далеч в равнината, която лежеше под тях. Отдолу отново достигна гласът на жената и Казан изтича до ръба на скалата и заскимтя. Сивата вълчица

тихо пристъпи до него и сложи муцуна на рамото му. Беше започнала да разбира какво означава този глас. Денем и нощем се страхуваше от него, повече дори от миризмата и шума на мъжа.

Откак изостави глутницата и стария си живот заради Казан, гласът беше станал най-големият ѝ враг и тя го мразеше. Той ѝ отнемаше Казан. Откъдeto и да гооловеше, Казан го следваше.

Нощ след нощ той ѝ отнемаше другаря и я оставяше да скимти сама под звездите и луната. Но вярна в своята самота, тя нито веднъж не отговори на ловния зов на дивите си братя и сестри от гората и равнината. Обикновено ръмжеше срещу Гласа, а понякога леко ухапваше Казан, за да му покаже, че е недоволна. Но днес, когато гласът долетя за трети път, тя се пъхна в тъмния проход между двете скали и Казан видя само зловещия пламък в очите ѝ.

Той изтича нервно до направената от тях пътека, водеща към Слънчевата скала, и застана там нерешително. Цял ден, както и вчера, беше неспокоен и разтревожен. Каквото и да бе това, което го беспокоеше, то беше във въздуха, защото не можеше да го види, чуе или помирише. Но го чувстваше. Отиде до процепа между скалите и подуши Сивата вълчица. Обикновено тя скимтеше, примамвайки го. Но днес в отговор дръпна бърни назад и показа белите си зъби.

За четвърти път до тях слабо достигна Гласът и тя изщрака със зъби към нещо невидимо в тъмното между двете скали. Казан отново отиде по пътеката и все още се колебаеше. После започна да слиза надолу. Пътеката беше тясна и криволичеща, направена само от животински лапи и нокти, тъй като Слънчевата скала беше един голям чукар, издигнат почти отвесно на стотици фута над върховете на балсамовите дървета и смърчовете, а голият му гребен улавяше първите лъчи на слънцето сутрин и последните на залеза вечер. Първа Сивата вълчица доведе Казан в безопасното убежище на върха на скалата.

Щом стигна долу, повече не се колеба и бързо се втурна по посока на колибата. С инстинкта си на диво животно той винаги приближаваше колибата предпазливо. Никога не предупреждаваше и за миг Джоана се сепна, като вдигна поглед от бебето и видя рунтавата глава на Казан в отворената врата. Бебето шаваше и риташе от възторг, протегна ръчички към Казан, гукачки. Джоана също протегна ръка.

— Казан — нежно извика тя. — Влез, Казан!

Постепенно дивата червена светлина в очите му омекна. Сложи предната си лапа на прага и остана така, докато жената отново го подкани. Изведнъж краката му сякаш леко се подкосиха, опашката му се отпусна и той се вмъкна с чувството на куче, извършило престъпление. Тези, които обичаше, бяха в колибата, но самата колиба той мразеше. Мразеше всички колиби, тъй като миришеха на тояги, камшици и робство. Като всички кучета от впряга предпочиташе за легло снега, а за покривка върховете на смърчовете.

Джоана погали главата му и при този допир по тялото му премина онзи странен трепет, който беше наградата за това, че е изоставил Сивата вълчица в пустошта... Повдигна бавно глава и сложи черната си муцуна в скута ѝ. После затвори очи, а онова чудесно малко същество, което така го омайваше — бебето, — го мушкаше с крачетата си и дърпаše светлокафявата му козина. Обичаше тези докосвания на бебето дори повече от погалването на Джоана.

Неподвижен, подобен на сфинкс, въздържан, Казан едва дишаше. Неведнъж тази липса на агресивност караше съпруга на Джоана да я предупреждава. Но вълкът в Казан, дивата му отчужденост, дори дружбата му със Сивата вълчица я караха по-силно да го обича. Тя го разбираше и му вярваше.

Последните дни на зимата Казан оправда това доверие. Един съседен ловец беше прескочил при тях с шейната си и малката Джоана бавно се заклати към едно от големите хъски. Чу се яростно тракане на зъби, последвано от ужасения вик на Джоана и крясъците на мъжете, които се хвърлиха към кучето. Но Казан летеше най-отпред. Със скоростта на куршум той се метна на врата му. Когато го издърпаха, кучето беше мъртво. Джоана си помисли за това сега, когато бебето риташе и рошеше главата на Казан.

— Добрият ми Казан — извика тя нежно и допря лицето си до него. — Радваме се, че дойде, Казан. Довечера ще бъдем сами — аз и бебето. Татенцето отиде на ловния пункт и ти трябва да се грижиш за нас, докато го няма.

Тя гъделичкаше носа му с дългата си лъскава плитка. Това винаги забавляваше бебето, тъй като въпреки стоицизма си Казан трябваше да диша и от време на време кихаше и виреше уши. Беше му приятно и на него. Обичаше сладкия аромат на Джоанината коса.

— Ти ще се биеш за нас, ако трябва, нали? — продължи тя. После тихо стана. — Трябва да затворя вратата. Не искам отново да си отидеш, Казан. Трябва да останеш при нас.

Казан отиде в своя ъгъл и легна. Както там, на върха на Слънчевата скала днес имаше нещо странно и тревожно, така и тук, в колибата, нещо тайнствено го беспокоеше. Подуши въздуха, опитвайки се да отгатне тайната. Каквато и да беше, тя сякаш беше променила и господарката му. Жената прибираще и опаковаше всички дреболии в колибата. Късно през нощта, преди да си легне, Джоана дойде при него за малко и го погали.

— Отиваме си — прошепна тя и гласът й издаде някакъв особен трепет, почти като плач. — Отиваме си у дома, Казан. Отиваме там, където живеят неговите близки, където има църкви, градове, музика и всички прекрасни неща на света. Ще те вземем с нас, Казан!

Казан не разбра. Но беше щастлив, че жената е толкова близо до него и му говореше. В такива случаи и той забравяше за Сивата вълчица. Кучето вземаше превес над четвъртинката дива кръв у него и само жената и бебето изпъльваха неговия свят. Но след като Джоана си легна и в колибата всичко утихна, предишното му безпокойство се върна. Изправи се на крака, заразхожда се крадешком из колибата, душейки стените, вратата и опакованите от господарката му неща. Тих звук се изтръгна от гърлото му. Джоана го чу в просъница и измърмори:

— Мирно, Казан, заспивай, заспивай!

Дълго след това Казан остана неподвижен в средата на стаята, ослушвайки се и потрепервайки. Някъде от много далеч едва-едва той дочу тъжния вой на Сивата вълчица. Но тази нощ той не говореше за самотност. Накара го да потръпне. Изтича до вратата и изскимтя, но Джоана спеше дълбоко и не го чу. Воят достигна до него още веднъж и не се повтори. После нощта притихна и той се сви до вратата.

Когато се събуди рано сутринта, Джоана го намери там, все още вторачен и заслушан. Отвори му вратата и в миг Казан се намери навън. Краката му сякаш не докосваха земята, докато тичаше към Слънчевата скала. От равнината видя върха ѝ, вече облян от златиста светлина.

Стигна тясната криволичеща пътечка и бързо пое по нея.

Сивата вълчица не беше на върха да го посрещне. Но той я надуши, а миризмата на онова, другото нещо сега се чувствуваше много силно във въздуха. Мускулите му се напрегнаха, краката му се изопнаха. Дълбоко в гърдите му се надигна тихо ръмжене. Сега знаеше какво е това странно нещо, което го преследваше и го, правеше неспокоен. Беше *животът*. Нещо живо и дишашо беше завладяло дома, избран от него и Сивата вълчица. Оголи зъби и с предизвикателно ръмжене дръпна бърните си. Изопнал крака, готов да скочи, с протегнат врат, той приближи двете скали, между които беше допълзяла Сивата вълчица предишината нощ. Тя все още беше там. И при нея имаше *нещо друго*. След миг сковаността му го напусна. Настръхналата му козина се отпусна. Ушите му щръкнаха, пъхна глава между двете скали и нежно изскимтя. Сивата вълчица му отговори. Казанбавно се извърна и погледна изгряващото слънце. После легна и закри с тялото си входа на техния дом между скалите.

Сивата вълчица беше майка.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ТРАГЕДИЯТА НА СЛЪНЧЕВАТА СКАЛА

Целия този ден Казан стоя като страж на върха на Слънчевата скала. Съдбата, страхът и грубостта на господарите му бяха отредили да не стане баща досега и той се беше объркал. Нещо му подсказваше, че вече принадлежи на Слънчевата скала, а не на колибата. Зовът, който достигаше до него откъм равнината, не беше толкова силен. На здрачаване Сивата вълчица излезе от убежището си, промъкна се до него, заскимтя и захапа нежно косматия му врат. Старият инстинкт, наследен от дедите му, го накара да отговори на това, като близна лицето ѝ с език. После Сивата вълчица разтвори челюсти и изскимтя късо, задъхано, сякаш дълго е тичала. Беше щастлива. Чуха леко задавен звук между скалите и Казан замаха с опашка, а Сивата вълчица се спусна към малките си.

Бебешкият рев и въздействието му върху Сивата вълчица бяха първият урок на Казан по бащинство. Инстинктът отново му подсказа, че сега Сивата вълчица няма да може да слиза с него на лов, че ще трябва да стои на върха на Слънчевата скала. И така, щом луната изгря, той слезе сам и призори се върна с голям бял заек между зъбите. Дивото у него го накара да направи това и Сивата вълчица яде настървено. Тогава той разбра — отсега нататък всяка нощ ще трябва да ловува за Сивата вълчица и за малките скимтящи същества, скрити между двете скали.

И на другия ден, и на следващия той не отиде в колибата, въпреки да чуваше викащите го гласове на мъжа и жената. На петия ден слезе. Джоана и бебето така се зарадваха, че жената го прегърна, а бебето риташе, смееше се и крещеше към него, докато мъжът стоеше неспокоен и наблюдаваше невъздържаността им с неодобрение.

— Страхувам се от него — каза той на Джоана за стотен път, — в очите му гори вълчи пламък. От опасна порода е. Понякога ми се иска никога да не бяхме го довеждали вкъщи.

— Ако не бяхме го довели, къде щеше да бъде детето сега? — напомни Джоана, заеквайки.

— О, почти забравих — каза мъжът. — Казан, стари дяволе, струва ми се, че аз също те обичам — и той погали главата му. — Чудя се как ще живее долу? Свикнал е с горите. Ще изглежда много странно.

— А... аз... не съм ли и аз свикнала с горите — прошепна Джоана. — Струва ми се, затова обичам толкова Казан. След теб и детето. Казан, скъпи Казан!

Този път Казан почувства и надуши по-силно онази тайнствена промяна в колибата. Когато бяха заедно, Джоана и съпругът и непрекъснато разговаряха за плановете си, а щом мъжът се отдалечаваше, Джоана приказваше на бебето и на него. И всеки път, когато слизаше при колибата през следващата седмица, ставаше все по-неспокоен, докато най-после мъжът забеляза промяната.

— Смятам, че разбра — каза той на Джоана една вечер, — разбра, че се готовим да напуснем. — После добави: — Днес реката пак е придошла. Трябва да мине още една седмица, преди да тръгнем, а може и повече.

Тази нощ луната обля Слънчевата скала със златиста светлина и Сивата вълчица излезе с трите си малки вълчета, щrapащи зад нея. Имаше нещо в тези малки топчици, търкалящи се около него и гушещи се в светлокрафявата му козина, което напомняше на Казан за бебето. Понякога те издаваха същите странни нежни звуци и се клатеха на четирите си малки крачета също така безпомощно, както малката Джоана на две. Той не ги милваше като Сивата вълчица, но докосването им и бебешкото им скимтене го изпъльваха с радост, каквато не беше изпитвал никога досега.

Луната грееше над тях и нощта беше светла като ден, когато той отново слезе на лов. В подножието на скалата изскочи голям бял заек и той го подгони. Преследва го около половин миля, докато вълчият му инстинкт взе превес над кучия и той изостави безполезната гонитба. Елен можеше да хване така, но малките животни вълкът трябва да лови с хитростта на лисица. Казан започна да се промъква през гъсталака бавно и тихо като сянка. Беше на около миля от Слънчевата скала, когато с два скока сграбчи вечерята на Сивата вълчица между

зъбите си. Бавно се затътра назад, оставяйки от време на време големия седемфутов заек в снега, за да си почива.

Когато стигна тясната пътечка, водеща към върха на Слънчевата скала, спря. Тук откри топлата миризма на непознати крака. Изпусна заека. Всеки косъм от козината му настръхна, като наелектризиран. Това, което надушваше, не беше нито заек, нито белка, нито таралеж. Пред него имаше следи от силни зъби и нокти, катерили се по пътеката. После от върха на скалата до него достигнаха слаби звуци и той хукна напред със страшен рев. Когато стигна върха, на бялата лунна светлина видя сцена, която го прикова на място. До ръба на отвесните скали, петдесет стъпки надолу, Сивата вълчица водеше смъртоносна борба с един голям сив рис. Беше повалена и изведнъж нададе рязък ужасен вик от болка.

Казан полетя нататък. Атаката му включваше бързото мълчаливо нападение на вълка и голямата скорост, ярост и стратегия на хъски. Друго куче би загинало в тази първа атака, но рисът не беше нито куче, нито вълк. Той беше Моу лий, бързият, както го наричаха индианците сарси — най-бързото същество в пушинака. Дългите цял инч зъби на Казан щяха да се забият в гръкляна му, но за част от секундата рисът отскочи като голяма мека топка и вместо в гръкляна те попаднаха във врата му. Сега Казан не се биеше срещу зъбите на вълк от глутницата или пък на някое друго хъски. Бореше се срещу нокти — нокти, които режеха като двайсет бръснача и дори захапването за гръкляна не можеше да ги спре.

Веднъж се бори с един рис, попаднал в капан, и помнеше урока, получен в този бой. Мъчеше се да го събори, вместо да го повали по гръб, както би направил с някое куче или вълк. Знаеше, че по гръб свирепата котка е най-опасна. Само едно забиване на силните й лапи би го изтърбушило.

Чу зад себе си Сивата вълчица да хлипа и разбра, че е ранена страшно. Изпълни го яростта и силата на две кучета и зъбите му се срещнаха във врата на котката. Големият рис беше на косъм от смъртта. Нужно беше още едно връхлитане, за да стигне до гръкляна му, и Казан изведнъж направи смъртоносния си удар. Само за миг рисът се освободи, хвърли се назад и Казан се вкопчи в гръкляна му отгоре.

Ноктите на котката се забиха в тялото му и го нарязаха, но не толкова дълбоко, че да го убият. Още един удар можеше да се окаже смъртоносен. Но те се бореха на ръба на скалата и внезапно, без ръмжене или вик, се затъркаляха. Бяха на петдесет или шестдесет стъпки от скалата на хребета и колкото по-надолу се търкаляха и падаха, зъбите на Казан се забиваха все по-дълбоко. Бореха се със страшна сила. Казан имаше превъзходство. Един удар го изпрати на шест фута от врага. Изправи се светкавично, замаян и ръмжащ, готов за отбрана. Рисът лежеше отпуснат и неподвижен. Казан приближи, все още готов за атака, и задуши предпазливо. Нещо му подсказваше, че битката е свършила. Обърна се и се повлече по хребета към пътеката, търсейки Сивата вълчица.

Тя не се виждаше. До двете скали лежаха отпуснати и безжизнени малките телца на трите вълчета. Рисът ги беше разкъсал. Казан жално заскимтя, приближи скалите и пъхна главата си между тях. Сивата вълчица скимтеши жално и страшно. Той влезе и започна да ближе кървящите й рамене и глава. Цяла нощ тя скимтя от болка. Призори се завлече при безжизнените малки телца на скалата.

Тогава Казан видя страшното дело на риса. Сивата вълчица беше сляпа — не за един ден и за една нощ, а сляпа за цял живот. Мракът, който никакво слънце не можеше да разпръсне, беше станал неин покрив. И навярно отново оня животински инстинкт, често по-съвършен от човешкия разум, подсказа на Казан какво се беше случило. Сега знаеше, че тя е безпомощна — по-безпомощна от онези малки същества, които само преди няколко часа подскачаха на лунната светлина. Целия ден остана при нея.

Напразно Джоана викаше Казан. Гласът й достигаше до Сълнчевата скала, но Сивата вълчица гушеше глава по-близо до Казан и той, отпуснал уши, ближеше раните ѝ. Късно следобед остави Сивата вълчица, за да изтича до края на пътеката и донесе големия заек. Вълчицата помириса месото и кожата, но не пожела да яде. Малко по-късно Казан я подкани да го последва. Не искаше да остане повече на върха на Сълнчевата скала, не искаше и тя да стои повече там. Стъпка по стъпка я изтегли до криволичещата пътека далеч от мъртвите вълчета. Тя вървеше само когато той беше близо до нея — толкова близо, че тя да може да докосва с муцуна покрития му с рани хълбок.

Най-после стигнаха до мястото, където от ръба на скалата трябваше да прескочат едно разстояние от три-четири фути, и тук Казан видя колко безпомощна е станала Сивата вълчица. Тя изскимтя, сви се двайсетина пъти преди да посмее да направи скока. После скочи със скованi крака и тупна пред Казан. След този случай Казан не я увещаваше толкова упорито, тъй като това падане й откри истината, че е в безопасност само когато докосваше с муцуна хълбока, на другаря си. Тя покорно го следваше, допряла предната си плешка до хълбока му, и те стигнаха равнината.

Казан я водеше към един шубрак край реката, на около половин миля, и за това късо разстояние Сивата вълчица се препъна и падна десетина пъти.

При всяко падане Казан научаваше нещо ново за ограниченията на слепотата. Веднъж хукна след един заек, но не направил и двайсет скока, се спря и погледна назад. Сивата вълчица не беше се помръднала нито инч. Стоеше неподвижна, душеше въздуха и го чакаше. За минута Казан също застана в очакване. После се върна при нея. Винаги след това се връщаше на мястото, където я оставяше, и знаеше, че ще я намери там.

През целия ден остана в гъсталака. Следобед той посети колибата. Джоана и съпругът ѝ бяха там и веднага забелязаха разкъсания му хълбок и изподраните глава и рамене.

— Малко го е деляло от смъртта — каза мъжът, след като го разгледа. — Бил се е или с рис, или с мечка. Вълк не може да направи това.

Около половин час Джоана се занимаваше с него и през цялото време му говореше и го милваше с меките си ръце. Проми раните му с топла вода, сложи им някакъв лековит мехлем и онова старо успокоително желание да остане завинаги при нея и да не се завръща в гората отново го обзе. Около час той лежа до нея, носът му докосваше крака ѝ, докато тя се занимаваше с нещата на бебето. После Джоана се надигна да приготви вечеря, а Казан стана и малко уморено отиде към вратата. Сивата вълчица и мракът на нощта го зовяха и той отговори на този зов със свити рамене и отпусната глава. Старата възбуда премина. Използва една възможност и излезе през вратата. Луната беше вече изгряла, когато се присъедини към Сивата вълчица. Тя посрещна завръщането му с тихо радостно скимтене и допря сляпото си лице до

него. В своята безпомощност тя изглеждаше по-щастлива, отколкото Казан с цялата си сила.

От този миг нататък в продължение на няколко дни се разигра една последна, голяма битка между сляпата и вярна Сива вълчица и жената. Ако Джоана знаеше какво се крие в шубрака, ако можеше само веднъж да види бедното същество, за което сега Казан беше целият живот — слънцето, звездите, луната, храната, — тя щеше да помогне на Сивата вълчица. Но при това положение Джоана се опитваше да го примамва все повече и повече в колибата си и полека-лека успя.

Най-после решителният ден дойде, осем дни след битката при Слънчевата скала. Преди два дни Казан заведе Сивата вълчица в едно гористо място край реката и я остави там предишната нощ, когато отиде в колибата. Този път към нашийника му сложиха здрав ремък и го вързаха за една кука в дървената стена. На другия ден Джоана и съпругът ѝ бяха на крака преди още да съмне. Слънцето изгряваше, когато излязоха. Мъжът носеше детето, а Джоана водеше кучето. Тя се обърна, заключи вратата на колибата и Казан я чу да хлипа, когато тръгнаха след мъжа към реката. Голямото кану беше натоварено и чакаше. Първа се качи Джоана с бебето. После с ремъка в ръка тя притегли Казан до себе си и той легна с цялата си тежест до нея.

Слънцето топло печеше гърба на Казан, когато отплуваха. Той притвори очи и сложи глава в скута ѝ. Ръката ѝ нежно докосна раменете му. Отново чу онзи звук, който мъжът неолови — сподавеното хлипане в гърлото ѝ. Кануто бавно се движеше към гористата местност.

Джоана махна с ръка към колибата, която вече изчезваше зад дърветата.

— Довиждане! — извика тя. — Довиждане! — зарови лице до Казан и бебето и заплака.

Мъжът спря да гребе.

— Нали не съжаляваш, Джоана? — запита той.

Сега минаваха край гористата местност и миризмата на Сивата вълчица достигна до ноздрите на Казан. Това го накара да се надигне и от гърлото му се изтръгна тихо ръмжене.

— Не съжаляваш, че отиваме, нали?

Джоана поклати глава.

— Не — отговори тя, — само че винаги съм живяла тук, в гората, тук е моят дом.

Местността с бялата пясъчна ивица остана зад тях. Казан стоеше неподвижен и гледаше натам. Мъжът му извика, Джоана вдигна глава — тя също видя мястото и изведнъж ремъкът се изпълзna от ръцете и, а в сините и очи блесна странен пламък, като видя това, което стоеше на края на бялата пясъчна ивици. Беше Сивата вълчица. Слепите ѝ очи бяха обърнати към Казан. Най-после вярната Сива вълчица разбра. Обонянието ѝ подсказа това, което слепите ѝ очи не можеха да видят. Казан и човешката миризма бяха заедно. Те заминаваха... заминаваха... заминаваха...

— Погледни — прошепна Джоана.

Мъжът се обърна. Предните крака на Сивата вълчица стояха във водата. Сега, когато лодката се отдалечаваше все повече, тя седна на задните си лапи, вдигна глава към слънцето, което не виждаше, и нададе последния си проточен, тъжен вой към Казан.

Кануто се наклони. Едно светлокафяво тяло се стрелна във въздуха. Казан си беше отишъл.

Мъжът посегна за пушката, но ръката на Джоана го спря. Лицето ѝ беше бледо.

— Нека да се върне при нея! Пусни го да си отиде, пусни го! — извика тя. — Мястото му е... при нея.

Казан стигна до брега, изтърси водата от рошавата си козина и погледна за последен път жената. Кануто бавно се скриваше зад първия завой. Още миг и изчезна. Сивата вълчица беше победила.

ГЛАВА ДЕСЕТА

В ДНИТЕ НА ПОЖАРА

След нощта на ужасната битка с големия сив рис на върха на Слънчевата скала Казан все по-мъгливо си спомняше дните си като куче от впряга, а после и като водач на глутницата. Не можеше да ги забрави напълно. И винаги като огън, проблясващ в равнината, някои спомени щяха да изпъкват сред другите. Както човек отбелязва събитията след своето раждане, женитба, освобождение или някоя решаваща стъпка в кариерата си, така всичко за Казан сякаш започна от двете трагедии, последвали една след друга раждането на малките вълчета.

Първото беше битката при Слънчевата скала, когато големият сив рис ослепи завинаги красивата му другарка и разкъса рожбите ѝ. На свой ред той уби риса, но Сивата вълчица остана сляпа. Отмъщението не можеше да ѝ върне зрението. Повече нямаше да ходи на лов с него, както тогава с вълчата глутница в равнината и в тъмната гора. Само при мисълта за тази нощ той започваше да ръмжи, разтегляше бърни и показваше дългите си бели зъби.

Другата трагедия беше заминаването на Джоана, бебето и мъжа ѝ. Нещо по-безпогрешно от разума подсказващо на Казан, че те няма да се върнат. Най-ясна от всички картини в съзнанието му остана онази слънчева сутрин, когато жената и детето, които обичаше, и мъжът, когото търпеше заради тях, заминаха с кануто. Често ходеше до онова място, гледаше замечтано по течението там, където беше скочил от кануто, за да се върне при сляпата си другарка.

Животът на Казан сега сякаш беше изтъкан главно от три неща: омразата към всичко, което носи миризмата или следите на рис, скръбта му по Джоана и бебето и Сивата вълчица. Естествено, най-силна беше омразата му към риса не само заради слепотата на Сивата вълчица и смъртта на вълчетата, но и затова, че дори загубата на жената и бебето отдаваше на онази фатална битка при Слънчевата скала. От този час стана най-смъртният враг на рисовете. Където и да

подушеще голямата сива котка, превръщаща се в ръмжащ демон, а омразата му растеше с всеки изминат ден и той ставаше все повече част от дивия свят.

Откри, че сега Сивата вълчица му беше по-нужна от когато и да било, след като напусна глутницата заради него. Той беше три четвърти куче и кучешката кръв в него търсеше другарство. Сега само Сивата вълчица можеше да му го даде. Бяха сами. Цивилизацията се намираше на четиристотин мили на юг от тях. Най-близкият пост при залива Хъдзън отстоеше на шестдесет мили на запад. Често в дните с жената и бебето Сивата вълчица беше прекарвала нощите сама в гората, чакаща и зовяща Казан. А сега Казан се чувстваше самотен и неспокоен, когато беше далеч от нея.

Поради слепотата си Сивата вълчица не можеше повече да ходи на лов с другаря си. Но постепенно между тях се роди нов начин за разбиране и те научиха много неща, непознати им преди това. От началото на лятото тя можеше да ходи с него, ако той не се движеше много бързо. Тичаше до хълбока му, докосваше го с муцуна или рамене и Казан се научи да върви, а не да скача. Скоро разбра, че трябва да избира най-леките пътеки за Сивата вълчица. Когато достигнаха до някое място за прескачане, той докосваше с муцуна Сивата вълчица, изскимтяваше, а тя наостряше уши, ослушвайки се. Тогава Казан скачаше, а тя разбираше какво е разстоянието. Винаги прескачаше понадалеч, а това беше добра грешка.

По един друг начин, начин, който беше съдено да им служи много често в бъдеще, тя стана по-голяма помощница на Казан, от когато и да било преди. Обонянието и слухът напълно замениха зрението. С всеки изминат ден тези сетива все повече се развиваха и между двамата се роди мълчаливият език, чрез който тя му предаваше какво е открила по миризмата или звука. Стана навик за Казан винаги да поглежда Сивата вълчица, когато спираха да се ослушат или да подушат въздуха.

След като Джоана и бебето си отидоха, Казан заведе сляпата си другарка в една гъста смърчова и балсамова горичка до реката. Останаха там до началото на лятото. Седмици наред всеки ден Казан отиваше при колибата, където по-рано бяха Джоана, бебето и мъжът. Дълго време ходеше с надежда, че някой ден или нощ ще види признания на живот там. Но вратата никога не беше отворена. Капаците

на прозорците винаги стояха на местата си. Не се извиваше дим от глинения комин. Трева и лози започнаха да растат по пътеката. И онази миризма, която Казан все още долавяше там — миризмата на мъжа, жената и бебето — ставаше все по-слаба и по-слаба.

Един ден той намери малка детска обувка под един от затворените прозорци. Беше стара и износена, потъмняла от снега и дъжда, но той легна до нея и дълго остана така, а в това време на хиляди мили оттук малката Джоана си играеше със странните играчки, създадени от цивилизацията. После той се върна при Сивата вълчица сред смърчовете и балсамовите дървета.

Колибата беше единственото място, до което Сивата вълчица не го следваше. Във всички други случаи тя беше до него. Сега, след като свикна със слепотата си, тя го придружаваше дори в лова, но само докато попаднеше на дивеча и започнеше гонитбата. Тогава оставаше да го чака. Обикновено Казан ловеше големи бели зайци. Но една нощ подгони и уби млада сърна. Плячката беше много тежка, за да я довлече до Сивата вълчица. Върна се при нея и я заведе до мястото на пиршеството. С разгара на лятото те ставаха все по-неразделни, докато най-после по цялата пустиня следите им винаги бяха едни до други и никога поотделно.

После стана големият пожар.

Сивата вълчица го подуши още докато беше на два дни на запад от тях. Тази вечер слънцето залезе в огнен облак. Движещата се на запад луна стана кървавочервена. Когато се скрива по този начин отвъд пустошта, индианците я наричат „Кървящата луна“ и казват, че въздухът е изпълнен с поличби.

На другия ден Сивата вълчица нервничеше и към обяд Казанолови във въздуха предупреждението, подущено от нея преди много часове. Постепенно миризмата стана по-силна, а следобед прозрачен дим забули слънцето.

Животните от триъгълника в гората между реките Пайстоун и Крий щяха да избягат, но вятырът промени посоката си. Това беше една фатална промяна. Огънят бушуваше от запад и юг. Тогава вятырът задуха към изток, носейки дима със себе си. По време на това краткотрайно раздвижване на въздуха всички живи същества в триъгълника между двете реки зачакаха. Това позволи на огъня да обхване триъгълника и да отсече всички пътища за бягство.

После вятърът отново промени посоката си и тръгна на север. Предната част на триъгълника се превърна в смъртоносен капан. Цяла нощ южното небе беше заляно с огнена светлина и сутринта топлината, димът и пепелта започнаха да задушават.

С панически страх Казан напразно започна да търси възможности за бягство. Нито за миг не изостави Сивата вълчица. За него беше лесно да преплува един от двата притока, но още щом докоснеше водата с лапите си, Сивата вълчица се отдръпваше и се свиваше. Като всички свои братя, тя по-скоро би срещнала пожара и смъртта, отколкото водата. Казан я увещаваше. Десетина пъти той скачаше и плуваше леко по водата. Но Сивата вълчица само нагазваше.

Вече долавяха далечния тътенеж на огъня. Дивите животни тичаха пред него. Лосът, карибуто и сърната се гмуркаха във водата и плуваха към отсрещния бряг. Една голяма черна мечка с две малки мечета затрополи по пясъчната ивица, врязана във водата, и леко заплува заедно с малките си. Казан ги наблюдаваше и скимтеше към Сивата вълчица.

После върху пясъчната ивица дойдоха и други животни, страхувавщи се от водата като Сивата вълчица — голям дебел таралеж, малка лъскава белка, дива котка, която душеше въздуха и ридаеше като дете. Тези същества, които не можеха или не желаеха да плуват, превишаваха другите три пъти. Стотици хермелини бягаха по брега като пълхове и непрекъснато пищяха с тънките си гласчета. Лисиците бързо тичаха, търсейки някое дърво, повалено от вятъра, което би могло да им послужи за мост. Рисът ръмжеше, обърнат към огъня, а братята на Сивата вълчица — вълците — не се осмеляваха да нагазят по-дълбоко от нея.

Вир-вода, задъхан и полузадушен от дима, Казан дойде до Сивата вълчица. Беше останало само едно убежище за тях — пясъчната ивица. Тя се врязваше на петдесет стъпки във водата. Бързо поведе сляпата си другарка към нея. Когато минаха през ниските храсти към реката, нещо ги спря. До ноздрите им достигна миризмата на враг, по-голям от огъня. Един рис, настанен на пясъчната ивица, се свиваше на самия ѝ край. Три таралежа се бяха завлекли до водата и лежаха там като топки, настръхнали и треперещи. Дива котка ръмжеше срещу риса, а той, отпуснал уши, наблюдаваше Казан и Сивата вълчица, които започнаха нашествието си към пясъчната ивица.

Вярната Сива вълчица беше изпълнена с готовност за борба, скочи до Казан и оголи зъби. С яростно изщракване на челюстите Казан я бутна назад и тя остана трепереща и скимтяща, докато той напредваше. Приближаваше с леки стъпки и вирнати уши, без външно да изразява заплаха или закана. Това беше смъртоносното придвижване на хъски, обучено в битки и опитно в изкуството да убива. Човек би казал, че кучето приближава риса с приятелски намерения. Но рисът разбра. Това бе старата вражда на много поколения, по-силна сега поради спомените на Казан за онази нощ на върха на Сълънчевата скала.

Инстинктът показа на дивата котка какво ще се случи и тя се сви. Таралежите скимтяха като малки деца в присъствието на врагове и състяващите се облаци дим ги караха да настръхват още повече. Рисът лежеше по корем като котка, задните му крайници се размърдаха и събраха, готови за скок. Краката на Казан сякаш не докосваха писъка, докато той леко обикаляше около него. Рисът се въртеше и изведнъж се стрелна като кръгла ръмжаща топка над разстоянието от осем фута, което ги делеше.

Казан не отскочи. Не направи усилие да избегне атаката, а честно я посрещна с цялата сила на плещите си, както кучето от впряга среща друго куче. Той беше с десет фута по-тежък от риса и за миг голямата, отпусната котка с двайсет остри като ножове зъби беше отхвърлена настрана. Казан се възползва от момента и като мълния се спусна към врата на риса.

В този миг сляпата Сива вълчица скочи ръмжаща и поведе борба под корема на Казан. Заби челюсти в задния крак на риса. Костите изпращяха. Рисът, с два пъти по-голям от собственото си тегло товар, отскочи назад, като повлече Казан и Сивата вълчица. Падна върху един таралеж и стотици бодли се забиха в тялото му. С един скок се освободи и полетя срещу дима. Казан не го последва. Сивата вълчица дойде при него и заблиза топлата кръв, обагрила светлокрафия му врат. Рисът лежеше като мъртъв и ги наблюдаваше със свирепите си малки черни очи. Таралежите продължаваха да скимят, като че молеха милост. Сетне един гъст, черен, задушаващ облак дим се спусна ниско над пясъчната ивица и стана горещо като в пещ.

В самия край на пясъчната ивица Казан и Сивата вълчица се свиха като топки, заврели муцуни в хълбоците си. Огънят беше съвсем

близо. Бучеше като голям водопад, от време на време шумно падаха дървета. Въздухът се изпълни с пепел и горещи искри. На два пъти Казан изправяше глава, захапвайки горещите въглени, които падаха и го изгаряха като нажежено желязо.

Край потока имаше гъст зелен храсталак. Огънят стигна дотам, започна да гори бавно и топлината намаля. И все пак още дълго Казан и Сивата вълчица не можаха да вдигнат глави и да дишат спокойно. После разбраха — пясъчната ивица, врязана в реката, ги беше спасила. Всичко в този триъгълник между двете реки беше почерняло и изгоряло.

Димът се разнесе. Посоката на вятъра отново се промени и той задуха — хладен и свеж — откъм северозапад. Дивата котка първа предпазливо тръгна към несъществуващата вече гора. Таралежите още стояха свити на кълба когато Казан и Сивата вълчица напуснаха пясъчната ивица. Тръгнаха нагоре по течението и още преди да падне нощта, краката им бяха наранени от горещата пепел и жарта.

Тази нощ луната изглеждаше странна и наподобяваше зловещи пръски кръв в небето. През дългите тихи часове не се чуваше дори бухането на бухала, което да подскаже, че там, където до вчера беше раят на дивите зверове, сега има някакъв живот. Казан разбра, че няма какво да лови, и продължиха да вървят цялата нощ. Призори стигнаха тясна блатиста местност край потока. Тук бобрите бяха направили бент и те преминаха в зеленината отсреща. Пътуваха още едно денонощие на запад и стигнаха до гъсто тресавище и гора край Уотърфаунд.

И докато Казан и Сивата вълчица идваха от запад, от изток, от ловния пункт при залива Хъдзън пътуваше един строен мургав полуфранцузин на име Хенри Лоти, най-известният ловец на рисове в околността. Той търсеше „следи“ и ги намери в изобилие по Уотърфаунд. Тук беше раят на дивеча, а белите зайци бяха с хиляди. Затова имаше и много рисове. Хенри си построи барака и се върна в ловния пункт да чака падането на първия сняг, когато щеше да дойде отново с кучетата, продуктите и капаните.

В същото време от юг бавно пътуваше с кануто си един млад университетски зоолог, събиращ материал за книгата си „Разумът у дивите животни“. Казваше се Пол Уеймън и имаше споразумение да прекара част от зимата с Хенри Лоти,metis. Носеше със себе си

много хартия, една камера и снимката на момиче. Единственото му оръжие беше джобното ножче.

Междувременно Казан и Сивата вълчица си намериха леговище в гъстото тресавище на пет-шест мили от колибата на Хенри Лоти.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА ВИНАГИ ЕДИН ДО ДРУГ

Беше януари, когато един водач от ловния пункт заведе Пол Уеймън до колибата на Хенри Лоти край река Уотърфаунд. Уеймън, тридесет и две — тридесет и три годишни мъж, изпълнен с енергия, се хареса на Хенри от пръв поглед. Ако не беше така, първите дни в колибата щяха да са много неприятни поради лошото настроение на Хенри. Още първата нощ, докато пушеха лулите си край зачервената печка, той му разкри причините.

— Дяволски странна работа — каза Хенри. — Загубих седем риса в капаните, разкъсани на парчета като зайци, убити от лисица. Нито едно животно, дори и мечката, не е нападала досега рис, хванат в капан. За първи път виждам такова нещо. Толкова лошо са разкъсани, че в ловния пункт няма да ти дадат и половин долар за тях. Седем! Загубил съм повече от двеста долара. Два вълка вършат тази работа. Два са — съдя по следите, — винаги два и никога поотделно. Вървят по капаните ми и изяждат зайците. Оставят дивата котка, норката, хермелина и белката, но рисът, *Sacré an'damn!*, скачат отгоре и му съмъкват кожата, както човек съмъква топките памук от растението. Опитах със стрихнин в тълстините на един елен, заредих капани и ями, но не мога да ги хвана. Не ги ли уловя, ще ме прогонят! Хванах само пет хубави риса, а те унищожиха седем.

Това развълнува Уеймън. Той беше един от тези увеличаващи се на брой мислещи хора, които вярват, че egoизмът на човека като раса го заслепява за много прекрасни неща на света. С логика, спечелила му известност в цялата страна, той хвърли ръкавица на тези, които мислят, че човек е единственото живо същество, способно да разсъждава, и всичко разумно, принадлежащо на някое друго дишашо същество, е представено просто като инстинкт. Разказът на Хенри го заинтригува и те до полунощ разговаряха за двета необикновени вълка.

— Има един голям и един по-малък вълк — каза Хенри. — И винаги големият отива да се бори с риса. Разбирам това от снега.

Докато той се бори, по-малкият тъпче в снега отстрани и щом рисът е повален или мъртъв, скача и помага на другия да го разкъсат. Всичко това разбирам от следите. Само веднъж забелязах малкият вълк да се е борил заедно с другия — и тогава наоколо имаше кръв, но това не беше кръвта на рис. Проследих тези дяволи на около миля по капките.

През следващите две седмици Уеймън намери доста материал за книгата си. Нито един ден не мина, без да видят някъде по пътя със заредените капани следите на двата вълка. И Уеймън забеляза, както му беше казал Хенри, че отпечатъците са винаги на двата вълка заедно и никога само на един. На третия ден стигнаха капан с хванат в него рис и при гледката там Хенри започна да ругае на английски и на френски и цял почервеня. Рисът беше така разкъсан, че кожата му вече не струваше за нищо.

Уеймън видя къде е чакал по-малкият вълк, докато другарят му се е борил с риса. Не откри мислите си на Хенри. Но през следващите дни все повече се убеждаваше, че е намерил най-драматичните илюстрации за теорията си. В тази тайнствена трагедия по капаните имаше *разумни* действия.

Зашо двата вълка не унищожаваха дивата котка, хермелина, белката? Зашо враждата им беше насочена само срещу риса?

Уеймън беше силно развлнуван. Обичаше дивите животни и по тази причина никога не носеше пушка. Като видя Хенри да поставя отровна стръв за двамата мародери, той потрепера. Но щом забеляза, че дни наред стръвта оставаше недокосната, се зарадва. Нещо в природата му съчувстваше на героичните разбойници по капаните, които никога не пропускаха да нападнат рис. Вечерта в колибата записа мислите и откритията си, направени през деня. Една нощ внезапно се обърна към Хенри:

— Хенри, никога ли не ти става мъчно да убиваш толкова много диви животни? — попита той.

Хенри втренчи поглед и поклати глава.

— Убил съм хиляди — каза той — и ще убия още хиляди.

— В тази северна част на континента има още двайсет хиляди като тебе. Всички те убиват и убиват от стотици години насам. И все пак не можете да унищожите дивия свят. Война между човека и звяра — така може да се нарече. Ако се върнеш петстотин години назад, Хенри, и тогава ще откриеш диви животни тук. Почти целият останал

свят се променя, но не можеш да промениш тези хиляди квадратни мили и недостъпни хребети, блата и гори. Железници няма да се прокарат тук и слава богу. Вземи големите прерии на запад например. Е, следите на старите бизони са още там, ясни като ден, а градовете израстват навсякъде. Чувал ли си за Норт Батълфорд?

— Близо ли е до Монреал или Квебек? — попита Хенри.

Уеймън се усмихна, извади една снимка от джоба си. Беше снимка на момиче.

— Не, далече на запад е, в Саскачеуан. Преди седем години ходих там редовно да ловя прерийни птици, койоти и лосове. Тогава нямаше никакъв Норт Батълфорд — там бяха само славните прерии, разпрострели се на стотици квадратни мили. Имаше една-единствена къщичка на река Саскачеуан, където сега е построен Норт Батълфорд. Аз обичам да се спирам там. В тази къщичка живееше едно момиче на дванадесет години. Ходехме на лов заедно — по това време аз убивах животни. Понякога момичето плачеше, когато успявах, а аз се смеех.

Прокараха жп линия, после още една, те се съединиха край къщичката и изведнъж израсна малък град. Преди седем години имаше само една къщичка, Хенри. А преди две години там вече живееха хиляда и осемстотин души. Тази година, като минавах, те бяха пет хиляди, а след две години ще бъдат десет хиляди.

На мястото, където някога беше къщичката, сега има три банки с капитал от 40 милиона долара. Можеш да видиш електрическите светлини на града от двайсет мили разстояние. Има колеж за 100 хиляди долара, гимназия и болница, пожарна служба, два клуба, търговска палата, а след две години ще има и трамвайна линия. Помисли — всичко това на мястото, където преди няколко години са виели койоти.

Хората прииждат толкова бързо, че не могат да се преброят. След пет години на мястото на старата къщичка ще има град с двайсет хиляди жители. А малкото момиче, Хенри, сега е млада дама, родителите ѝ са богати и добре устроени. Но това не ме интересува. Важното е, че напролет тя ще се омъжи за мен. Заради нея, още когато беше шестнадесетгодишна, престанах да убивам. Последното нещо, което убих, беше една прерийна вълчица, а тя имаше вълче. Айлин задържа малкото. Сега е при нея, опитомено. Затова от всички диви

животни най-много обичам вълците. Надявам се, че тези двамата ще избягнат клопките ти невредими.

Хенри го погледна втренчено. Уеймън му подаде снимката. Момичето беше хубаво, с дълбоки чисти очи, и устните на Хенри леко потрепнаха, докато разглеждаше снимката.

— Моята Йовака умря преди три години — каза той. — Тя също обичаше дивите животни. Но вълците — по дяволите — ще ме прогонят, ако не ги убия. Сложи дърва в печката и се приготви за лягане.

Един ден Хенри беше осенен от блестяща идея. Заедно с Уеймън попаднаха на пресните следи на рис. Имаше голямо дърво, десет-петнадесет фута високо, повалено от вятъра. На едно място дънерите образуваха нещо като бърлога със здрави стени от трите страни. Снегът беше утъпкан, наблизо се търкаляше кожата на заек. Хенри тържествуваше.

— Хванахме ги, бъди сигурен — каза той.

Сложи стръвта, зареди капана и се огледа многозначително. После разкри на Уеймън плана си. Ако рисът се хване и двата вълка дойдат да го разкъсат, борбата ще стане под поваленото дърво и мародерите ще трябва да минат през отвора. Хенри постави още пет по-малки капана, прикрити умело под листата, мъха и снега и достатъчно отдалечени от стръвта, така че уловеният рис, мъчейки се да избяга, да не може да ги затвори.

— Когато се бори, вълкът скача насам-натам — сигурен съм, че ще се хванат. Може да пропусне един, два, три, но ще попадне на някой капан.

Същата сутрин падна лек сняг и довърши работата, като затрупа всички следи и заличи издайническата човешка миризма. Тази нощ Казан и Сивата вълчица минаха на стотина фута от поваленото дърво и острото обоняние на Сивата вълчицаолови във въздуха нещо необикновено и обезпокояващо. Тя съобщи това на Казан, притискайки рамото си в неговото. Свиха напряко и тръгнаха по посока на вятъра.

Два дни и три студени звездни нощи нищо не се случи край поваленото дърво. Хенри се досети и обясни причините на Уеймън. Рисът беше ловец като него, имаше си свой ловен път и го преминаваше веднъж седмично. На петата нощ рисът се върна, тръгна към дървото, подмамен от стръвта, и острите стоманени зъби на капана

се затвориха безжалостно около десния му заден крак. Казан и Сивата вълчица вървяха на четвърт миля в гората и чуха дрънченето на стоманената верига на капана, когато рисът се опитваше да се освободи. След десет минути вече бяха при отвора на бърлогата.

Беше светла ясна нощ с блъскави звезди, така че и Хенри можеше да ловува под тяхната светлина. Рисът се умори и се сви по корем, щом Казан и Сивата вълчица се появиха. Както обикновено, тя остана назад, а Казан започна борбата. Още при първата или втората от тези схватки Казан навярно щеше да бъде изтърбущен или пък някоя вена от гръкляна му прегризана, ако свирепата котка беше свободна. Тя го превъзхожда в откритата борба, въпреки че и най-голямата от тях е с десет фута по-лека от него. Случайността го беше спасила при Слънчевата скала. За победата му над риса на пясъчната ивица допринесоха Сивата вълчица и таралежът. По ловния път на Хенри съюзници му бяха капаните. Но дори когато врагът му беше хванат по този начин, рисковете пак бяха големи. А с риса под дървото имаше още по-голям риск от когато и да било преди.

Котката, шест-седем годишна, беше стар воин. Но ноктите ѝ бяха дълги около инч и четвърт и извити като ятаган. Предните ѝ лапи и левият ѝ заден крак бяха свободни. Казан приближи, а тя се сви назад, така че веригата на капана се разхлаби под нея. Тук Казан не можеше да следва старата си тактика да обикаля около уловения враг, а той да се оплита във веригата и дотолкова да я увива и скъси, че да няма повече възможност да скача. Трябваше да атакува направо и изведнъж той се хвърли. Срещнаха се гръд с гръд. Зъбите на Казан изщракаха срещу гръкляна на риса, но не успяха да го захапят. Преди да падне отново, рисът ритна със свободния си заден крак и дори Сивата вълчица чу как раздра тялото на Казан. Ръмжейки, Казан отскочи. Рамото му беше разкъсано до костта.

После един от скритите капани на Хенри го спаси от втора атака и смърт. Стоманените челюсти се затвориха около единия му преден крак и когато той скочи, веригата го спря. Щом разбра, че Казан е в голяма опасност, сляпата Сива вълчица скочи един-два пъти. За миг забрави предпазливостта си и като чу болезненото ръмжене на Казан, се устреми към поваленото дърво. Хенри беше скрил пет капана пред стръвта и краката на Сивата вълчица попаднаха на два от тях. Падна, като пощракваше с челюсти и ръмжеше. По време на борбата Казан

затвори останалите два. Но един пропусна. Петият, последният, захвана задния му крак.

Това стана малко след полунощ. До сутринта земята и снегът под поваленото дърво бяха разровени от вълка, кучето и риса, които се мъчеха да си възвърнат свободата. А когато съмна, и тримата бяха изтощени и лежаха запъхтени, с кървящи мускули, в очакване на човека и смъртта.

Хенри и Уеймън излязоха рано. Насочиха се към поваленото дърво, Хенри посочи следите на Казан и Сивата вълчица и мургавото му лице светна от удоволствие и възбуда. Когато стигнаха заслона под поваленото дърво, и двамата за миг спряха, онемели и поразени от гледката. Дори Хенри не беше виждал досега подобно нещо — два вълка и един рис, хванати в капани, съвсем наблизо един от друг. Но учудването му отстъпи бързо пред ловния му инстинкт. Вълците бяха най-близо на пътя му и той вдигна пушката си да изпрати куршум в главата на Казан, но Уеймън хвана енергично ръката му. Той стоеше втренчен. Пръстите му се впиха в рамото на Хенри. Беше видял закопчания на врата на Казан нашийник.

— Чакай — извика той. — Това не е вълк, а куче.

Хенри съмъкна пушката и се загледа в нашийника. Погледът на Уеймън се стрелна към Сивата вълчица. Тя беше с лице към враговете си, които не виждаше, ръмжаща и озъбена. Слепите ѝ очи бяха затворени. На тяхно място се виждаха само косми, и от устните на Уеймън се изтръгна възклищание.

— Виж — извика заповеднически той на Хенри, — какво е това, за бога...

— Едното е куче — диво куче, избягало при вълците — каза Хенри. — А другото вълк.

— При това *сяп* — зяпна Уеймън.

— *Oni, сляп, m'sie* — добави Хенри, преминавайки на френски от учудване. Отново вдигна пушка. Уеймън силно я стисна.

— Не ги убивай, Хенри — каза той. — Дай ми ги живи. Изчисли загубата от разкъсаните рисове и прибави премиите за вълците, аз ще ти платя. Живи за мен струват много. Господи, куче и сляпа вълчица — съпружеска двойка.

Още държеше пушката на Хенри, а ловецът го гледаше втренчено, като че не можеше да го разбере напълно. Уеймън

продължи да говори с пламнали очи и лице.

— Куче и сляпа вълчица — *съпружеска двойка* — повтори той.

— Чудесно, Хенри! Като излезе книгата ми, там долу ще кажат, че съм си изгубил ума. Но аз ще имам доказателства. Ще направя двайсет снимки тук, преди да убиеш риса. Ще запазя кучето и вълчицата живи. За всеки от тях ти давам по сто долара, Хенри. Мога ли да ги взема?

Хенри кимна. Държеше пушката си заредена, докато Уеймън разопаковаше камерата си и се приготвяше за работа. Ръмжащи зъби посрещнаха щракането на апаратта — зъбите на вълчицата и риса. А Казан лежеше свит не от страх, а защото познаваше надмощието на человека. Когато свърши със снимките, Уеймън отиде почти до него и му заговори по-меко дори от оня мъж, който живееше в изоставената колиба.

Хенри застреля риса. Когато Казан видя това, опъна веригата и изръмжа към гърчещото се тяло на горския си враг. С една греда и ласо измъкнаха Казан изпод дъrvoto и го заведоха в колибата на Хенри. Двамата мъже се върнаха с дебел чувал и повече въжета и сляпата Сива вълчица, хваната в капана, стана тяхна пленница. През останалата част на деня Хенри и Уеймън построиха здрава клетка от сурови клони и сложиха двамата затворници в нея.

Преди да пъхнат кучето в клетката при Сивата вълчица, Уеймън разгледа внимателно разкъсания, със следи от зъби нашийник на врата му. На метална плочка той откри гравирана една дума — „Казан“ — и с необикновено вълнение отбеляза това в дневника си.

След този случай Уеймън често оставаше в колибата, когато Хенри тръгваше да обикаля капаните. След два дни се осмели да мушне ръка между пръчките на клетката и докосна Казан, а на следващия кучето прие от ръката му парче сурово месо от лос. Но винаги, когато той приближаваше, Сивата вълчица се криеше под купчинката балсамови клонки в ъгъла на техния затвор. Инстинктът на много поколения и вероятно на цели векове я беше научил, че човекът е най-смъртният враг. А този човек не ѝ правеше зло. И Казан не се страхуваше от него. Отначало тя се уплаши, а после уплахата ѝ се смени с постоянно нарастващо любопитство. След третия ден понякога тя измъкваше сляпото си лице изпод балсамовите клонки и душеше въздуха, докато Уеймън се сприятеляваше с Казан край клетката. Но не искаше да яде. Уеймън забеляза това и всеки ден я

съблазняваше с най-подхраните парчета от сърна и тъстини от лос. Минаха пет, шест, седем дни, а тя не хапна нищо. Ребрата ѝ започнаха да се броят.

— Ще умре — каза му Хенри на седмата нощ. — Предпочита да гладува, отколкото да яде в тази клетка. Нуждае се от гората, от убити животни, от прясна кръв. Тя е на две или три години, твърде голяма е, за да бъде опитомена.

Хенри легна както обикновено, но Уеймън остана до късно, разтревожен. Написа дълго писмо на хубавото си момиче в Норт Батълфорд, загаси лампата и си представи девойката на мъждукащата светлина на огъня. Видя я отново, както тогава, първия път, когато се настани в малката къщичка, където сега се издига петият град в Саскачеуан — със сини очи, голяма блъскава плитка и свежия блъск на прериите по бузите ѝ. Тя го мразеше — да, действително го мразеше, защото обичаше да убива. При тази мисъл тихо се усмихна. По чудо тя го промени.

Стана, отвори безшумно вратата и излезе. Инстинктивно очите му се обърнаха на запад. Небето беше осяно със звезди. На тяхната светлина видя клетката и застана загледан и заслушан. До него достигна шум. Сивата вълчица гризеше пръчките на затвора си. След миг оттам дойде тихо, жално скимтене и той разбра, че Казан плачеше за свободата си.

Встрани на колибата имаше подпряна брадва. Уеймън я сграбчи и леко се усмихна. Беше обхванат от необикновено щастие и на хиляди мили в оня град край Саскачеуан чувстваше, че едно друго същество се радва заедно с него. Тръгна към клетката. Няколко удара и две пръчки паднаха. Тогава Уеймън се отдръпна. Сивата вълчица първа намери отвора и се измъкна като сянка под светлината на звездите, но не избяга. Чакаше Казан и за миг двамата бяха навън, обърнати към колибата. Тогава тръгнаха към свободата си. Рамото на Сивата вълчица докосваше хълбока на Казан.

Уеймън въздъхна дълбоко.

— Един до друг — винаги един до друг, докато смъртта повали единия — прошепна той.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

LA MORT ROUGE

Казан и Сивата вълчица вървяха на север към местността Фон дю Лак и стигнаха там, когато Жак, куриерът на Хъдзън бей къмпани, дойде в ловния пункт с първите достоверни вести от юг за страшния мор — едрата шарка. Вече седмица отвсякъде се носеха слухове. Те се преплитаха, множаха се — от изток, от юг и от запад, докато навсякъде в пуничинака племето пол реверс разнесе мълвата, че *la mort rouge*^[1] — червената смърт идва по петите им, и един леден страх като трептящ вятър премина бързо от последните населени места до залива. Преди деветнадесет години също такива слухове дойдоха от юг, последвани от червената смърт. Ужасът от нея все още се помнеше от хората в гората, тъй като хилядите гробове без надписи, отбягвани като чума и разпръснати от началото на залива Джеймз до местността край езерото Атабаска, бяха доказателство за данъка, който ѝ се плаща.

От време на време в скитанията си Казан и Сивата вълчица се натъкваха на тези могилки, покриващи мъртвите. Инстинкът — нещо далеч неразбирамо за человека — ги караше да чувстват присъствието на смъртта около себе си и да я надушват във въздуха. С дивата си кръв и слепотата си Сивата вълчица силно превъзхождаше Казан в разпознаването на тези тайнства, които очите не можеха да видят във въздуха и на земята. Тя първа откри присъствието на тази напаст.

Казан я примамваше към любимите му капани. Следата, която откриха, беше стара. Никой не беше минавал оттам с дни. В един капан намериха отдавна умрял заек. В друг — трупа на разкъсана от бухали лисица. Повечето капани бяха затворени, други — покрити със сняг. Казан тичаше от капан на капан с единственото намерение да намери нещо живо за ядене. В слепотата си Сивата вълчица надуши смърт. Тя трептеше по върховете на дърветата над нея. Откриваше я до всяка достигната от тях колиба — смърт, човешка смърт. Чувстваше се все по-силно и по-силно и вълчицата изскимтя и захапа хълбока на Казан. А той продължаваше да върви. Сивата вълчица го

последва до края на сечището, където се намираше ловджийската колиба на Ото, после седна, вдигна сляпото си лице към сивото небе и нададе продължителен тъжен вой. Козината на Казан настръхна, той клекна и заедно със Сивата вълчица завиха на смърт. Сега и той я надуши. Смъртта беше в колибата, над която имаше дървен прът и на върха му се развяваше червен памучен парцал — предупреждението за страшната болест от Атабаска до залива. Като стотици други герои от Севера, Ото беше издигнал предупредителния знак, преди да го повали смъртта. Същата тази нощ на студената лунна светлина Казан и Сивата вълчица се движеха на север към Фон дю Лак.

Преди тях там пристигна един куриер от ловния пункт при езерото Райндиърс с предупреждението, дошло от Нелсън хаус и югоизток.

— В Нелсън има едра шарка — съобщи куриерът на Уилямс във Фон дю Лак. — Хванала е хората от племето крии при езерото Уоластон. Бог знае какво е положението с индианците в залива, но се чува, че е покосила племето чипеуа между Олбъни и Чърчил.

Същия ден той тръгна с бързите си кучета.

— Трябва да съобщя на хората от Ревилион, на запад — поясни той.

След три дни дойде нареддане от пълномощника в Чърчил всички служители на компанията и поданици на негово величество на запад от залива да се подгответ за идващата червена чума. Лицето на Уилямс побледня като хартията в ръцете му, докато четеше заповедта.

— Това значи да се копаят гробове — каза той. — Единствената подготовка, която можем да извършим.

Прочете гласно заповедта пред хората от Фон дю Лак и на всички мъже беше възложено да разпространяват предупреждението по цялата територия на ловния пункт. Бързо се впрягаха кучета и на всяка шейна, тръгнала на път, имаше топ червен памучен плат — знакът на злокобната смърт, яркият сигнал за мор и ужас, само докосването до който извикваше тръпки у хората, изпратени да го раздават сред горските жители.

Казан и Сивата вълчица попаднаха на следите на една такава шейна при Грей Бивър и вървяха след нея около половин миля. На следващия ден по-нататък, на запад, попаднаха на втора, после на трета. Последната следа беше съвсем прясна, Сивата вълчица се

дръпна като попарена и изръмжа. По вятъра до тях достигна острият мириз на дим. Вървяха покрай следата, Сивата вълчица прескачаše отпечатъците по снега и така се изкачила на върха на един хребет. По посока на вятъра долу в равнината гореше една колиба. Впрям кучета и един мъж изчезваха в смърчовата гора. Дълбоко в гърлото на Казан се надигна боботещо ръмжене. Сивата вълчица стоеше неподвижна като скала. В колибата гореше човек, умрял от страшната болест. Такъв беше законът на Севера. И тайнството на погребалния огън отново достигна до Казан и Сивата вълчица. Този път те не нададоха вой, а се запромъквали далече в равнината, цял ден не спряха, докато не се скриха навътре в пресъхналото заслонено тресавище десет мили на север.

Последваха дни и седмици, които отбелязаха зимата на 1910 година като най-ужасната зима в цялата история на Севера — един месец, в който както животът в дивия свят, така и човешкият висеше на косъм, а студът, гладът и едрата шарка написаха една глава от историята на хората в гората, която цели поколения няма да забравят.

Казан и Сивата вълчица намериха подслон под едно повалено дърво в тресавището — малко, удобно гнездо, напълно защитено от снега и вятъра. Сивата вълчица веднага се настани там. Легна по корем и задиша тежко, за да покаже на Казан задоволството и радостта си. Природата отново задържа Казан до нея. Привидя му се като в сън, сякаш е било преди векове, онази чудна нощ под звездите, когато се бори с водача на глутницата, а младата Сива вълчица допълзя до него след победата и му стана другарка. Но през този любовен сезон те не тичаха след кошути, не се присъединяваха към дивата глутница. Хранеха се главно със зайци и пъдпъдъци поради слепотата на Сивата вълчица. Тях Казан можеше да лови сам. Сивата вълчица беше престанала да тъгува, да бърше очите си с лапи, да скимти за слънчевата светлина, за златистата луна и за звездите. Постепенно започна да забравя, че някога е виждала тези неща. Сега вече бягаше по-бързо до хълбока на Казан. Обонянието и слухът ѝ станаха изключително остри. Можеше да подуши карibu от две мили разстояние, а присъствието на човека долавяше дори от по-далеч. В тихите пощи можеше да чуе плясъка на пъстърва от половин миля. И докато тези две сетива — обонянието и слухът — се развиваха все по-силно у нея, Казан използваше все по-малко своите. Стана зависим от

Сивата вълчица. Тя посочваше скривалището на пъдпъдъците от петдесет ярда разстояние. Тя стана водачът в лова — докато откриеха плячката. И както Казан се научи да разчита на нея в лова, така започна инстинктивно да се вслушва в предупрежденията ѝ. Ако Сивата вълчица обмисляше всичко, то беше, защото без Казан щеше да умре. От време на време с големи усилия се опитваше да хване пъдпъдък или заек, но не успяваше. За нея Казан означаваше животът. И ако тя обмисляше всичко, правеше го, за да бъде нужна на другаря си. Слепотата я беше променила. Беше ѝ отнела част от яростта на дивия звяр, правейки я другар на Казан не за един сезон, а завинаги. Стана ѝ навик да се гуши в него през пролетта, лятото и зимата, да поставя красивата си глава на врата или гърба му. И ако Казан ръмжеше срещу нея, в отговор тя не тракаше с челюсти, а се свиваше като ударена. С топлия си език близеше заледените висулки по дългите му косми между пръстите. Дълго след като никаква треска се беше забила в лапата му, тя се грижи за него. Слепотата ѝ направи Казан абсолютна необходимост за нейното съществуване. А сега по своему тя ставаше все по-нужна и по-нужна за Казан. Бяха щастливи в дома си при тресавището. Наоколо имаше много дребен дивеч, а под поваленото дърво беше топло. Рядко излизаха на лов извън очертанията на тресавището. Понякога от по-отдалечените равнини и оголени хребети те чуваха вика на вълчата глутница, но той вече не ги изпълваше с желание да се присъединят в гонитбата.

Един ден те отидоха на запад — по-далеч от обикновено. Напуснаха тресавището, прекосиха равнината, унищожена от пожара миналата година, изкачиха хребета и слязоха в друга равнина. До реката Сивата вълчица спря и подуши въздуха. В такива случаи Казан винаги я наблюдаваше и ако миризмата беше толкова слаба, че не можеше да яолови, чакаше нетърпеливо и нервно. Но днес той сам я почувства едва-едва и разбра защо ушите на Сивата вълчица легнаха, а задните ѝ крайници се напрегнаха. Миризмата на дивеч би я накарала да застане неподвижно и нащрек. Но това не беше миризма на дивеч, а човешка миризма и Сивата вълчица се запромъква зад Казан, скимтейки. Няколко минути стояха неподвижно и безшумно, после Казан я поведе напред. На по-малко от триста ярда имаше голям куп смърчови клонки и те почти налетяха на затрупана от снега колиба. Беше изоставена. В нея дълго не беше имало огън и живот. Но от

колибата се разнасяше човешка миризма. С изопнати крака и потръпващо тяло Казан приближи входа. Погледна вътре. По средата върху доторелите въглени имаше окъсано одеяло, а в одеялото — завито тялото на малко индианче. Казан видя крачетата, обути в мокасини. Но смъртта беше дошла тук толкова отдавна, че той едва долавяше присъствието ѝ. Дръпна се назад и видя Сивата вълчица да души предпазливо около някаква дълга могилка в снега с особена форма. Обиколи я три пъти, но нито веднъж не се приближи дотолкова, че да я достигне на повече от един изстрел разстояние. В края на третата обиколка седна на задните си лапи, а Казан отиде до могилката и задуши. Под това хълмче в снега, както в колибата, беше смъртта. Отдалечиха се с клепнали уши и отпуснати опашки, като браздяха снега, и без да спрат, стигнаха дома си при тресавището. Дори там Сивата вълчица още долавяше ужаса от страшната болест, мускулите ѝ се свиваха и потрепваха и тя се притискаше до Казан.

Тази нощ около голямата бяла луна имаше червен пръстен. Това означаваше студ, голям студ. Винаги едрата шарка се появява в дните на най-големите студове — колкото по-ниска е температурата, толкова по-ужасни са пораженията. Тази нощ студът се засили, проникна в дома им под поваленото дърво и накара Казан и Сивата вълчица да легнат по-близо един до друг. Зазори се към осем часа. Казан и сляпата му другарка тръгнаха на път. Беше четиридесет градуса под нулата. Пукотът на дърветата наоколо напомняше пистолетни изстrelи. Свии в най-гъстите смърчове, пъдпъдъците приличаха на топки перущина. Белите зайци се бяха сврели дълбоко в снега или в хралупите на най-тежките повалени дървета. Казан и Сивата вълчица намериха много малко пресни следи и след цял час безполезен лов се върнаха в левовището си. Подобно на кучетата, преди два-три дни Казан беше заровил половината от един заек и сега го извадиха от снега и изядоха замръзналото мясо.

Този ден ставаше все по-студено и по-студено. Следващата нощ беше безоблачна, с ясна луна и блестящи звезди. Температурата падна с още десет градуса. Нищо не помръдваше. В такива нощи нищо не се хващаше в капаните, тъй като дори покритите с козина животни — белката, хермелинът, рисът — лежаха сгушени в дупките и гнездата си. Засилващият се глад не беше достатъчно голям, за да извади Казан и Сивата вълчица извън поваленото дърво. На другия ден той не намаля

и към обед Казан се отправи на лов, като остави Сивата вълчица под дървото. Три четвърти куче, за него храната беше по-необходима, отколкото за другарката му. Природата беше нагодила вълците да издържат на глад и при нормална температура Сивата вълчица можеше да живее и две седмици без храна. При шестдесет градуса под нулата тя можеше да оцелее седмица, дори десет дни. Изминаха само трийсет часа, откакто изядоха последното парче замръзнал заек и тя се чувствуваше сита, затова остана в бърлогата. Но Казан изпитваше глад. Тръгна на лов срещу вятъра към изгорялата равнина. Душеше под всяко повалено дърво по пътя си, разглеждаше всеки храст. Беше паднал лек сняг и от поваленото дърво до потока се намери само една следа — на хермелин. Под друго дърво откри топлата миризма на заек, но там той беше в безопасност, също както пъдпъдъците в клоните. След час безплодно ровене и гризане се отказа да го достигне. Върна се при Сивата вълчица, изтощен от тричасовия лов. Докато тя, с инстинкта си на диво животно, спести силите и енергията си, Казан изнемогваше от умора и беше гладен повече откогато и да било.

Тази нощ луната отново изгря на небето, ясна и светла, и Казан пак потегли на лов. Подканни Сивата вълчица да го придружи, скимтя отвън, връща се на два пъти при нея, но тя продължаваше да лежи с отпуснати уши и отказа да се помръдне. Температурата спадна до 65–70 градуса под нулата, от север задуха постепенно засилващ се вятър. В такава нощ никое човешко същество не би могло да преживее навън и час дори. Към полунощ Казан се върна в леговището. Вятърът се засили и заизвива погребална песен над тресавището, която после се превърна в свирепи тътнещи залпове с интервали на затишие. Това беше първото предупреждение откъм Голямата пустиня между последните очертания на горите и Арктика. Със зазоряването бурята се развиши с цялата си ярост от север, а Казан и Сивата вълчица легнаха плътно един до друг и затрепераха, заслушани в тътнежа ѝ над поваленото дърво. Веднъж Казан мушна глава през заслона от паднали дървета, но бурята го накара да се прибере. Всичко живо се беше спотаило, кой както намери за добре, според инстинкта си. Животните с козина — като белката и хермелина — се намираха в безопасност, защото през топлите ловни дни се запасяват с мясо. Вълците и лисиците се бяха изпокрили под повалените дървета и скалите. Пернатите, с изключение на бухала, представляващи една десета тяло

и девет десети пера, се свряха под снежните преспи или потърсиха убежище в гъстите смърчови гори. Сред копитните и рогатните животни бурята причиняваше най-тежки поражения. Карибуто, еленът и лосът не можеха да се проврат под повалените дървета, нито да изпълзят между скалите. Единственото, което можеха да направят, беше да лежат на завет в някоя пряспа и да се оставят на защитния сняг да ги покрие. Дори и тогава не можеха задълго да се задържат в скривалището си, защото трябваше да ядат. Осемнадесет часа в денонаощието лосът трябва да яде, за да издържи през зимата. Огромният му стомах се нуждае от големи количества и повечето от времето си той прекарва в гризане върховете на храстите, докато събере едно количество от два или три бушела, нужно му за деня. Карибуто изяждаше почти колкото него, а еленът — най-малко от тримата.

А бурята продължи този ден, и на втория, и на третия — три дни и три нощи — и през третия ден и третата нощ валя сняг, шибащ като куршуми, два фути дълбок, а по преспите достигаше до осемдесет. Това беше „тежкият сняг“ на индианците — сняг, който лежеше като олово на земята, а под него хиляди пъдпъдъци и зайци се задушаваха.

На четвъртия ден от началото на бурята Казан и Сивата вълчица излязоха от скривалището си. Вече не духаше вятър, не валеше и сняг. Целият свят лежеше под бяло гладко одеяло и беше страшно студено.

Едрата шарка нанесе пораженията си сред хората. Сега настъпиха дните на глад и смърт за дивите животни.

[1] La mort rouge — червената смърт. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА ПЪТЯТ НА ГЛАДА

Сто и четиридесет часа Казан и Сивата вълчица бяха без храна. За Сивата вълчица това означаваше силна тревога, засилваща се слабост, а за Казан — гладуване. Шест дни и нощи без храна — ребрата им хлътнаха, коремите им се свиха. Очите на Казан бяха червени и се присвиваха, когато гледаше през деня. Този път, когато той тръгна през твърдия сняг, Сивата вълчица го последва. Нетърпеливи и изпълнени с надежда, излязоха на лов в страшния студ. Въртяха се около повалените дървета, където винаги е имало зайци. Сега нямаше нито следи, нито миризма. Продължиха в полукръг през тресавището и подушиха единствено миризмата на снежен бухал, кацнал на един смърч. Дойдоха до изгорялата равнина, върнаха се, търсейки от другата страна на тресавището. Тук имаше хребет. Изкачиха го и от върха погледнаха света, лишен от всякакъв живот. Сивата вълчица непрекъснато душеше въздуха, но не даваше знак на Казан. Той спря запъхтян на върха на хребета. Силите му свършиха. На връщане се препъна в нещо, опитвайки се да го прескочи. Прегладнели и отслабнали повече отпреди, те се върнаха при поваленото дърво. Следващата нощ беше ясна и звездна. Отново излязоха на лов в тресавището. Нищо не се движеше освен още едно животно — лисица. Инстинктът им подсказа, че е безсмислено да я преследват.

И тогава старата мисъл за колибата отново споходи Казан. За него тя винаги е била свързана с две неща — топлина и храна. А далеч зад хребета беше колибата на Ото, където заедно със Сивата вълчица бяха вили при миризмата на смъртта. Но той не мислеше за Ото, нито за онова тайнствено нещо, срещу което беше вил. Мислеше само за колибата, а колибата означаваше храна. Тръгна направо към хребета, а Сивата вълчица го последва. Прекосиха хълма и потока долу и навлязоха в друго тресавище. Сега Казан беше безразличен към лова. Главата му силно увисна. Рунтавата му опашка се влачеше по снега. Целта му беше колибата, само колибата. Това беше последната им

надежда. Сивата вълчица, все още нащрек, душеше срещу вятъра и повдигаше глава, щом Казан спираше да изсумти със замръзналия си нос в снега. Най-сетне долови миризма. Казан се придвижи, но спря, щом откри, че Сивата вълчица не го следва. Всичката сила, останала в изнемощялото му тяло, се прояви във внезапна остра напрегнатост, докато гледаше другарката си. Обърната на изток, стъпила здраво на предните си лапи в снега, протегнала слабата си сива глава, тя душеше въздуха. Тялото й трепереше.

Тогава изведнъж те чуха шум и Казан се спусна в тази посока с писклив, хленчещ лай, а Сивата вълчица затича до хълбока му. Ноздрите й долавяха миризмата все по-силно, скоро я почувства и Казан. Не беше от заек или пъдпъдък, а от едър дивеч. Приближиха предпазливо, движейки се срещу вятъра. Гората в тресавището се сгъсти, смърчовете станаха по-гъсти и сега от стотина ярда до тях достигна трясъкът на преплетени борещи се рога. Още десет секунди и те стъпиха на една пряспа. Казан спря и се отпусна по корем. Сивата вълчица се сви до него и обърна слепите си очи към това, което подушваше, но не можеше да види.

Под гъсти смърчове на около петдесет ярда от тях се бяха подслонили няколко лоса, огризали всичко на около един акър разстояние. Дърветата бяха оглозгани, докъдето са ги достигали, а снегът под краката им беше утъпкан. Там имаше шест лоса. Два от тях, мъжките, се бореха, докато женските и малкото скуччени наблюдаваха големия дуел. Точно преди започване на бурята един четиригодишен млад лъскав лос с малки стегнати рога доведе трите женски и малкото до това потулено място сред смърчовете. До миналата нощ той беше господар на стадото. През нощта един по-възрастен лос нахлу във владението му. Завоевателят беше четири пъти по-стар от него и два пъти по-тежък. Големите му разклонени рога, чепати и криви, но масивни, говореха за възрастта му. Воин от стотици битки, той не се поколеба да се впусне в бой и да лиши по-младия от дом и семейство. Три пъти се бориха от сутринта и силно утъпканият сняг почервена от кръв. Миризмата на тази кръв достигна до обонянието на Казан и Сивата вълчица. Казан започна да души жадно. Странни звуци се надигнаха в гърлото на Сивата вълчица и тя се облиза.

За миг двамата борци се отдръпнаха малко един от друг и застанаха с наведени глави. Възрастният лос още не беше победил.

Другият показваше младост и издръжливост, а при старите лосове тези неща се заместваха от умението, по-голямото тегло, зрялата сила и глава и рога като стенобойна машина. Но въпреки тези големи преимущества на стария лос имаше и друго нещо — възрастта. Огромните му хълбоци се издуваха, ноздрите му се разшириха като камбани. После, като по сигнал на някакъв невидим дух от арената, животните отново се сблъскаха. Пращенето на рогата им можеше да се чуе от половин миля разстояние. Под тежестта на хиляда и осемстотин фунта месо и кости по-младият лос се отпусна на задните си крака. Тогава вече младостта си каза думата. Само за миг той скочи и сплете рога с противника си. Връхлита двайсетина пъти и с всяка атака сякаш се изпъльваше с нарастваща сила. И сега, разбрал, че е настъпил сетният миг от последната схватка, той изви врата на стария лос и се бори, както никога преди. Казан и Сивата вълчица чуха острото пукане — сякаш някой стъпваше по сухи пръчки и те се чупеха. Беше февруари и копитните животни вече започваха да сменят рогата си — особено по-старите лосове, чиито разклонени рога падаха най-напред. Това осигури победата на по-младия на кървавата аrena няколко ярда от Казан и Сивата вълчица. Един от огромните рога на по-стария се счупи в основата си с оствър звук и след малко четири инча от острия му като кама рог падна зад предните му крака. За миг всянаква надежда и смелост го напуснаха, започна да се отдръпва малко по-малко, а по-младият мушкаше врата и плещите му, докато кръвта потече на малки струи от него. Накрая се освободи и избяга към гората.

Младият не го последва. Тръсна глава, постоя малко с натежало тяло и разширени ноздри, гледайки след изчезналия противник. После се обърна и отиде при още неподвижните женски и малкото.

Казан и Сивата вълчица трепереха. Сивата вълчица се отдръпна назад от края на полянката, а Казан я последва. Вече не се интересуваха от женските и младия лос. От тази полянка видяха подгонено и бягащо напред мясо — кървящо и победено в борбата. В Сивата вълчица се върна инстинкът на дивата глутница, а в Казан — безумното желание да вкуси надушената кръв. Бързо тръгнаха по кървавите следи на стария лос. Устата на Казан се напълни със слюнка, когато топлата миризма като огън раздвижи кръвта в отслабналото му тяло. Очите му бяха зачервени от гладуването и сега в тях се появи

една светлина, непозната дори в дните, когато беше в дивата глутница. Тръгна бързо, почти забравил за Сивата вълчица. Но сега другарката му не се нуждаеше от неговия хълбок. Забила нос в следата, тя тичаше, както беше тичала през дългите и вълнуващи гонитби, преди да ослепее. На половин миля от смърчове и гъсталак настигнаха стария лос. Беше се подслонил зад няколко балсамови дръвчета и стоеше над една нарастваща локва кръв върху снега. Още дишаше тежко. Масивната му глава, смешна, само с един рог, беше наведена. Капки кръв се стичаха от разширениите му ноздри. Дори сега, когато старият лос беше отслабнал от глада, изтощен и изгубил много кръв, вълчата глутница би се спряла, преди да нападне. Вместо да се колебае, Казан се хвърли с ръмжащ вик. След миг зъбите му потънаха в дебелия врат на лоса. Животното го отхвърли на двайсетина фути. Гладът, стържещ стомаха му, го лиши от всякаква предпазливост и той отново се хвърли в атака направо срещу лоса, а Сивата вълчица запълзя незабелязано изотзад, търсейки сляпо най-уязвимото място, нещо, на което природата не беше научила Казан. Този път лосът захвана Казан с широкия си разклонен рог и отново го отхвърли полузащемен. Точно в този момент дългите бели зъби на Сивата вълчица се врязаха като нож в здравото подколоценно сухожилие на лоса. Държа така жертвата си около трийсет секунди, лосът яростно се хвърли, опитвайки се да я стъпче. Казан, който възприемаше лесно и ставаше все по-бърз под ръководството на Сивата вълчица, отново скочи да захапе една изпъкнала жила над коляното. Не успя и когато се метна на плещите му, Сивата вълчица беше отхвърлена, но тя беше постигнала целта си. Победен в открит бой с друг лос и сега атакуван от още по-смъртоносен враг, старият лос започна да се оттегля. Докато вървеше, единият му крак се огъваше под него при всяка стъпка. Сухожилието на левия му крак беше скъсано.

Без да вижда, Сивата вълчица сякаш разбра какво се е случило. Тя отново беше част от вълчата глутница с цялата вълча стратегия. На два пъти отхвърлян от рога на стариия лос, Казан вече знаеше, че е по-добре да не атакува отново. Сивата вълчица тръгна след лоса, а той изостана за малко, за да ближе жадно напоения с кръв сняг. После настигна Сивата вълчица и затичаха заедно на петдесет ярда зад лоса. Сега по следата имаше повече кръв, като тънка червена лента. След петнадесет минути лосът отново спря и се огледа, главата му беше

клюмнала, очите зачервени, а сведените му плещи и врат не говореха вече за непобедим боен дух, който е бил почти десет години част от него. Вече не беше господар на пущинака. Нямаше предизвикателство в позата на прекрасната му глава, нито нетърпелив огън в кръвясалите му очи. Дишаше тежко и задъхването му се чуваше все по-отчетливо. Всеки ловец би разбрал какво значи това. Острите рога на младия лос се бяха забили дълбоко и белите му дробове бяха пострадали. Неведнъж по времето на преследванията с глутницата Сивата вълчица беше чувала такова дишане и тя разбра. Започна бавно да обикаля поваления владетел на разстояние двайсетина ярда. Казан беше до нея.

Веднъж-дваж — двайсет пъти направиха тези бавни обиколки. И всеки тяхен кръг караше старият лос да се върти, дишането му ставаше по-тежко, а главата му клюмваше по-ниско. Стана пладне и през останалата част на деня настъпи страшен студ. Двадесет кръга, сто, двеста и повече. Сивата вълчица и Казан утыпкаха снега под краката си. Под широко разкрачените копита на стариия лос снегът вече не беше бял, а червен. Хиляди пъти се беше разигравала тази невиждана трагедия в пущинака. Това беше епопеята на един живот, където самият живот означаваше оцеляване на по-пригодените, където да живееш — значи да убиваш, а да умреш — значи да продължиш живота. Накрая, при тези последователни смъртоносни обиколки на Казан и Сивата вълчица, настъпи моментът, когато старият лос не се обърна. После втори, трети, четвърти път и Сивата вълчица сякаш разбра това. Заедно с Казан се дръпнаха от утыпканата пътека, легнаха по корем под ниския смърч и зачакаха. Лосът стоя неподвижен дълго, осакатеният му крак се огъваше все повече. После с дълбоко, задавено от кръв издихание той падна. Дълго още Казан и Сивата вълчица не помръднаха и когато най-после се върнаха до утыпканата пътека, тежката глава на лоса лежеше на снега. Започнаха да обикалят отново, но сега стесняваха кръга стъпка по стъпка, докато само десет ярда, после девет, после осем ги отделяха от жертвата. Лосът се опита да стане, но не успя. Сивата вълчицаолови този опит. Чу го да пада и изведнъж скочи бързо и тихо изотзад. Острите й зъби се забиха в ноздрите на лоса, а Казан с инстинкта на хъски скочи и се вкопчи в гръклена му. Този път лосът не можа да го отхвърли. Благодарение на страшното захапване на Сивата вълчица той успя да разкъса на половин инч дебелата кожа на врата му и да забива зъбите си все по-

дълбоко и по-дълбоко, докато най-сетне достигна гръкляна му. Струя топла кръв рука в лицето му. Но не изпусна плячката си. Както се беше вкопчил за гръкляна на първото си карibu през онези лунна нощ много отдавна, така и сега стискаше стария лос. Сивата вълчица го накара да отпусне челюсти. Отдръпна се, като душеше въздуха и се ослушваше. После бавно вдигна глава и над замръзналата и гладна пустиня се разнесе победоносният й вик — зовът за храна.

За тях гладът свърши.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ПРАВОТО НА ПО-СИЛНИЯ

Старият лос беше убит съвсем навреме, за да спаси Казан, който не можеше да издържа на глад като дивата си другарка. Дългото гладуване при температура петдесет-седемдесет градуса под нулата беше го превърнало в сянка на предишния свиреп и силен Казан.

След смъртта на лоса той легна изтощен в обагрения с кръв сняг, а вярната Сива вълчица, все още изпълнена със силата на дивата вълча порода, се хвърли яростно на дебелата кожа на врата на животното и разкъса червеното му месо. Но не започна да яде веднага, а изтича до Казан, нежно заскимтя и близна муцуната му с нос. После започнаха угощението. Клекнаха до врата на лоса и разкъсаха топлото сладко месо.

Последната слаба светлина на северния ден бързо загасваше в нощта и те се оттеглиха, заситени и с издути stomasi. Лекият вятър утихна. Облаците, които покриваха небето през целия ден, сега се движеха на изток и луната светеше ясно и чисто. За около час нощта продължи да се прояснява. Към блясъка на луната и звездите сега се прибавяха бледите огньове на северното сияние, трептящи и димящи около полюса. Неговата свистяща, пукаща монотонност, подобна на скърцането на движещи се шейни по замръзналия сняг, слабо достигаше до ушите на Казан и Сивата вълчица.

И въпреки това, още неизминали и стотина ярда от мъртвия лос, спряха при първия звук на това странно тайнство в северното небе и се заслушаха напрегнати и подозрителни. После отпуснаха уши и бавно се върнаха към убитото животно. Инстинктът им подсказа, че то е тяхно само по правото на по- силния. Бяха се борили да го убият. И по закона на дивия свят трябваше да се борят, за да си го запазят. В добрите ловни дни биха продължили да бродят под луната и звездите, но дългите дни и нощи на гладуване ги научиха на нещо по-различно.

В тази ясна тиха нощ след дните на едрата шарка и глада около сто хиляди гладни същества излизаха от скривалищата си и тръгваха

на лов. На хиляда и осемстотин мили на изток и запад и хиляда мили на север и юг животни с хълтнали кореми ловуваха под луната и звездите. Нещо подсказа на Казан и Сивата вълчица, че този лов беше започнал, и нито за миг бдителността им не ги изостави. Най-после легнаха в края на смърчовия гъсталак и зачакаха. Сивата вълчица нежно допря сляпото си лице до муцуна на Казан. Неспокойното скимтене в гърлото й беше предупреждение за него. Сетне тя задуши въздуха и се ослуша — душеше и слушаше.

Изведнъж всеки мускул в телата им се изопна. Наблизо беше минало нещо живо. Нещо, което не можеха да видят и чуят, но слабо подушваха миризмата му. То отново дойде, тайнствено като сянка, и после от въздуха се спусна надолу, тихо като огромна снежинка. Беше голям бял бухал. Казан видя как гладното пернато същество се настани на плещката на лоса. Скочи като стрела от убежището си, а Сивата вълчица беше на един ярд от него. Със сърдито ръмжене той се хвърли върху белия крадец, но зъбите му изщракаха напразно във въздуха. Скочи от другата страна на лоса. Върна се, но бухалът си беше отишъл.

Почти цялата предишна сила се възвърна у него. Движеше се около лоса, козината на гърба му беше настръхнала като четка, широко отворените му очи — пълни със закана. Ръмжеше срещу тишината. Челюстите му трракаха, той седна на задните си лапи и се загледа в обагрената с кръв пътека, оставена от лоса, преди да умре. Отново оня инстинкт, безпогрешен като разума, му подсказа, че опасността ще дойде оттам.

Следата се очертаваше като червена лента през пустинята. Малките бързоноги хермелини тази нощ бяха навсякъде като бели пълхове, движещи се на лунната светлина. Те я намериха първи и с цялата свирепост на кръвожадната си природа тръгнаха по нея с бързи възбудени скокове. Една лисица подуши миризмата от половин миля и приближи. Изпод голямото повалено дърво излезе дива котка с мънистени очи и хълтнал корем и спря при кървавата лента.

Тя накара Казан отново да излезе от прикритието си под смърчовете. На лунната светлина се завърза бърза остра борба с ръмжене и съскане, с котешко мяукане от болка и забравила глада си, дивата котка побягна. Казан се върна при Сивата вълчица с разкъсана и

кървяща муцуна. Тя я облиза съчувствено, докато Казан стоеше напрегнат и заслушан.

Лисицата, предупредена от шума на боя, бързо изчезна по посока на вятъра. Тя не беше борец, а убиец, който напада изтазад, и малко по-късно скочи върху един бухал и го разкъса заради половин фунт месо с много перушина.

Но нищо не можеше да прогони малките бели разбойници от пустинята — хермелините. Биха се проврели и между краката на човека, за да достигнат топлото мясо и кръв на скоро убития лос. Казан яростно ги гонеше. Бяха твърде бързи за него, приличаха повече на неуловими отблъсъци на лунната светлина, отколкото на живи същества. Мушкиаха се под тялото на стария лос и се хранеха, докато Казан беснееше и пълнеше устата си със сняг. Сивата вълчица седеше кратко на задните си лапи. Малките хермелини не я беспокояха. След малко Казан разбра това и се отпусна до нея, задъхан и изтощен.

Дълго още нощната тишина не беше нарушавана. Веднъж отдалеч се чу воят на вълк, а от време на време, подчертавайки мъртвата тишина, снежният бухал бухаше със смразяващ кръвта протест от дома си на върховете на смърчовете. Луната светеше точно над стария лос, когато Сивата вълчица подуши първата истинска опасност. Веднага предупреди Казан и се обърна към кървавата следа. Гъвкавото й тяло трепереше, очите й блестяха на звездната светлина, от гърлото й се надигна ръмжене. Само за най-смъртния им враг — риса, ужасния борец, ослепил я много отдавна в битката при Сълънчевата скала — тя предупреждаваше Казан по този начин. Той скочи пред нея, готов за борба, преди още да еоловил миризмата на сивото красиво животно, носещо смърт и прокрадващо се по следата.

Тогава настъпи спокойствие. От една миля се раздаде самотен свиреп продължителен вой.

В края на краищата това беше викът на истинския господар на пустинята — вълка. Това беше вик на глад. Вик, раздвижващ човешката кръв по-бързо по вените, изправящ разтреперани лоса и елена на крака, вик, който се носеше като песен на смъртта над тресавището, горите и покритите със сняг хребети, докато и най-слабото му ехо стихнеше в осветената от звездите нощ.

После стана тихо и в тази тягостна тишина Казан и Сивата вълчица стояха един до друг, обърнати по посока на воя, който

предизвика у тях никаква странна, тайнствена промяна, защото това не беше нито предупреждение, нито заплаха, а зов за братство. Далеч оттук, отвъд риса, лисицата и дивата котка бяха животните като тях, дивата вълча глутница, за която правото на месо и кръв беше общо и в която съществуващето дивата общност на пустошта, братството на вълците. Седнала отново на задните си лапи, Сивата вълчица отговори на този вик с тържествуваща нотка във воя си, подсказваща на гладните ѝ братя, че там, в края на следата, има пиршество.

И между двата воя рисът се мушна крадешком в голямата, осветена от луната гора.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА ДУЕЛ ПОД ЗВЕЗДИТЕ

Седнали на задните си лапи, Казан и Сивата вълчица чакаха. Изминаха пет минути, десет, петнадесет и Сивата вълчица се обезпокои. Никакъв отговор на воя ѝ. Отново зави. Казан трепереше, ослушвайки се до нея. И пак тази мъртва тишина в нощта. Глутницата не постъпваше така. Вълчицата знаеше, че гласът ѝ е достигнал до нея, и тишината я обърка. И тогава в миг двамата разбраха, че глутницата или самотният вълк, чийто рев бяха чули, е съвсем наблизо. Миризмата беше топла. След малко на лунната светлина Казан забеляза нещо да се движи. После друго, трето, докато пет силуета ги заобиколиха в полукръг на седемдесет ярда разстояние и легнаха неподвижни в снега.

Едно ръмжене накара Казан да обърне очи към Сивата вълчица. Сляпата му другарка се беше изтеглила назад. Белите ѝ зъби блестяха заплашително на звездната светлина. Отпусна уши. Казан се обърка. Защо му сигнализираше за опасност, когато там, на снега, имаше вълци, а не рис? И защо вълците не приближаваха да пируват? Бавно се премести към тях, а Сивата вълчица го извика със скимтене. Той не ѝ обърна внимание и продължи, стъпвайки леко с високо вдигната глава и настръхнала козина.

Сега в миризмата на непознатите Казанолови нещо необикновено познато. То го притегли към тях по-бързо и когато най-сетне спря на двайсет ярда от разположената в снега група, поклати леко рошавата си опашка. Едно от животните скочи и го приближи. Другите го последваха и след миг Казан се намери в средата. Душеха го, душеше ги и той и размахваше опашка. Това бяха кучета, а не вълци.

Господарят им беше умрял в някаква самотна колиба и те избягаха в гората. Още носеха следите на шейната — около вратовете им имаше нашийници от кожа на лос. На хълбоците им козината беше опадала, а едно от тях още влачеше зад себе си три стъпки дълго парче

ремък. Очите им блестяха, червени и гладни на луната и звездната светлина. Бяха слаби, изпити, изгладнели и Казан изведнъж се обърна и тръгна пред тях към мъртвия лос. После се обърна и гордо седна до Сивата вълчица, заслушан в тракането на зъбите и разкъсването на месото, докато огладнялата глутница пируваше.

Сивата вълчица се притисна по-близо до Казан. Допря с муцуна врата му, той бързо като куче я близна с език, уверявайки я, че всичко е наред. Тя се просна на снега, а кучетата свършиха яденето и дойдоха съвсем по кучешки да я подушат по-отблизо и да се запознаят по-добре с Казан. Той се изправи над нея като страж. Едно огромно куче с червени очи, все още влачещо парче ремък след себе си, допря по-дълго с муцуна мекия врат на Сивата вълчица и Казан изръмжа свирепо и предупредително. Кучето се отдръпна и за миг зъбите му блеснаха над сляпото лице на Сивата вълчица. Това беше предизвикателство за бой.

Голямото хъски беше водач на глутницата и ако някое друго куче беше изръмжало срещу него като Казан, щеше да се хвърли на гръкляна му. Но в Казан, застанал свиреп и полудив над Сивата вълчица, то не откри покорството на кучето от впряга. Един господар стоеше изправен срещу друг. При Казан имаше и нещо друго — беше другар на Сивата вълчица. След миг щеше да я прескочи и да се бие за нея повече, отколкото за правото на водач. Но голямото хъски се обърна враждебно, ръмжащо, все още зъбейки се, и показва яростта си, като ухапа жестоко един от другарите си по впряг.

Сивата вълчица разбра какво се е случило, въпреки че не можеше да вижда. Сви се по-близо до Казан. Знаеше, че луната и звездите неведнъж са наблюдавали това, което винаги означаваше смърт — битката за правото над женската. С примамливата си сдържаност, като скимтеше и нежно близеше с муцуна врата му, тя се опита да изтегли Казан от утъпкания кръг около убития лос. В отговор Казан сподави едно зловещо ръмжене дълбоко в гърлото си. Легна до нея, бързо облиза сляпото ѝ лице и се обърна към непознатите кучета.

Луната слизаше все по-ниско и най-сетне се скри зад горите на запад. Звездите избледняваха. Една след друга те изгасваха на небето и след малко се появи сивата студена северна зора. Тогава огромният водач на кучетата стана от дупката си в снега и се върна при убития лос. Казан, който беше нащрек, скочи в миг на крака и също застана до

лоса. Двамата започнаха да обикалят зловещо с наведени глави и настръхнала козина. Хъските се отдръпна една-две стъпки, а Казан се сви при врата на лоса и започна да къса замръзналото месо. Не беше гладен. Но по този начин показваше правото си над месото, а това беше предизвикателство към голямото хъски.

За няколко секунди забрави Сивата вълчица. Кучето беше изпълзяло назад като сянка и сега отново стоеше над Сивата вълчица, душейки врата и тялото ѝ. После изскимтя и в това скимтене имаше и страст, и покана, и диво желание. Толкова бързо, че очите едваоловиха движението ѝ, вярната Сива вълчица заби блестящите си зъби в племката на кучето.

Сива мълния — нещо неуловимо като мълнията — тихо и ужасно се стрелна в утринния здрач. Беше Казан. Той дойде без ръмжене, без лай и в миг заедно с кучето се намериха в агонията на ужасната битка.

Другите четири хъски бързо дотичаха и застанаха в очакване на десетина фути от борещите се. Сивата вълчица лежеше свита по корем. Голямото хъски и кучето с една четвърт вълча кръв не се биеха нито като кучета от впряга, нито като вълци. За няколко мига омразата ги накара да се борят като нечистокръвни кучета. И двамата хапеха. Ту единият беше отдолу, ту другият и толкова бързо се извъртаяха, че четирите чакащи кучета стояха объркани и неподвижни. При други условия те биха скочили върху първия повален по гръб борец и биха го разкъсали. Така правеха и вълците, и кучетата хъски, но сега стояха назад, колебливи и уплашени.

Голямото хъски никога не беше побеждавано в бой. От дедите си, породата грейт дейн^[1], то наследи огромно тяло и челюсти, способни да смачат главата на обикновеното куче. Но в Казан то срещаше не само куче или вълк, а най-доброто от двете. Освен това Казан имаше предимството, че е отпочинал няколко часа и е нахранен. И още нещо — той се бореше за Сивата вълчица. Зъбите му се забиха дълбоко в племката на врага, а дългите зъби на кучето се срещнаха във врата му. Само инч по-дълбоко, и щяха да прегризат гръкляна му. Казан разбра това, докато хрускаше раменната кост на противника си, и всеки миг — дори в най-свирепата борба — се пазеше от повторно по-успешно нападение на тези силни челюсти.

Най-после атаката сполучи, но по-бързо от вълк Казан се освободи и отскочи назад. От гърдите му капеше кръв, но той не чувстваше болка. Бавно започнаха да се обикалят, а наблюдаващите ги кучета ги приближиха още стъпка-две, челюстите им нервно тракаха и зачеврените им очи светеха, докато чакаха решителния момент. Гледаха голямoto хъски. Сега около него обикаляше Казан, а то се въртеше и куцаше. Плешката му беше строшена, очите му отчаяно гледаха Казан.

А той беше наострил уши и краката му едва докосваха снега. Цялата му бойна мъдрост и внимание се възвърнаха. Сляпата моментна ярост изчезна и сега се биеше, както се беше бил с най-смъртния си враг — риса с дългите нокти. Пет пъти обиколи около кучето, после се хвърли като стрела с цялата си тежест върху плещите му със силата на скок от десет стъпки. Този път не се опита да го сграбчи, а удари муцуна му. Това беше най-смъртоносната от всички атаки, откакто този безмилостен съд на смъртта стоеше в очакване победеният да падне. Голямoto хъски беше съборено. В този решителен миг то се търколи на страна и тогава другите четири кучета се намериха отгоре му. Цялата им омраза, събирана седмици и месеци, докато дългозъбият водач ги тормозеше във впряга, сега се съсредоточаваше върху него. Разкъсаха го на парчета.

Казан скочи до Сивата вълчица и с радостно скимтене тя облегна глава на врата му. Два пъти беше водил смъртоносни битки за нея. Два пъти спечели. И в слепотата си душата на Сивата вълчица — ако имаше душа — се издигаше ликуваща до студеното сиво небе, а гърдите ѝ се задъхваха до рамото на Казан, докато слушаше хрущенето на костите и месото на врага, който нейният господар и бог беше победил.

[1] Грейт дейн — датска порода кучета. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА КАЗАН ЧУВА ЗОВА

Настъпиха дни на пируване край замръзналия стар лос. Сивата вълчица напразно се опитваше да прильже Казан в гората и тресавището. С всеки изминат ден температурата се покачваше. Имаше лов. И Сивата вълчица искаше да бъде сама с Казан. А у него, както и у повечето хора, властта и силата пораждаха нови чувства. Беше водач на кучата глутница, както някога на вълчата. Сега го следваше не само Сивата вълчица, а и четирите кучета. Още веднъж изпита онова почти забравено тържество и странно вълнение. Само Сивата вълчица в безкрайната нощ на слепотата си предчувствуваше с ужас опасността, до която новата му царска власт щеше да го доведе.

Три дни и три нощи останаха край мъртвия лос, готови да го бранят от другите, но с всяко изминато денонощие бдителността им намаляваше. На четвъртата нощ убиха млада сърна. Казан оглави гонитбата и за пръв път във възбудата си, че глутницата е зад него, изостави сляпата си другарка. Наблизиха животното, той пръв скочи на мекия му врат. Докато не започна да разкъсва месото, другите не посмяха да ядат. Беше господарят, можеше да изръмжи срещу тях и да ги прогони. При блясъка на зъбите му те се свиха по корем на снега, треперещи.

Кръвта на Казан кипеше от животинска радост, възбуда и очарование от новата власт, които все повече известваха Сивата вълчица. Тя пристигна половин час след тях, но сега нито стройните ѝ крака стъпваха леко, нито ушите ѝ клепваха щастливо, нито главата ѝ беше вдигната гордо. Не яде много от сърната. През цялото време сляпото ѝ лице беше обърнато към Казан. Където и да мръднеше, тя го следеше с невиждащите си очи и всеки момент очакваше стария сигнал — тихата нотка в гърлото му, зовяла я толкова често, когато бяха сами в пустошта.

С Казан, като водач на глутницата, ставаше странна промяна. Ако другарите му бяха вълци, за Сивата вълчица нямаше да е трудно

да го прильже. Но Казан беше сред свои, той — куче, и те — кучета. Огньовете, горели долу, но престанали да го топлят, пламнаха отново в него. В живота му със Сивата вълчица го потискаше едно нещо, нещо, което не потискаше нея — самотата. Природата го беше създала да се нуждае от другарство, и то не от другарството само на един. Беше роден да слуша и да се подчинява на командите и гласа на хората. Намрази човека, но що се отнася до кучетата, той беше част от тях. Чувстваше се щастлив със Сивата вълчица, по-щастлив откогато и да било по-рано сред хората и кръвните си братя. Но вече дълго бе отделен от този живот, който някога беше и негов, и зовът на кръвта го накара да го забрави за известно време. Само Сивата вълчица с чудесния свръхинстинкт, даден й от природата вместо загубеното зрение, предвиди края, до който щеше да го доведе това.

С всеки изминат ден ставаше все по-топло и снегът започваше по малко да се топи. Това се случи две седмици след битката край лоса. Постепенно глутницата тръгна на изток и сега се намираше на петдесет мили източно и двайсет мили южно от стария им дом под поваленото дърво. Повече от всяка Сивата вълчица започна да копне за старото леговище. И пак с първите пролетни обещания на слънцето и въздуха за втори път в живота ѝ дойдоха и обещанията за наближаващото майчинство.

Но опитите ѝ да задържи Казан останаха безрезултатни и въпреки протesta ѝ всеки ден той отиваше все по-далеч на югоизток начело на глутницата.

Инстинктът накара четирите хъски да се движат в тази посока. Не бяха достатъчно дълго част от дивото, за да забравят нуждата от хората, а в тази посока имаше човек. Натам и недалеч от тях сега се намираше ловният пункт на компанията при залива Хъдзън, към който се числяха те заедно с мъртвия си водач. Казан не знаеше това, но един ден се случи нещо, което му върна виденията и желанията увеличаващи още повече пропастта между него и Сивата вълчица.

Стигнаха върха на един хребет и нещо ги спря. Беше гласът на човек, крещящ пронизително онази дума, която толкова отдавна често раздвижваше кръвта във вените на Казан: „Мхууш! Мхууш! Мхууш!“ Погледнаха надолу към равнината, където впряг от шест кучета тичаше пред една шейна. Някакъв човек бягаше зад тях, подканяйки ги на всяка крачка с вика „Мхууш! Мхууш! Мхууш!“

Треперещи и нерешителни, четирите хъски и кучето-вълк стояха на хребета, а Сивата вълчица се свиваше зад тях. Не помръднаха, докато човекът, кучетата и шейната не изчезнаха. Едва тогава затичаха по следата и задушиха, скимтящи и възбудени. Следваха ги около еднадве мили. Казан и другарите му вървяха леко и без страх по следата. Сивата вълчица изостана и тръгна на двайсет ярда надясно от тях, а топлата човешка миризма трескаво раздвижваше кръвта в главата ѝ. Само любовта към Казан и вярата ѝ в него я задържаха толкова близо.

В края на тресавището Казан се поколеба и свърна от пътя. Заедно с нарастващото желание у него имаше и старото подозрение, което никой не можеше да разсее — подозрение, наследено от едната четвърт вълча кръв. Свърна в гората и Сивата вълчица радостно изскимтя, приближи се толкова до него, че отърка плешката си о тази на Казан, и те тръгнаха един до друг.

Снегът стана кишав. А кишав сняг означаваше пролет и освобождаване на пустошта от живи хора. Скоро Казан и другарите му започнаха да надушват присъствието и движението им. Сега се намираха на трийсет мили от ловния пункт. На стотина мили от всички страни се движеха ловци с кожите от зимния си лов. От изток и запад, от север и юг всички следи водеха към ловния пункт. Глутницата се намери сред тях. В продължение на седмица не мина ден, без да се натъкнат на прясна следа, а понякога на две или три.

Постоянен страх гонеше Сивата вълчица. В слепотата си тя знаеше, че са заобиколени от човешка заплаха. А колкото до Казан, това, което идваше, все повече преставаше да то изпълва със страх и предпазливост. Три пъти тази седмица чу викове на хора, а веднъж смеха на бял човек и лая на кучета, докато господарят им хвърляше дневната дажба риба. Долови във въздуха острата миризма на лагерни огньове, а една нощ отдалеч дочу откъслек от дива песен, последвана от джафкането и лая на кучета.

Бавно и сигурно примамката на човека го притегляше към ловния пункт — миля тази вечер, две на следващата, и така все поблизо. Сивата вълчица, губеща битката, долови в изпълнения с опасност въздух наближаващия час, когато той щеше да отговори на последния зов, и тя отново щеше да остане сама.

Бяха дни на работа и възбуда в ловния пункт на компанията. Дни на сметки, печалби и удоволствия, дни, когато пустошта преливаше от

богатство на кожи, които малко по-късно щяха да бъдат изпратени в Лондон, Париж и другите европейски столици. Тази година интересът към прибирането на хората от гората нарасна повече от обикновено. Едрата шарка причини ужасни поразии и докато ловците не дойдеха на пролетната проверка, нямаше да се знае точно кой е жив и кой не.

Чипеуаните иmetisите от юг заприиждаха първи със своите впрягове от нечистокръвни кучета, взети от покрайнините на цивилизацията. Наскоро след тях дойдоха ловците от безплодните земи на запад, натоварени с кожи от бели лисици, карibu, и цяла армия дългоноги кучета с големи лапи от породата маккензи. Теглеха като коне и скимтяха като бити с камшик палета, когато някои хъски или кучета ескимоси ги нападнеха. Глутници свирепи лабрадорски кучета, побеждавани само при смъртта, пристигнаха от залива Хъдзън. Впряг след впряг дребни, жълти и сиви кучета ескимоси, толкова бързи в зъбите, колкото черните им пъргави господари в краката и ръцете, срещнаха много по-големите и тъмни малемути от Атабаска. От всички страни прииждаха враговете на тези глутници от свирепи хъски, биещи се, озъбени, ръмжащи, нападащи с жажда да убиват, наследена от техните праотци вълци.

Битката със зъби не спираше. Тя започваше с пристигането на първите животни в ранни зори, продължаваше през целия ден и през нощта около лагерните огньове. Никога не свършваха разприте между кучетата или между хората и кучетата. Снегът беше утъпкан и изцапан с кръв, чиято миризма засилваше свирепостта на вълчата природа.

Всяко денонощие се водеха около пет-шест смъртоносни битки. Умираха главно южната порода песове — мелези от породата мастиф, грейт дейн, овчарските кучета и много бавните маккензи. Над ловния пункт се издигаше димът на стотина лагерни огньове, около които се събираха жените и децата на ловците. Щом снегът вече не ставаше за шейни, Уилямс, управителят, отбеляза, че много от ловците не са дошли, и по-късно зачеркна сметките им в счетоводната си книга, разбирайки, че са станали жертва на едрата шарка.

Най-после настъпи нощта на големия карнавал. Жени, деца и мъже го очакваха с нетърпение в продължение на цели седмици и месеци. В много горски колиби, в почернели от пушека бараки, дори в замръзналите домове на дребните кучета ескимоси очакването на тази дива нощ на удоволствия правеше живота по-интересен. Това беше

„големият цирк“ — веселото време, организирано от компанията за хората два пъти годишно.

Тази година, за да заличи спомените за едрата шарка и смъртта, управителят положи изключителни усилия. Ловците убиха четири тълсти карибу. В сечището имаше големи купчини сухи дърва, а в центъра — осем чатала, дълги по десет фути, и от чатал на чатал беше поставено по едно младо обелено дърво с намушено карибу, за да бъде опечено цяло. Огньовете пламнаха в здрача и Уилямс пръв подхвани една от дивите песни на северната земя — Песента на канадския елен карибу, докато пламъците се издигаха в тъмната нощ.

*O, карибу-у, карибу-у,
той се издига високо —
под самото небе,
карибу-у, бял и голям!*

— Сега — провикна се той, — сега всички заедно. — И водени от неговия ентузиазъм, горските хора се разбуждаха от продължилото месеци мълчание и песента проехтя в дивашки рев чак до небето.

От две мили на запад и юг до ушите на Казан, Сивата вълчица и бездомните хъски достигна този първи ек от човешки гласове. Заедно с тях сега дочуха и възбудения вой на кучетата. Песовете се обърнаха по посока на звука и тръгнаха — неспокойни и скимтящи. Няколко мига Казан стоя като издялан от скала, после обърна глава и най-напред погледна Сивата вълчица. Изостанала няколко фута, тя лежеше, свита, под дебел куп балсамови клонки. Тялото, краката и вратът й бяха на снега. Не издаваше никакъв шум, но беше дръпната бърни назад и белите ѝ зъби блестяха.

Казан изтича при нея, подуши сляпото ѝ лице и изскимтя. Сивата вълчица не се помръдваше. Той се върна при кучетата, челюстите му изщракаха. Още по-ясно се долавяше дивият шум на карнавала и вече, без да ги възпира водачеството на Казан, четирите хъски се запромъкваха като сенки натам с наведени глави. Казан се поколеба, подканяйки Сивата вълчица. Но нито един мускул от тялото ѝ не

помръдна. Би го последвала дори в огъня, но не и при хората. Слухът ѝ не пропусна нито един шум. Чу бързите стъпки на Казан, когато я изостави. След миг разбра, че си е отишъл. Едва тогава вдигна глава и от нежното ѝ гърло се раздаде скимтящ вик.

Това беше последният ѝ зов към Казан. Но по-силен от него във възбудената му кръв беше зовът на человека и кучето. Хъските бяха далеч пред него и няколко минути той тича лудо да ги настигне. Сетне забави ход и след около още стотина ярда спря. На по-малко от миля можеше да види как пламъците на големите огньове осветяваха небето. Погледна назад да види следва ли го Сивата вълчица. Сетне продължи, стигна твърдо утъканата от хора и кучета пътека, по която само преди два дни бяха влачени две карибу.

Накрая стигна рядката ивица гора, заобикаляща сечището, и пламъците на огъня светнаха в очите му. Шумната бъркотия, достигнала до него, като огън изгаряше мозъка му. Чу песента и смеха на мъжете, възбудените женски и детски викове, лая, ръмженето и боричкането на стотици кучета. Искаше му се да се хвърли, да се присъедини към тях и отново да стане част от това, което някога е бил. Ярд по ярд се промъкна през рядката гора, докато стигна края на сечището. Застана в сянката на един смърч и се вгледа в живота, живян някога от него, треперещ, замечтан и все пак колебаещ се в този последен миг.

На стотина ярда се намираше дивият кръг от хора, кучета и огньове. Ноздрите му се изпълниха с наситения аромат на печени елени и докато той се свиваше все още с вълча предпазливост, научена от Сивата вълчица, мъже носеха огромните животни на големи шишове и ги пуснаха на топящия се сняг до огъня. В един такъв напрегнат момент ордата диви гуляйджии се скуччи с голи ножове в ръце, а зад тях приближиха ръмжащите кучета. След миг, забравил Сивата вълчица, забравил всичко, на което го беше научил човекът и дивото, като сива мълния се спусна на открито.

Стигна до кучетата. Половин дузина от хората на управителя ги удряха по муцуните с дълги камшици от черва на карибу. Те се отдръпваха. Един удар жестоко улучи плешката на някакво куче ескимос и опитвайки се да хване камшика, то захапа крака на Казан. Той му отвърна със светкавична бързина и след миг челюстите на

кучетата се срещнаха. След още един миг се намериха на земята и Казан държеше кучето ескимос за гръкляна.

Мъжете се втурнаха с викове. Отново и отново камшиците им прорязваха като ножове въздуха. Ударите им попадаха върху Казан, който беше най-отгоре, и щом почувства парливата болка на шибащите камшици, в него се върна ужасният спомен за отминалите дни — дните на Тоягата и Камшика. Изръмжа, бавно отпусна гръкляна на кучето ескимос, после в бъркотията от кучета и хора изскочи друг мъж с *тояга*. Тя се стовари със сила върху гърба на Казан и го просна на снега. Отново я издигнаха. Зад тоягата имаше едно лице — грубо, почервено от огъня. Точно такова лице го беше прогонило сред дивото. И когато тоягата отново го удари, той отбягна цялата тежест на удара, а зъбите му блеснаха като ножове от слонова кост. Тоягата се издигна за трети път, сега Казан я срещна във въздуха и зъбите му разкъсаха ръката на человека.

— Господи — извика мъжът от болка и Казан видя блясъка на цев, докато бягаше към гората. Последва изстрел. Нещо като нажежен въглен премина по крака му и дълбоко в гората той спря да оближе горящата бразда от куршума, засегнал само кожата и козината му.

Сивата вълчица още чакаше под купчината балсамови клони. Скочи радостно да го посрещне. Още веднъж човекът ѝ беше върнал стария Казан. Той допря с муцуна врата и лицето ѝ и няколко минути остана с глава, облегната на гърба ѝ, заслушан в далечния шум.

Сетне с отпуснати уши тръгна на северозапад. Сега Сивата вълчица тичаше рамо до рамо с него, също като онази вълчица от дните преди идването на кучата глутница. Чудно нещо, намиращо се извън границите на разума, ѝ подсказа, че отново беше другарка и съпруга и че пътят им тази нощ водеше към стария им дом под поваленото дърво.

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА СИНЪТ НА КАЗАН

Стана така, че Казан, дивото куче, си спомняше преди всичко три неща. Никога не можа да забрави старото време във впряга, въпреки че с минаването на зимите и летата то все повече избледняващо в съзнанието му. Дните сред хората се мяркаха в главата му като насын, като сън от време на време се явяваха и виденията за Първата жена и господарите, живели много отдавна за него. Никога не можеше да забрави съвсем и пожара, борбата с хора и зверове, дългите гонитби на лунната светлина. Но винаги, сякаш е било вчера, две неща го съпътстваха, извисявайки се ясно и незабравимо над другите като две звезди на север, никога незагубващи блясъка си. Първото беше Жената. Другото — ужасната битка с риса на върха на Слънчевата скала, довела до ослепяването на Сивата вълчица. Някои събития остават незаличимо запечатани в съзнанието на человека. Така по не много различен начин те остават и в съзнанието на зверовете. Нито ум, нито разум са нужни да се измери дълбочината на тъгата и щастието. Без да разсъждава, Казан знаеше, че задоволството и спокойствието, пълният стомах, прегръдките и милите думи вместо бой достигнаха до него чрез Жената, а другарството в пустошта, верността, предаността и всеотдайността бяха част от Сивата вълчица. Третото незабравимо нещо щеше да стане в открития в тресавището през дните на глад и студ тухен дом под поваленото дърво.

Напуснаха тресавището преди повече от месец. Тогава то беше покрито с дълбок сняг. Когато се върнаха там, слънцето топло грееше през първите прекрасни пролетни дни. Навсякъде се виждаха големи и малки потоци от топящия се сняг, чуващо се прашенето на пукация се лед, замиращите звуци на заледените скали, земя и дървета и всяка нощ студеният блясък на северното сияние дълго пълзеше все понататък и по-нататък към полюса в избледняващо великолепие. Рано започнаха да напъпват тополите и въздухът се изпълни със сладкия аромат на балсам, смърч и кедър. Преди шест седмици тук имаше глад,

смърт и тишина. Сега Казан и Сивата вълчица стояха на края на тресавището, вдишваха приятния мириз на пролетна земя и слушаха звуците на живота. Над тях новобрачна двойка северни птици пляскаше шумно с криле, голяма сойка се приличаше на слънце. Понататък чуха пукане на пръчки под тежко копито. От хребета зад себе си доловиха мириз на мечка, енергично късаща нежните пъпки на тополите за шестседмичните си мечета, родени по време на дълбокия ѝ зимен сън. На слънчевата топлина и аромата на въздуха в Сивата вълчица дишаше тайнството на другарството и майчинството. Нежно скимаше и търкаше сляпата си муцуна в Казан. Дни наред по свой начин се опитваше да му каже. Повече от всяка й се искаше да се свие в топлата суха бърлога под поваленото дърво. Нямаше желание за лов. Пращенето на сухите пръчки под копитата и топлата миризма на мечката и малките не събуждаха старите ѝ инстинкти. Искаше да се свие под старото повалено дърво и да чака. Направи всички усилия да накара Казан да я разбере.

Сега, след като снегът се беше стопил, откриха, че между тях и хълма с поваленото дърво се намира тясна рекичка. Сивата вълчица наостри уши при бълбукането на потока. От деня на пожара, когато заедно с Казан се спасиха на пясъчната ивица, тя престана да изпитва наследения вълчи ужас от водата. Тръгна без страх, дори нетърпеливо, след Казан, а той избра място за преминаване. Видя голямото повалено дърво от другата страна. Сивата вълчица го *подуши* и радостно изскимтя, обърнала натам сляпата си глава. На стотина ярда по потока беше паднал голям кедър и Казан започна да пресича по него. За миг Сивата вълчица се поколеба, но го последва. Един до друг, те забързаха към поваленото дърво. Пъхнали глави и плещки в отвора на леговището, душеха дълго и предпазливо въздуха. После влязоха. Казан чу как Сивата вълчица се просна на сухата земя в уютната бърлога. Дишаше тежко, но не от изтощение, а защото беше изпълнена със задоволство и щастие. В тъмното челюстите на Казан се разтвориха. И той се радваше, че се завърнаха в стария си дом. Отиде до Сивата вълчица, тя облиза муцууната му, дишайки още по-тежко. Това означаваше само едно. И Казан го разбра. Легна за миг до нея, заслушан и загледан в отвора на бърлогата. После започна да души по стените. Беше близо до отвора и изведнъж до него достигна прясна миризма. Застана неподвижен, козината му настръхна. Последва

стенещо бебешко мъркане. Един таралеж влезе през отвора и се отправи напред, все още мъркайки глупаво като бебе, нещо, което караше хората да го щадят. Казан беше чувал този шум и преди, но подобно на другите зверове се беше научил да не обръща внимание на безвредните същества, които го издаваха. Но точно сега дори не помисли, че вижда таралеж и че още при първото му ръмжене добродушното малко животно щеше да се измъкне колкото се може побързо, все още мъркайки като бебе. Пъrvата му мисъл беше, че това е животно, нахлуващо в дома му, в който той и Сивата вълчица току-що се бяха завърнали. След ден, а може би след час щеше да го прогони с ръмжене, но сега скочи отгоре му.

След нападението се чу диво мъркане, примесено с квичене, после нарастващ в стакато вой. Сивата вълчица скочи към отвора. Таралежът се беше свил на топка от хиляди бодли на десетина фути встрани и чу Казан да тича в пристъп на най-страшната агония, която може да сполети горския звяр. Лицето и носът му приличаха на бодлива рогозка. Няколко мига той се въргаля и рови във влажния мъх и земя, лудо посягайки с лата към бодлите, забити в тялото му. После тръгна, както би направило всяко куче при дружелюбен контакт с таралеж, и отново, и отново заобикаля поваленото дърво, скимтейки при всеки скок. Сивата вълчица прие нещата хладнокръвно. Възможно е понякога в живота на зверовете да има смешни моменти. Ако е така, сега тя виждаше такъв момент. Помириса таралежа и разбра, че Казан е цял в бодли. Тъй като нямаше какво да направи, нито с какво да се бори, седна на задните си лапи и зачака, наостряйки уши всеки път, щом Казан минаваше край нея в лудата си обиколка около дървото. При четвъртия или петия кръг таралежът се поуспокои малко и продължавайки прекъснатото си мъркане, се измъкна към близката топола, изкачи се и загриза нежната кора на стъблото. Най-сетне Казан спря пред Сивата вълчица. Пъrvата агония от стотиците малки иглички, забити в тялото му, се превърна в твърда изгаряща болка. Сивата вълчица отиде при него и внимателно започна да го разучава. Хвана със зъбите си краищата на две-три бодли и ги измъкна. Сега Казан твърде много приличаше на куче. Изджафка и изскимтя, когато Сивата вълчица за втори път измъкна няколко бодли. Просна се по корем, протегна предните си лапи, притвори очи, издавайки само от време на време по някое болезнено джафкане, и позволи на Сивата

вълчица да продължи операцията. За щастие в устата и езика му не бяха се забили бодли. Но скоро носът и муциуната му почервеняха от кръв. Цял час Сивата вълчица предано се занимава със задачата си. Най-после успя да извади повечето бодли. Останаха още няколко, много къси и твърде дълбоко забити, за да ги измъкне със зъби.

После Казан слезе до потока и завря пламналата си муциуна в студената вода. Това го облекчи, но само за малко. Останалите бодли се забиваха като живи все по-дълбоко и по дълбоко в тялото му. Носът и устните му започнаха да се подуват. Кръв и слюнка се стичаха от устата му. Очите му почервеняха. Два часа след връщането на Сивата вълчица в бърлогата под поваленото дърво един от бодлите премина през бърната му и започна да боде езика. В отчаянието си Казан ожесточено дъвчеше парче дърво. Счупи и смачка иглата и тя не му причиняваше повече болка. Природата му беше подсказала единственото нещо, което можеше да го спаси. По-голямата част от деня прекара в гризане на дървета и мачкане на пръст в устата между зъбите. По този начин острите върхове на бодлите бяха затъпени и начупени. По здрач той допълзя до поваленото дърво и Сивата вълчица нежно облиза муциуната му с мекия си студен език. През нощта Казан често ходеше до потока, за да облекчава болката си с леденостудената вода.

На следващия ден страдаше от така наречената от горските хора „таралежова заушка“. Муциуната му беше подута и Сивата вълчица би му се смяла, ако беше човек ивиждаше. Челюстите му се издъвуваха като възглавници. Очите му приличаха на тесни цепки. Излезе на светло и примига, тъй като едва ли виждаше по-добре от сляпата си другарка. Но болката беше почти преминала. Следващата нощ започна да мисли за лов, а сутринта още преди зазоряване донесе заек в бърлогата. След няколко часа щеше да донесе и пъдпъдък на Сивата вълчица, но тъкмо се готвеше да скочи върху пернатата жертва, лекото мъркане на таралеж на няколко ярда от него го накара да спре изведенъж. Малко неща можеха да принудят Казан да отпусне опашка. Но това безсмислено несвързано мъркане на малкото бодливо животно много бързо го отпрати с провисена между краката опашка. Както човек се отвращава и отбягва пълзящите змии, така и Казан вече отбягваше малките горски същества, известни с това, че никога в

историята на животинския свят не са губили доброто си настроение, нито пък са предизвиквали свада.

След приключението на Казан с таралежа последваха две седмици на дни с нарастваща продължителност, на увеличаваща се горещина, на лов и хубаво слънце. Последният сняг се стопи бързо. От земята започнаха да покарват зелени стръкчета. Всеки ден северната лоза блестеше все по-червена, пъпките на тополите се разпукваха и в най-слънчевите места на хребета малките бели кокичета окончателно доказаха, че пролетта настъпва. През първата седмица Сивата вълчица често излизаше с Казан на лов. Не ходеха далече. Тресавището гъмжеше от дребен дивеч и всеки ден или нощ успяваха да убият нещо. След първата седмица Сивата вълчица ходеше по-рядко на лов.

После през една нежна и ухаеща нощ, красива с блясъка на пълната луна, тя отказа да излезе изпод поваленото дърво. Казан не настоя. Инстинктът му го накара да разбере и в лова си той не се отдалечи много от бърголата. Върна се и донесе заек. После една нощ от най-тъмния тъгъл под поваленото дърво с леко ръмжене Сивата вълчица го предупреди да се върне. Стоеше на входа със заек между зъбите. Не се наскърби от ръмженето, застана за миг, загледан в мрака, обвил Сивата вълчица. Сетне пусна заека и легна напряко на отвора. След малко се надигна неспокойно и излезе. Но не напусна поваленото дърво. През деня отново влезе. Започна да души, както беше душил някога, много отдавна, между камъните на върха на Слънчевата скала. Това, което се носеше във въздуха, вече не беше тайнствено за него. Приближи се, Сивата вълчица не изръмжа. Изскимтя ласково при допира му. Сетне неговата муцуна докосна нещо друго — меко, топло, издаващо леко странно сумтене. В отговор от гърлото му се изтръгна скимтене и в тъмното езикът на Сивата вълчица бързо и нежно го близна.

Казан се обърна към греещото слънце и се просна пред входа на бърголата. Отвори уста, изпълнен със странно задоволство.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

БА-РИ СЕ УЧИ

Веднъж лишени от радостта да бъдат родители след убийството на Сълнчевата скала, сега Сивата вълчица и Казан бяха по-различни от това, което щяха да бъдат, ако тогава големият сив рис не беше влязъл в живота им. Като вчера си спомняха лунната нощ, когато рисът ослепи Сивата вълчица и разкъса малките, а Казан отмъсти за себе си и другарката си в страшната битка, довела до смъртта на врага им. И сега, с тази една шепа живо мясо — малко, меко, сгущено в нея Сивата вълчица видя със слепите си очи по-ясно отвсякога трагичната картина на онази нощ. Потреперваше при всеки шум, готова да скочи срещу някакъв невидим враг и да разкъса всеки освен Казан, който непрекъснато, и при най- slabия звук, скачаше на крака, наблюдаваше и пазеше. Той не вярваше и на движещите се сенки. Пращенето на клонките го караше да повдига горната си бърна. Зъбите му святкаха заплашително при всеки непознат мириз, донесен от свежия въздух. Споменът за Сълнчевата скала, смъртта на първите им рожби и ослепяването на Сивата вълчица също породи в него нови инстинкти. Нито за миг не напусна поста си. С каквато сигурност човек очаква изгрева на слънцето, така и той очакваше рано или късно смъртният им враг да ги нападне откъм гората. В един час като този рисът им беше донесъл смъртта. Беше им донесъл и слепотата. Така — денем и нощем — той чакаше и наблюдаваше дали няма да дойде отново. И тежко на всяко друго живо същество, осмелило се да приближи поваленото дърво през тези първи дни от майчинството на Сивата вълчица.

Но спокойствието беше разпростряло крилете си от слънчеви лъчи и изобилие над тресавището. Нямаше натрапници освен шумните канадски сойки, северните птици с големи очи, разговорливите лястовички, горските мишки и хермелините. След ден-два Казан започна да влиза по-често под дървото и въпреки че неведнъж опира с нос около Сивата вълчица, не можа да намери повече от едно кутре.

Малко по на запад хората от племето Дог рибз биха нарекли вълчето Ба-ри по две причини — нямаше нито братя, нито сестри, беше мелез от куче и вълк. То беше тънко, живо малко същество още от самото начало, защото не се уповаваше на майчината сила и внимание. Развиваше се с бързината на истинско вълче, а не с бавния темп на кученце. Само три дни си позволи удоволствието да се гуши до майка си, да яде, щом е гладно, да спи много и почти винаги да бъде чистено и приглаждано от езика на любещата Сива вълчица. От четвъртия ден с всеки изминат час ставаше все по-любознателно и заето с нещо. Намираше сляпото лице на майка си, с огромни усилия се катураваше под лапите й, а веднъж се изгуби съвсем и започна да се озърта за помощ, когато се изтъркаля на осемнайсет инча от нея. Не след дълго започна да разпознава Казан като част от майка си. На възраст не повече от седмица то самодоволно се търколи между предните лапи на Казан и заспа. Казан се обърка. С дълбока въздишка Сивата вълчица постави глава на една от предните лапи на другаря си, докосна с музуна тялото на избягалото от нея вълче и изглеждаше много доволна. Около половин час Казан не се помръдна.

Когато стана на десет дни, Ба-ри откри развлечението в боричкането с някое парче заешка кожа. Малко по-късно направи второто си вълнуващо откритие — светлината и слънцето. Сега слънцето се издигаше така, че следобед някакъв светъл лъч се прокрадна през един отвор отгоре. Най-напред Ба-ри се взря в златния лъч. После дойде време, когато се опитваше да си играе с него, както си играеше със заешката кожа. И оттогава всеки ден той отиваше все по-близо до отвора, откъдето Казан преминаваше от поваленото дърво в големия външен свят. Накрая дойде времето и той да стигне този отвор, сви се там — мигащ и уплашен от видяното, Сивата вълчица не се опита да го задържи, а излезе на слънце и го извика при себе си. Това стана три дни преди слабите му очи да са достатъчно заякнали, за да я последва, и много скоро след това Ба-ри се научи да обича слънцето, топлия въздух, аромата на живота и да се страхува от тъмнината в родното затворено леговище.

Много скоро трябваше да научи, че животът не е толкова хубав, колкото му се стори в началото. Един ден при тъмните признания на наближаващата буря Сивата вълчица се опита да го прильже към поваленото дърво. Това бе първото предупреждение към Ба-ри, но той

не го разбра. Сивата вълчица не успя, но природата му даде първия урок. Изведнъж Ба-ри се намери сред пороен дъжд. Той го ужаси. Сивата вълчица го грабна с уста, цял вир-вода и полуудавен, и го приюти в скривалището. Едно след друго следваха първите необикновени житетски изпитания, заедно с това един след друг се раждаха инстинктите му. Най-голям за него беше денят, в който любопитният му нос докосна суровото месо на току-що убития и кървящ заек. За първи път вкуси кръв. Беше сладка. Изпълни го със странно вълнение и оттогава вече знаеше какво значи Казан да донесе нещо между зъбите си. Скоро започна да се бори с пръчки вместо с меката кожа и зъбите му станаха твърди и остри като игли.

Казан донесе огромен заек, още жив между зъбите му, но толкова лошо смачкан, че не можеше да избяга — тогава пред вълчето се разкри Голямото Тайнство. Ба-ри вече се научи да разпознава какво е заек и какво пъдпъдък, обичаше сладката топла кръв дори повече от майчиното мляко. Но при него те идваха мъртви. Никога не беше виждал някое от тези чудовища живо. И сега заекът, пуснат от Казан на земята, ритащ и борещ се със счупен гръбнак, ужаси Ба-ри. Няколко минути той учудено наблюдаваше агонията на умиращата жертва на Казан. Казан и Сивата вълчица сякаш разбраха, че това е първият му урок като убиващо и месоядно животно, и стояха до заека, без да правят усилия да сложат край на съпротивата му. Пет-шест пъти Сивата вълчица подуши заека и обърна сляпата си муцуна към Ба-ри. След третия или четвъртия път Казан се просна по корем на няколко крачки и внимателно наблюдаваше какво става. Щом Сивата вълчица навеждаше муцуна към заека, малките ушенца на Ба-ри щръкваха в очакване. Като видя, че нищо не се случва и майка му не е наранена, той приближи. Напрегнато и предпазливо скоро отиде по-близо и докосна косматото още живо същество. В последни спазми големият заек подви задните си крака, ритна, Ба-ри се търкулна като топка и заквича от ужас. Отново изправи крака и тогава за пръв път го обзе гняв и желание да си върне. С ритника завърши първият му урок. Върна се не толкова предпазливо, но с още по-опнати крайници, и след миг заби малките си зъби във врата на заека. Чувстваше как животът пулсира в мекото тяло, мускулите на умиращия заек конвултивно се свиваха под него, а той стискаше със зъби, докато изчезна и последният признак на живот в първата му жертва. Сивата вълчица

беше доволна. Близна го с език, и дори Казан благоволи одобрително да подуши сина си, връщайки се при заека. Никога топлата сладка кръв не е била толкова сладка както днес.

Ба-ри бързо се превърна от животно, пиещо кръв, в месоядно. Едно след друго се разкриваха пред него тайнствата на живота — отвратителното кикотене на сивите бухали през любовната нощ, прашненето на падащото дърво, тътнежът на гръмотевицата, ромонът на течащата вода, писъкът на дивата котка, мученето на женския лос и далечният зов на вълка. Но най-важно от всички тайнства, ставащи вече част от инстинктите му, беше тайнството на миризмата. Един ден, когато той скиташе на около петдесет ярда от поваленото дърво, малкият му носолови миризмата на заек. Веднага, без да мисли и без повече уроци, разбра, че за да се добере до любимата сладка кръв и месо, трябва да тръгне по миризмата. Бавно запълзя по следата и стигна дънер. Заекът го беше прескочил с дълъг скок и той се върна назад. Оттогава всеки ден се впускаше в свои приключения. Отначало се чувствува като откривател без компас в никакъв странен и непознат свят. Постоянно се натъкваше на нещо ново, винаги чудесно и често пъти ужасяващо, но все по-малко се страхуваше, а вярата и сигурността му нарастваха. Откривайки, че никое от плашещите го същества не му причинява зло, ставаше все по-смел в проучванията си. И външността, и погледът му към нещата се промениха. Кръглото му дундесто тяло приемаше по-различна форма. Стана пъргав и бърз. Жълтият му кожух потъмня, а по гърба му се появи сиво-бяла ивица като у Казан. Имаше врата и красивата глава на майка си. Във всичко друго беше истински син на Казан. Крайниците му предвещаваха бъдеща сила и масивност. Беше широкоплещест, очите му бяха силно раздалечени и малко зачервени в долния тъгъл. Горските хора знаеха какво може да се очаква от кученце хъски, с отрано появилата се такава червенина, предупреждение, че е рожба на дивото, че бащата или майката е от свирепата глутница. У Ба-ри този червен нюанс беше много силно изразен и можеше да означава само едно. Въпреки че беше наполовина куче, дивото го завладя завинаги.

В деня на първата си истинска битка с живо същество Ба-ри показва напълно наследствените си качества. Беше се отдалечил от поваленото дърво на повече от стотина ярда. Тук намери друго чудо. Потокът. Беше го чувал преди, беше го наблюдавал отдалеч — най-

малко от петдесет ярда. Но днес се осмели да отиде до брега, остана там дълго, водата плискаше и пееше в краката му, а той се взираше отсреша в новия свят. После предпазливо тръгна по течението. Не измина и пет-шест фута, и до него се чу ожесточено пляскане на криле. Канадска сойка — една от най-свиредите сойки на Севера — препречи пътя му. Не можеше да лети. Крилото ѝ се влачеше, навярно счупено в борбата с някое от по-малките хищни животни. Но за миг тя стана най-чудното и предизвикателно живо същество за Ба-ри.

Сивата козина на гърба му настръхна и той продължи към нея. Сойката остана неподвижна и Ба-ри стигна на три крачки. С къси бързи скокове тя започна да се изтегля. В миг нерешителността на Ба-ри изчезна като дим. С рязко възбудено джафкане той скочи върху ранената птица. Вълнуващата битка трая няколко мига и острите малки зъби на Ба-ри се забиха в перушина на сойката. Бърза като мълния, тя започна да го кълве. Сойката е цар на малките птици. По време на люпенето на яйцата тя убива малки врабчета, северни птици и кълвачи. Няколко пъти удари Ба-ри със силния си клон, но синът на Казан беше достигнал бойната възраст и болката от ударите само го караше да забива по-дълбоко зъбите си. Най-сетне достигна месото и в гърлото му се надигна ръмженето на малко вълче. За щастие беше хванал птицата под крилото и след няколко удара съпротивата ѝ отслабна. Още пет минути и Ба-ри отпусна зъби, отдръпна се една стъпка да погледа смачканото безмълвно същество пред себе си. Сойката беше мъртва. Той спечели първата си битка. А с победата дойде и прекрасното раждане на най-силния инстинкт, подсказал му, че вече не е готованко в чудния механизъм на живота в пустинята, а че е част от него. Беше убил.

След около половин час Сивата вълчица се спусна по неговата следа. Сойката беше разкъсана, перушината ѝ — разхвърляна наоколо, а малкият нос на Ба-ри кървеше, но той лежеше тържествуващ до жертвата си. Сивата вълчица бързо разбра какво е станало и радостно го близна. Върнаха се при поваленото дърво, Ба-ри носеше между челюстите си остатъците от птицата.

От този час ловът стана най-голямата страсть в живота на Ба-ри. Щом не спеше на слънце или под поваленото дърво през нощта, той търсеше да разкъса нещо. Уби цяло семейство полски мишки. Най-лесно беше да издебва северните птици и той унищожи три от тях.

После срещна хермелин и малкият свиреп бял горски скитник му нанесе първото поражение. Неуспехът охлади страстта му за няколко дни, но му даде най-големия урок, че освен него има и други месоядни животни с големи зъби, а природата така е наредила нещата, че те не трябва да се изправят зъби срещу зъби за храна. У него се родиха много неща. Инстинктивно отбягваше таралежа, без да е изпитал болката от бодлите му. Лице с лице се срещна с дива котка само две седмици след битката с хермелина. И двамата търсеха храна и тъй като нямаше, всеки тръгна по пътя си, без да се бият.

Ба-ри все повече се отдалечаваше от поваленото дърво, но винаги следваше потока. Понякога вървеше с часове. Най-напред Сивата вълчица се беспокоеше, когато го нямаше, но рядко ходеше с него, а след време беспокойството я изостави. Природата бързо си вървеше работата. Сега се беспокоеше Казан. Настъпиха лунни нощи и примамливостта на скитничеството напираше все повече във вените му. Сивата вълчица също беше изпълнена със страсен копнеж да броди на открито из широкия свят.

После настъпи следобедът, когато Ба-ри излезе на най-дългия си лов. На половин миля уби първия заек. Остана при него до здрач. Луната изгря голяма и златна, осветявайки горите, равнините и хребетите почти като ден. Прекрасна нощ. И намерил луната, Ба-ри изостави плячката си. Посоката, по която той вървеше, беше далеч от поваленото дърво.

Цяла нощ Сивата вълчица стоя нащрек и в очакване. И когато луната се скри на югозапад, седна на задните си лапи, обърна сляпото си лице към небето и зави за първи път след раждането на Ба-ри. Природата искаше своето.

Ба-ри я чу отдалеч, но не отговори. Един нов свят беше станал негов и той каза сбогом на поваленото дърво и дома си.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА ПОХИТИТЕЛИТЕ

Беше прекрасният сезон между пролетта и лятото, когато северното небе блестеше от светлината на луната и звездите. Казан и Сивата вълчица слязоха на дълъг лов в долината между двата хребета. Това бе първата примамка на скитничеството, която винаги идваше при дивите същества в пустошта веднага след като малките напуснат майките си да търсят свой път в широкия свят. Тръгнаха на запад от дома си под поваленото дърво. Ловуваха предимно през нощта и оставяха след себе си следи от не докрай изядени вътрешности на зайци и пъдпъдъци. Беше сезонът на кръвопролитията, а не на глада. Десет мили на запад от тресавището убиха млад елен. Него също изоставиха, след като ядоха само веднъж. Наситиха се на топло месо и кръв. Надебеляха, загладиха косъм и всеки изминат ден все по-дълго се приличаха на слънце. Имаха малко съперници. Рисът беше в най-гъстите гори на юг. Вълци нямаше. По реката бродеха безброй диви котки, белки и норки. Нито бяха бързи в лова, нито имаха дълги зъби. Един ден попаднаха на стара видра — грамадна, посивяваща с приближаването на лятото. Казан надебеля, стана мързелив и лениво я наблюдаваше. Сляпата Сива вълчица душеше миризмата й във въздуха. За тях видрата беше само една плаваща пръчка — същество извън техния свят като всички риби. Продължиха пътя си, без да знаят, че това странно същество със смолесточерни перки скоро щеше да им стане съюзник в една от необикновените и смъртоносни битки в пустошта, така кървави в живота на дивите същества, като най-кървавата вражда в човешкия живот.

След деня на срещата с видрата Сивата вълчица и Казан продължиха още три мили по течението. Тук спряха и се обърнаха на север. Спра ги голям бобров вир — двеста ярда широк и вдаден на миля в блатото и гората. Нито Сивата вълчица, нито Казан се интересуваха много от бобри. Те, също като рибите, видрите и бързолетящите птици, бяха извън техния свят.

И така, обърнаха се на север, без да знаят, че природата вече им е отредила те четириимата — кучето, вълчицата, видрата и бобърът — скоро да вземат участие в една от онези безмилостни битки в дивия свят, оставящи да преживеят само най-приспособените. Тези трагични истории се пазят в тайна от безмълвните звезди, луната и вята.

От много години човек не беше стъпвал в долината между двата хребета да беспокой бобрите. Ако някой ловец от племето сарки тръгнеше по безименния поток и хванеше старейшината и водача на бобровата колония, веднага щеше да прецени, че е много стар, и щеше да му сложи индианско име. Би го нарекъл „Счупения зъб“ — тъй като беше счупил един от четирите зъба, с които събaryaше дърветата и правеше вирове. Преди шест години Счупения зъб повел няколко свои връстници бобри надолу по течението и те построили първия си малък вир и първия си дом. Следващия април другарката на Счупения зъб родила четири бобърчета. И всички други женски от колонията родили още по две, три или четири. В края на четвъртата година, ако беше следвало обикновения закон на природата, това първо поколение щеше да се раздели по двойки и щеше да напусне колонията, за да си построи вир и свой дом. Събраха се по двойки, но не се отделиха. Следващата година второто поколение малки, сега вече четиригодишни, също се събираха по двойки, но пак не се отделиха. Затова в началото на лятото шестата година колонията много приличаше на голям град, отдавна обсаден от врага. Наброяваше петнадесет дома и над сто бобри, без да се броят четирите малки, родени през март и април. Удължиха вира до двеста ярда. Водата заля големите площи с брези и тополи и оплете блатото с крехки нежни върби и елши. Дори при това положение храната не достигаше и домовете бяха пренаселени, тъй като по любовта си към дома бобрите приличаха много на човека. В дома на Счупения зъб — всичко на всичко девет стъпки дълъг и седем широк — живееха двадесет и седем деца и внуци. Този сезон той се готвеше да наруши традицията на племето. Когато Казан и Сивата вълчица небрежно душеха силната миризма, идваща от града на бобрите, Счупения зъб подготвяше семейството си и двама свои синове също със семействата си за преместване.

Поне засега Счупения зъб беше всепризнат водач на колонията. Нямаше друг бобър с неговата големина и сила. Едрото му тяло, три

фута дълго, тежеше най-малко шестдесет фунта. Опашката му беше четиринацетинча дълга и пет дебела, в тихите нощи плясъкът ѝ във водата се чуваше от четвърт миля разстояние. Плавателната ципа на задните му крака беше два пъти по-голяма от тази на другарката му и това обяснява защо той плуваше най-бързо в цялата колония.

Следобед Казан и Сивата вълчица се отправиха на север. Последва чиста тиха нощ, в която Счупения зъб се изкачи на повърхността на бента и се обърна да види дали армията му е зад него. Осветената от звездите вода на големия вир се плискаше и светеше при движението на многото тела. Няколко по-стари бобри се изкачиха след Счупения зъб и старейшината се гмурна в тесния поток от другата страна на бента. Сега го последваха блестящите на звездната светлина сребристи тела на преселниците. Поединично, на двойки и тройки, те изкачиха бента и с тях тръгнаха дузина бобърчета, родени преди три месеца. Леко и бързо заминаха по течението. Малките плуваха яростно, за да не изостанат от родителите си. Бяха четиридесет. Счупения зъб ги водеше добре, а зад него идваха по-старите работници и бойци. Отзад плуваха майките и децата.

Пътуването продължи цяла нощ. Видрата, най-смъртният им враг, по-опасен дори от човека, се криеше в гъстия върбов храсталак, докато те минаваха. Природата, която понякога вижда по-далеч от човека, я беше направила враг на тези същества, минаващи тази нощ покрай скривалището ѝ. Хранеше се с риби и беше създадена както да ги пази, така и да ги унищожава. Може би природата ѝ е подсказала, че твърде много боброви вирове спират движението на хвърлящите хайвера си риби и където има много бобри, рибите са малко. Навсякъде, че тя е гладна, тъй като риболовът е слаб. И така, неспособна сама да се справи с цялото племе врагове, започна да разрушава бентовете им. Как на свой ред унищожи бобрите, ще стане ясно в борбата, в която природата ѝ беше отредила да се съюзи с Казан и Сивата вълчица.

Тази нощ Счупения зъб спира десетина пъти да търси храна край брега. Но той разбра, че на две-три от местата, където имаше много кора от дървета, с която се хранеха, ще бъде трудно да си построят бент. Чудесните му строителни инстинкти надминаваха дори инстинктите му за търсене на храна. Щом тръгнеше напред, никой бобър не оспорваше решението му, като изостане назад. Рано в зори

прекосиха изгорялата равнина и стигнаха края на блатото, владение на Казан и Сивата вълчица. По правото на откритието и владението това място принадлежеше на кучето и вълчицата. Бяха оставили своя знак за собственост навсякъде тук. Но Счупения зъб, бидейки водно животно, имаше слабо обоняние, като всички от неговото племе. Той ги водеше, навлязоха в гората, движейки се бавно. Точно под дома на Казан и Сивата вълчица под поваленото дърво той спря, покатери се на брега, балансирайки горе с плавателните ципи на задните крака и широката четири фути опашка. Тук намери идеални условия. През тесния поток лесно можеше да се построи бент и водата можеше да наводни голямо пространство с тополи, брези, върби и елши. Мястото беше закътано от гъстата гора, затова зимите щяха да бъдат топли. Счупения зъб бързо даде на последователите си да разберат, че тук ще бъде новият им дом. Покатериха се от двете страни на потока и навлязоха в близката гора. Малките веднага започнаха настървено да гризат меката кора на върбата и елшата. По-възрастните — сега всеки от тях беше строител — възбудено проучваха мястото и от време на време похапваха по някоя кора.

Този ден започна работата по построяването на дома. Сам Счупения зъб избра една голяма бреза, наклонена над потока, и започна да реже десетинчовото дебело стъбло с трите си дълги зъба. Въпреки че възрастният старейшина беше изгубил единия си зъб, останалите три се бяха развили с възрастта. Външната им част състоеше от най-твърда глеч, вътрешността — от мека слонова кост. Приличаха на най-хубавото стоманено длето, глечта никога не се изхабяваше, а по-меката слонова кост всяка година се подменяше с нова. Седнал на задните си крака, облегнал предните си лапи на дървото, балансирайки с тежката опашка, Счупения зъб започна да огризва тесен пръстен около дървото. Няколко часа работи неуморно. Най-сетне спря да почине и друг работник се зае със задачата. Междувременно десетина бобри упорито режеха дървета. Дълго преди брезата на Счупения зъб да падне в потока, една по-малка топола цопна във водата. Рязането на голямата бреза ставаше методично. Въпреки че бобърът предпочита да си върши работата през нощта, той и през деня е добър работник. Следващите дни Счупения зъб даваше малки почивки. Малките строители изпълняваха задачата си почти с човешка интелигентност. Поваляха по-малките дървета и ги режеха на

парчета, четири-пет стъпки дълги. Търкаляха едно по едно парчетата до потока, бутаха ги с глави и предни лапи и ги завързваха здраво за брезата с клонки. Когато основната работа завърши, започна чудесният строеж по спояването. В това бобрите са по-големи майстори от човека. Само динамит може да разрушчи строежа им. Носеха от брега под подобните си на чашки бради от половин до един фунт смес от кал и хубави клонки и запълваха кофражъ. Задачата им изглеждаше грандиозна. Но строителите на Счупения зъб можеха да пренесат един тон от тази смес на денонощие. След три дни водата започна да се събира, докато достигна клоните на десетина, а дори повече дървета и заля едно малко пространство с храсти. Това улесни работата. Материалът вече можеше да се нарязва във водата и лесно да се пренася. Докато част от бобрите се възползваха от предимството, че са във водата, други поваляха дървета и ги редяха от единия до другия край на брезата, поставяйки основите на бент, широк сто стъпки.

Почти привършваха работата си, когато една сутрин Казан и Сивата вълчица се върнаха при блатото.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА ВРАЖДА В ПУСТОШТА

Още от половин миля разстояние лекият югоизточен вятър донесе до обонянието на Сивата вълчица миризмата на нашествениците. Предупреди Казан и той също откри странния миризъм във въздуха. Колкото повече приближаваха, толкова по-силно го чувстваха. На двеста ярда от дома си чуха внезапния трясък на падащо дърво, спряха и за минута останаха напрегнати, ослушвайки се. После писклив вик, последван от плясък на вода, наруши тишината. Щръкналите уши на Сивата вълчица се отпуснаха и разбрали всичко, тя обърна сляпото си лице към Казан. Продължиха бавно, приближавайки поваленото дърво изтазад. Чак когато стигнаха хълма, Казан забеляза чудната промяна, извършена по време на отсъствието им. Стоеше поразен и вторачен. Долу вече не течеше малкият поток. На неговото място имаше вир, разпростроял се почти до подножието на хълма — сто фута широк, а заприщената вода заливащо дърветата и храстите на пет-шестотин фута към опожарената равнина. Дойдоха тихо и тъй като работниците на Счупения зъб имаха лошо обоняние, не забелязаха присъствието им. На по-малко от петдесет стъпки само Счупения зъб гризеше стъблото на едно дърво. На такова разстояние вдясно от него четири-пет бобърчета си играеха, строейки малък бент от кал и пръчици. От другата страна на вира брегът беше шест-седем фута висок и там няколко по-големи деца — двегодишни, но още малки, за да работят, се забавляваха, като се изкачваха на брега и се пързалиха. Казан и Сивата вълчица бяха чули тяхното пляскане във водата. По-възрастните бобри работеха на десетина различни места.

Казан наблюдава подобна сцена преди няколко седмици, когато свърна на север от стария дом на Счупения зъб. Тогава той не го интересуваше. Но сега го завладя бърза и вълнуваща промяна. Бобрите не бяха вече просто водни животни, негодни за ядене и с неприятна миризма. Бяха нашественици и врагове. Тихо оголи зъби, козината на гърба му настръхна като четка и мускулите на предните му крака и

плещки се опнаха като камшици. Безшумно се спусна към Счупения зъб. Старият бобър не забелязващ опасността, докато Казан стигна на двеста стъпки от него. Естествено, бавно подвижен на суша, той за миг се поколеба, после се съмъкна от дървото, а Казан скочи отгоре му. Търкаляха се до брега, носени от стремителността на кучето. След миг дебелото тежко тяло на бобъра се изпълзна като масло изпод Казан и Счупения зъб се намери на свобода в естествената си среда и с две дупки на месестата си опашка. Не успял в опита си със смъртоносната схватка, Казан се извъртя като мълния надясно. Младите бобри не мърдаха. Учудени и уплашени от това, което бяха видели, те стояха като оглупели. Чак когато видяха Казан да се спуска към тях, те се събудиха за действие. Три от тях стигнаха водата. Четвъртото и петото бобърче, бебета на не повече от три месеца, закъсняха. Само с едно прищракване на челюстите Казан счупи гръбнака на първото. Прикова другото долу и разкъса гръклена му, както куче териер разкъсва плъх. Когато Сивата вълчица стигна до него, двете бобърчета бяха мъртви. Подуши малките им меки телца и изскимтя. Може би те й напомняха за забягналия Ба-ри, нейното малко вълче, и докато ги душеше, в скимтенето й се появи нотка на копнеж. Това бе скимтенето на майката.

Но ако Сивата вълчица имаше някакви свои видения, Казан нищо не разбираше. Беше убил същества, нахлули в дома им. Към бобърчетата беше безмилостен като Сивия рис, убил първите деца на Сивата вълчица при Сълънчевата скала. Сега, забивайки зъби в телата на враговете си, се чувстваше изпълнен с безумно желание да убива. Беснееше по брега и ръмжеше срещу неспокойната вода, под която изчезна Счупения зъб. Всички бобри намериха убежище във вира и повърхността му се надигаше от многото минаващи отдолу тела. Казан стигна края на вира. Там имаше нещо ново. Инстинктивно разбра, че е дело на Счупения зъб и племето му, и няколко минути яростно се нахвърляше на натрупаните пръчки и клони. Изведнъж на около петдесет стъпки от брега водата се раздвижи и се показа голямата сива глава на Счупения зъб. В продължение на половин напрегната минута той и Казан се измерваха един-друг от разстояние. Тогава Счупения зъб измъкна мокрото си лъскаво тяло от водата, изопна се на повърхността и загледа Казан. Възрастният старейшина беше сам. Друг бобър не се показа. Водата се успокои, Казан напразно се

опитваше да открие място да стъпи и достигне наблюдателния нашественик. Но между солидните стени на вира и брега имаше преплетени клони, през които водата минаваше със сила. Три пъти се бори да си направи път през тези оплетени кълба, и три пъти усилията му завършваха с цамбуруване във водата. През цялото това време Счупения зъб не мръдна. Когато най-после Казан се отказа да напада, старият строител се плъзна по стените на бента и изчезна под водата. Той беше разбрали, че подобно на риса Казан не може да се бори във водата, и побърза да разнесе новината сред членовете на колонията.

Сивата вълчица и Казан се върнаха при поваленото дърво и легнаха на топлото слънце. След половин час Счупения зъб се изтегли на отсрещния бряг. Последваха го и други бобри. Продължиха работа, сякаш че нищо не беше се случило. Резачите се върнаха към дърветата си. Други пет-шест бобри работеха във водата, носейки спояваща смес и клонки. Средата на вира беше крайната линия. Никой не преминаваше зад нея. Десетина пъти през следващия час един бобър доплува до тази линия, спря там, загледан в лъскавите малки телца, убити от Казан. Може би това бе майката и вероятно някакъв поизящен инстинкт, непознат на Казан, подсказа това на Сивата вълчица. На два пъти тя отиде да подуши мъртвите телца и всеки път, без да вижда, си отиваше, щом майката бобър стигнеше крайната линия.

Първата жестока враждебност напусна кръвта на Казан и сега той наблюдаваше бобрите отблизо. Разбра, че не са бойци. Бяха много срещу един, а бягаха от него като зайци. Счупения зъб дори не го ухапа и през ума му мина бавно, че ще трябва да гони тези натрапили се същества, живеещи на сула и във вода, както гонеше зайците и пъдпъдъците. Рано следобед се мушна в храсталака, последван от Сивата вълчица. Често издебваше зайци, като се отдалечаваше от тях, и сега използва този вълчи трик с бобрите. Зад поваленото дърво се обърна и тръгна край потока по посока на вятъра. На четвърт миля водата беше по-дълбока от обикновено, а едно от старите места, където пресичаха — напълно залято. Казан се гмурна и преплува, оставяйки Сивата вълчица да го чака от страната на поваленото дърво.

Бързо тръгна сам по посока на бента, връщайки се двеста метра назад от реката. На двайсетина ярда под вира имаше гъст шубрак от елша и върба и Казан се възползва от него. Незабелязано приближи на разстояние един-два скока, сви се на земята, готов да се хвърли напред,

ако има възможност. Сега повечето бобри работеха във водата. Четири-пет все още бяха на брега, малко по-нагоре по потока. Изчака няколко минути, почти готов да заложи всичко на едно диво връхлитане върху враговете, но никакво движение във вира привлече вниманието му. По средата два-три бобъра работеха, заздравявайки основната стена със спояваща смес. Бърз като мълния, Казан се спусна от укритието си към заслона зад вира. Тук беше много плитко; водата на потока минаваше край отсрещния бряг. Дълбочината не достигаше корема му. Остана скрит за бобрите, а и вятърът му помагаше. Звукът от течащата вода заглушаваше неговия слаб шум. Скоро чу край себе си работещите бобри. Стъпи на клоните на падналата бреза и се покатери. След миг главата и плешките му се показваха над вира. Само на едно протягане с ръка Счупения зъб се мъчеше да постави парче топола, дълго три стъпки и голямо колкото човешка ръка. Беше толкова зает, че нито видя, нито чу Казан. Друг бобър го предупреди, цамбуркайки във водата. Счупения зъб погледна нагоре и погледът му срещу оголените зъби на Казан. Нямаше време да се обърне. Дръпна се назад, но закъсня. Казан беше вече върху него. Дългите му зъби потънаха дълбоко във врата на бобъра. Но старият строител се дръпна толкова силно, че Казан загуби опора. В същото време острите му като длето зъби здраво захванаха отпуснатата кожа на врата на кучето. Казан заби дългите си зъби почти в гръклена на бобъра и вкопчани така, те запинаха в дълбоката вода.

Счупения зъб тежеше шестдесет фунта. Щом докосна водата, почувства се в естествената си среда и стиснал здраво врата на Казан, потъна като къс желязо. Повлече и Казан. Водата навлезе в устата, ушите, очите и носа на вълка. Беше заслепен, в ушите му бучеше. Вместо да се опитва да се освободи, притай дъх и заби по-дълбоко зъби. Достигнаха мекото дъно и в миг затънаха в калта. Тогава Казан почти пусна врага си. Сега се бореше за собствения си живот, а не за живота на Счупения зъб. С цялата сила на здравите си крака се опитваше да се освободи и да излезе на повърхността на въздух и живот. Стисна здраво челюсти, разбирайки, че да диша, сега означава да умре. На суша би се освободил от Счупения зъб без много усилия. Но под водата захапването на стария бобър бе по-смъртоносно от зъбите на риса на суша. Изведнъж се появи водовъртеж и втори бобър започна да обикаля борещата се двойка. Присъединеше ли се към

Счупения зъб, със съпротивата на Казан щеше да е свършено. Но природата беше предвидила деня, в който Счупения зъб трябваше да се бори със зъби. Сега възрастният старейшина нямаше особени причини да държи Казан долу. Не беше отмъстителен, не жадуваше за кръв и смърт. Разбирайки, че е свободен и че този странен враг, скочил на два пъти отгоре му, не може да му стори зло, го пусна. Малко оставаше Казан да умре. Бореше се за живота си отпаднал. Излезе на повърхността на водата почти удавен. Успя да вдигне предните си лапи към някакъв млад клон, стърчащ над вира. Това му даде време да напълни дробовете си с въздух и да изхвърли водата, която едва не сложи край на живота му. Десет минути вися на клона, преди да се осмели да преплува малкото разстояние до брега. Стигна сушата и изнемощял, се повлече нагоре. Силите му го напуснаха, крайниците му се тресяха, челюстта му увисна. Беше победен, напълно победен, при това от някакво същество без зъби. Чувстваше се унижен. Измокрен, промъквайки се крадешком, той отиде до поваленото дърво, легна на припек и зачака Сивата вълчица.

Настилиха дни, когато желанието на Казан да унищожи враговете си бобри стана страсть, погълнала изцяло живота му. С всеки изминат ден вирът ставаше по-застрашителен. Бързо и сигурно се извършваше работата по спояването. С всяко денонощие водата във вира се издигаше по-високо и се разливаше по-нашироко. Сега тя се обърна към падината, заобикаляща поваленото дърво, и след една-две седмици, ако бобрите продължеха работата си, домът на Казан и Сивата вълчица щеше да се превърне в малък остров в центъра на наводненото пространство в тресавището.

Сега Казан ловуваше само за храна, а не за удоволствие. Непрекъснато търсеше възможност да скочи върху непредпазливите членове от племето на Счупения зъб. На третия ден след битката под водата уби голям бобър, доближил се твърде близо до върбалака. На петия ден двама млади бобри се движеха из наводнената падина зад поваленото дърво и Казан ги хвана в плиткото и ги разкъса. След тези успешни нападения бобрите започнаха да работят предимно през нощта. Казан имаше преимущество, че беше нощен ловец. Две последователни нощи уби по един бобър. Заедно с малките до деня на идването на видрата убитите от него бобри станаха седем.

Никога досега Счупения зъб не беше се намирал между два по-смъртоносни и свирепи врага от тези, които сега го нападаха. Поради бързината, острото обоняние и бойните си трикове Казан господстваше на сушата. Във водата видрата представляваше още по-голяма опасност. Тя беше побърза от рибите, които хващаше за храна. Зъбите ѝ приличаха на стоманени игли. Беше толкова лъскава и хълзгава, че дори и да я хванеха, бобрите не можеха да я задържат с приличните си на длето зъби. Също като бобъра и видрата не жадуваше за кръв. И все пак в цялата северна земя тя беше най-големият му враг, по-голям дори от човека. Идваше и минаваше като чума и през най-студените зимни месеци нанасяше най-много поражения. В такива дни като сегашните не нападаше бобрите в уютните им домове. Тя правеше това, което човек можеше да свърши само с динамит — пробиваше дупка през бента. Водата бързо спадаше, ледът от повърхността се чупеше и къщичките на бобрите оставаха извън водата. После за тях идваше смърт, глад и студ. Със спасителната вода, оттеглила се от домовете им, пресушеното езеро наподобяваше хаотична маса от счупен лед и при температура четиридесет-петдесет градуса под нулата бобрите умираха за няколко часа. А те въпреки дебелата си кожа издържаха на студ по-малко и от човека. През цялата дълга зима водата около домовете им е необходима, както огънят за децата.

Но сега беше лято, та Счупения зъб и колонията му не се страхуваха много от видрата. Щеше да им струва само малко работа по ремонта на повредите. Беше топло и имаше храна в изобилие. Два дни видрата подскачаше около бента и в дълбоката вода на вира. Казан я взе за бобър и напразно се опитваше да я издебне. Видрата се отнасяше към него с подозрение и гледаше да не се мярка на пътя му. И двамата не знаеха, че са съюзници. Междувременно бобрите продължиха работата си по-предпазливо. Водата във вира се изкачи до мястото, където строителите започнаха три къщи. На третия ден разрушителните инстинкти на видрата се обадиха. Започна да изучава бента до основата. Не след дълго намери слабо място и с острите си зъби и малката си като куршум глава започна пробиването. Инч след инч си проправяше път през бента, ровейки и гризейки дърветата и спояващата смес. Направи кръгла дупка седем инча в диаметър. За шест часа проби дебелата пет стъпки в основата стена.

Потоци вода рукаха от бента, сякаш изтласкани от хидравлична помпа. В това време Казан и Сивата вълчица се криеха във върбите от южната страна на вира. Чуха бученето на водата, разкъсваща стената, и Казан видя как видрата изпълзя на повърхността и се разтърси като огромен воден плъх. За трийсет минути нивото видимо спадна и силата на водата, изтичаща от дупката, постепенно увеличаваше отвора. След още половин час основите на трите къщи, лежащи в десет инча вода, сега се намираха в калта. Докато Счупения зъб не откри, че водата се оттегля от къщичките, не даде тревога. Тогава изпадна в паника и скоро всички бобри от колонията възбудено затичаха около вира. Плуваха бързо от бряг на бряг, без да обръщат вече внимание на забранената зона. Счупения зъб и по-старите работници се заеха с бента, а видрата с ръмжащ вик се гмурна между тях и като мълния се насочи към потока над вира. Водата бързо продължи да спада и колкото повече намаляваше, толкова повече възбудата на бобрите нарастваше. Забравиха за Казан и Сивата вълчица. Няколко по-млади членове на колонията се изтеглиха на брега от страната на поваленото дърво. Скимтейки леко, Казан се приготви да се спусне през върбите, когато един от по-старите бобри се заклати през калта близо до засадата. С два скока Казан се намери върху него, на един скок го следващо Сивата вълчица. Другите бобри видяха кратката свирепа борба и бързо пресякоха от другата страна на вира. Водата намаля наполовина, преди Счупения зъб и работниците му да открият пробива в стената. Веднага започнаха ремонта. За да достигнат необходимите големи клечки и клонки, трябваше да влачат тежките си тела десет-петнадесет ярда по меката кал, останала след спадането на водата. Опасността от зъбите вече не ги задържаше. Инстинктът им подсказа, че се борят за съществуването си, че ако пробивът не бъде запълнен и водата не се задържи във вира, много скоро ще станат лесна плячка на враговете си. За Казан и Сивата вълчица това беше ден на кръвопролития. В калта до върбите те убиха още два бобъра. Сетне прекосиха потока под бента и пресрещнаха още три в падината зад поваленото дърво. За бобрите нямаше спасение. Разкъсаха ги на парчета. По-нагоре по потока Казан хвана млад бобър и го уби.

Късно следобед кръвопролитието свърши. Най-после Счупения зъб и смелите му строители запълниха дупката и водата във вира

започна да се покачва.

Половин миля нагоре по потока голямата видра, настанила се на някакъв пън, се грееше на последните слънчеви лъчи на залязващото слънце. На другия ден щеше да отиде при бента и отново да върши своята разрушителна работа. Такъв беше методът ѝ. За нея това бе игра.

Но странният невидим арбитър на горите, така нареченият от говорещите дивия език „О-се-ки“, „Духа“, най-после се смили над Счупения зъб и застрашеното му от смърт племе. Под последните лъчи на залязващото слънце Казан и Сивата вълчица потеглиха крадешком нагоре по потока и намериха видрата полуzasпала да се припича на един пън.

Целодневната работа, пълният стомах и локвата, в която лежеше на топлото слънце, всичко това заедно ѝ действаше приспивателно. Лежеше неподвижна като пън. Беше голяма, сива и по-хитра от човека. Напразно ѝ поставяха капани. Хитри ловци правеха тесни шлюзове от скали и дървета в малки потоци, но старата видра осуетяваше хитростите им и избягваше стоманените зъби в долните части на тези шлюзове. Следата в калта говореше за размерите ѝ. Малцина ловци я бяха виждали. Ако не беше хитростта ѝ, меката ѝ кожа отдавна щеше да пътува към Лондон, Париж или Берлин. Подхождаше за някоя принцеса, херцог или император. През десетгодишния си живот беше се изпълзвала от желанията на богаташите.

Но сега беше лято. Нито един ловец не би я убил сега, тъй като кожата ѝ нямаше стойност. Природата и инстинктът и го подсказваха. През този сезон не се страхуваше от човека — нямаше от кого да се страхува. Затова спеше на пъна, забравила всичко освен удоволствието на съня и топлината на слънцето.

С леки стъпки, все още търсейки следите на косместите си врагове, навлезли във владението им, Казан и Сивата вълчица се спуснаха по потока. Сивата вълчица тичаше до хълбока му. Не издаваша шум, а вятрът им помагаше — носеше миризмата към тях. Така усетиха видрата. За Казан и Сивата вълчица това бе миризма на водно животно, отвратителна, като у всички риби, и те я взеха за бобър. Продължиха още по-предпазливо. Тогава Казан видя голямата видра заспала на пъна и предупреди Сивата вълчица. Тя спря с отметната глава, докато Казан крадешком напредваше. Видрата

неспокойно се размърда. Здрачаваше се. Златистото море слънчева светлина избледняваше. В стъмващата се гора бухалът поздрави нощта с първия си тих вик. Видрата дишаше дълбоко. Мустакатата й муцуна потръпна. Събуджаше се потреперваща, когато Казан скочи отгоре й. Лице с лице в честен бой старата видра щеше да се представи добре. Но сега нямаше шанс. За пръв път в живота й дивото й стана най-смъртният враг. Не човек, а О-се-ки, Духа беше сложил ръка на нея. А от духа няма отърваване. Зъбите на Казан се забиха в мекия й гръклян. Навярно тя умря, без дори да разбере кой скочи отгоре й. Умря бързо, а Казан и Сивата вълчица продължиха пътя си, все още гонейки враговете си, без да знаят, че в лицето на видрата убиха единствения си съюзник, който щеше да прогони бобрите от дома им в тресавището.

Следващите дни ставаха все по-безнадеждни за Казан и Сивата вълчица. Със смъртта на видрата Счупения зъб и племето му удържаха победа. Всеки ден водата се връщаше по малко към падината, заобикаляща поваленото дърво. До средата на юли само тясна ивица земя свързваше хълмчето при поваленото дърво със сушата. Сега бобрите работеха на спокойствие в дълбоката вода. Тя се покачваше инч по инч, докато дойде денят, когато преля свързващата ивица. Казан и Сивата вълчица преминаха за последен път разстоянието от дома си и потеглиха по течението между двата хребета. Сега потокът за тях означаваше нещо друго. И докато пътуваха, те го душеха и се ослушваха с непознат досега интерес — интерес, примесен с малко страх, защото в начина, по който ги победиха бобрите, нещо им напомняше човека. Тази нощ под лъчите на голямата бледа луна попаднаха на миризмата на бобровата колония, изоставена от Счупения зъб. Бързо се обърнаха на север към равнината.

Така смелият стар Счупен зъб ги научи да уважават плътта, кръвта и труда на неговото племе.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ИЗСТРЕЛ НА ПЯСЪЧНАТА ИВИЦА

Юли и август 1911 година бяха месеци на големи пожари на север. Морето от унищожителни пламъци не засегна дома на Казан и Сивата вълчица в тресавището и зелената долина между двета хребета. Но сега, малко след като те тръгнаха да се скитат, краката им стъпиха върху изсушените, почернели, опустошени листа. И всичко това ставаше толкова скоро след едрата шарка и глада през отминалата зима. В унижението си, след като бе победен и изгонен от бобрите от дома си в тресавището, Казан повлече сляпата си другарка най-напред на юг. Двадесет мили зад хребета стърчаха опожарените гори. Вятърът от залива Хъдзън разнесе пламъците като безкрайно море на запад и не остави никакви следи от живот или зеленина. Сляпата Сива вълчица не можеше да види почернелия свят, но го *подуши*. Той й върна спомена за другия пожар след битката при Сълнчевата скала. Чудесните й инстинкти, изострени и развити след ослепяването й, подсказаха, че търсените от тях места за лов се намират на север, а не на юг. Едната четвърт куче у Казан все още го тласкаше на юг. Не защото търсеше хората, за които стана смъртен враг като самата Сива вълчица, а просто кучешкият инстинкт да се движи на юг. А вълчият инстинкт подсказва при пожар да се върви на север. В края на третия ден Сивата вълчица победи. Отново прекосиха малката долина между двета хребета и тръгнаха на северозапад към Атабаска, поемайки курс, който в края на краищата щеше да ги доведе до устието на река Макфарлейн.

Късно миналата есен във форта Смит на река Слейв дойде някакъв златотърсач с широко шише, пълно със златен прах и късове самороден метал. Откритието си направи на река Макфарлейн. Първата поща занесе новината в другия свят и до средата на зимата орда златотърсачи се втурна към областта със зимни обувки и шейни. Бързо станаха и други открития. Река Макфарлейн се оказа богата на злато и десетки миньори предявиха исканията си и започнаха работа. Закъснелите тръгнаха към други места по на север и изток и във фор-

Смит се разнесе мълвата, че находищата са по-богати от юконските. Най-напред десетки, после сто, петстотин, хиляда се втурнаха към новия район. Повечето идваха от прериите на юг и от разкритите находища в Саскачеуан и Фрейзър. От Далечния север, пътувайки по реките Макензи и Лайърд, пристигнаха по-малко, предимно опитни златотърсачи и авантюристи от Юкон, хора, познаващи глада, студа и бавната смърт.

Сенди Мактригер беше един от закъснелите. Напусна Юкон по няколко причини — имаше лоши отношения с полицията, охраняваща страната на запад от Доусън, пък и фалира. Независимо от всичко това се славеше като един от най-добрите златотърсачи по брега на Клондайк. Бързо загуби своите един-два милиона в пиянство и хазартни игри. Беше хитър и умен. Но нямаше съвест, нито страх. Грубостта, най-важната му черта, бе изписана на лицето му. Издалената му напред челюст, раздалечените му очи, ниското чело и прошарената червена коса веднага го характеризираха като човек, на когото не може да се вярва, щом се скрие от погледа ти и се отдалечи на разстояние един изстрел. Подозираха го в убийство на двама души и в ограбване на други и въпреки това полицията не успя да го уличи. Но едновременно с лошите си качества Сенди Мактригер притежаваше хладноокръвие и смелост, от които се възхищаваха дори най-върлите му врагове, а също и някаква умствена задълбоченост, незабележима поради неприятните черти в характера му.

За шест месеца на река Макфарлейн изникна градът Ред Гоулд — на сто и петдесет мили от форт Смит, а той пък отстоеше на петстотин мили от цивилизования свят. Сенди пристигна, прегледа грубите бараки, игралните домове и кръчмите в новия град и реши, че тъкмо сега не е назрял моментът за „тайните“ му планове. Поигра малко, спечели достатъчно за храна и някаква екипировка. Част от тази екипировка беше една стара пушка, която се пълнеше откъм цевта. Сенди винаги носеше най-модерното, предлагано на пазара, и сега се изсмя. Но толкова позволяваха финансите му. Тръгна на юг по Макфарлейн. След едно определено място по-нататък златотърсачите не намираха нищо. Сенди се спусна уверено напред. Чак когато стигна до нова местност, започна проучванията си. Бавно си проправяше път нагоре по малък приток, чийто извор отстоеше на петдесет-шестдесет мили югоизточно. Тук-там намираше доста добър златен пясък.

Можеше да промива злато и да изкарва от шест до осем долара дневно. Тази перспектива го отвращаваше. Седмица след седмица продължаваше работата нагоре по течението и колкото отиваше понататък, толкова по-бедни ставаха находищата. Най-сетне само от време на време започна да открива долнокачествен пясък. След такива отвратителни седмици Сенди ставаше опасен в компания с други хора. Сам беше безвреден.

Един следобед закара кануто си на брега на бяла пясъчна ивица на един завой, където реката се разширяваше и обещаваше поне малко златоносен пясък. Наведе се ниско към водата и нещо привлече вниманието му върху мокрия пясък. Видя стъпки на животни — две животни, идвали да пият вода едно до друго. Пресни следи, оставени преди не повече от час-два. Пламъче на любопитство проблесна в очите му. Погледна зад себе си, после нагоре и надолу по течението.

— Вълци — измърмори той. — Бих желал да стрелям по тях с тази стара малка пушка. — Боже, слушай! Посред бял ден!

Скочи на крака и се мушна в храсталака.

На четвърт миля разстояние Сивата вълчицаолови във вятъра страшната човешка миризма и отправи предупреждението си — продължителен плачевен вой. Сенди Мактригер не помръдна, докато и последното echo на този вой не замря. Тогава се върна в кануто си, взе старата си пушка, постави нова капсула и бързо изчезна от брега.

Вече седмица Казан и Сивата вълчица бродеха около извора на река Макфарлейн и за първи път от миналата зима насам Сивата вълчицаолови човешка миризма във въздуха. Когато вятърът донесе сигнала за опасност, тя беше сама. Две-три минути преди миризмата да достигне до нея, Казан я оставил, спусна се да преследва един бял заек, а тя лежеше по корем под някакъв храст и го чакаше. Докато стоеше сама, Сивата вълчица непрекъснато душеше въздуха. Най-напред чу тракането на греблата на Сенди Мактригер в стените на лодката от миля разстояние. Бързо последва и миризмата. Пет минути след предупредителния ѝ вой Казан вече стоеше до нея, изправил глава, със зинала уста. Дишаше тежко. Сенди беше ловил северни лисици и сега използваше тактиката на ескимосите. Движеше се в полуокръг, докато застана срещу вятъра. Казанолови само един полъх от човешка миризма във въздуха и козината му настръхна. Но сляпата Сива вълчица беше по-проницателна от малката червеноока северна лисица.

Острият ѝ нос следеше пътя на Сенди. Долови чупенето на сухи пръчки под краката му от триста ярда разстояние. Чу металическото щракане на цевта при докосването на млада брезичка. Щом загубеше Сенди във вята, тя изскимтяваше, търкаше се в Казан и изтичаше няколко стъпки на югозапад.

В такива моменти Казан рядко се отказваше от водачеството ѝ. Затичаха един до друг и когато Сенди се промъкваше като змия срещу вята, Казан се взираше от пролуката на речния храсталак в кануто на бялата пясъчна ивица. След час безплодно дебнене Сенди се върна и откри, че две пресни следи водят към кануто. Учудено ги погледна и после злобен смях сбръчка грозното му лице. Хилеше се, докато отиваше към раницата си и измъкна оттам малка гумена чантичка. Извади здраво запушено шише с капсули желатин. Във всяка капсулка имаше пет зърнца стрихнин. Съществуваха неясни догадки, че някога Сенди Мактригер пробвал една от тези капсулки, пускайки я в чаша с кафе, което дал на някакъв човек, но полицията не успяла да докаже това. Беше експерт в използването на отровата. Сигурно е убил хиляда лисици. Отново се захили, като отброяваше дузина капсулки, и си мислеше колко лесно ще хване любопитната двойка вълци. Преди два-три дни уби карибу и сега увиваше всяка капсулка в топчици от тъстините на животното, работейки с къси пръчици, а не с пръсти, за да не остави следи от човешка миризма по смъртоносната стръв. Преди залез-слънце Сенди тръгна из равнината, поставяйки стръвта на прави ъгли. По-голямата част провиси на храсти, другата пъхна в стари следи на зайци и карибу. После се върна при потока и приготви вечерята си.

На другата сутрин стана рано и веднага се отправи към отровната стръв. Първата беше недокосната, втората — също. Третата липсваща. Силно вълнение обхвана Сенди, докато се оглеждаше. Някъде в радиус от двеста-триста ярда трябваше да хване жертвата си. Тогава погледът му попадна на земята под храста, на който беше провисил отровната капсула, и от устните му се изтръгна ругатня. Стръвта стоеше непокътната. Тъстините от карибу бяха разпръснати под храста, но все още в едно по-голямо парче се намираше малката бяла капсулка — цяла. За първи път имаше работа с диво същество с изострени поради слепотата си инстинкти и се смути. Подобно нещо досега не му се беше случвало. Ако някая лисица или вълк се изльежеха

да докоснат стръвта, те винаги я изяждаха. Сенди продължи към четвъртата и петата. И те стояха недокоснати. Шестата беше разкъсана като третата. Сега капсулата лежеше счупена, а белият прах — разпилян. Сенди свали още две отровни парчета стръв. Разбра, че това е работа на Казан и Сивата вълчица, тъй като намери отпечатъци от стъпките им на десетина различни места. Насъbralото се лошо настроение от седмици безплодна работа се изрази в гняв и разочарование. Най-сетне намери какво да наругае. Неуспехът с отровната стръв той прие като кулминация в лошия си късмет. Смяташе, че всичко е против него, и реши да се върне в Ред Гоулд. Рано следобед спусна кануто си и тръгна надолу по течението. Беше доволен, че днес то върши цялата работа, и използваше греблото само да направлява слабата си лодка. Облегна се удобно и запуши лула, сложил старата пушка между краката си. Вятърът духаше в лицето му, а той зорко следеше за дивеч.

Късно следобед Казан и Сивата вълчица излязоха на пясъчната ивица пет-шест мили надолу по течението. Казан лочеше хладната вода, когато Сенди тихо зави на стотина ярда над тях. Ако вятърът духаше в нужната посока или ако Сенди използваше греблото, Сивата вълчица щеше да открие опасността. Металическото изщракване на старозаветната пушка я събуди за опасността. Развълнува се от това, колко близка е тя. Казан чу звука, спря да пие и се обърна. В този миг Сенди натисна спусъка. Облак дим, барутен гръм и Казан почувства през главата му да минава със светкавична бързина някаква гореща струя. Залитна, краката му се превиха и се строполи като безжизнена маса. Сивата вълчица се спусна като мълния към храстите. Сляпа, тя не видя Казан да се сгромолясва на белия пясък. Чак на четвърт миля от ужасния гръм от пушката на белия човек тя се спря и го зачака.

Сенди Мактригер с възторжен вик изкара кануто си на пясъчната ивица.

— Хванах те, стари дяволе, нали? — извика той. — Щях да хвана и онзи, ако имах нещо друго вместо тази проклета стара реликва.

Обърна главата на Казан с приклада на пушката и злобната му усмивка на задоволство се смени от внезапна почуда. За пръв път видя нашийника на Казан.

— Господи, това не е вълк — зяпна той. — Куче е, Сенди Мактригер — куче.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ВТОРА МЕТОДЪТ НА СЕНДИ МАКТРИГЕР

Мактригер коленичи на пясъка. Възбудата изчезна от лицето му. Завъртя нашийника на отпуснатия врат на кучето, докато стигна изтърканата плочка и прочете едва забележимите букви К-А-З-А-Н. Произнесе ги поотделно, а изражението на лицето му подсказваше, че още не вярва на очите и ушите си.

— Куче — възкликна отново той, — куче, Сенди Мактригер, и то красиво!

Изправи се и погледна жертвата си. Муцуната на Казан лежеше в локва кръв на белия пясък. След миг Сенди се наведе да види къде е попаднал куршумът. Огледът събуди още повече интереса му. Тежката топка от пушката, напълнена откъм цевта, засегна доста Казан в горната част на главата. Но косият удар не беше разбил дори черепа и Сенди мигновено забеляза потръпванията и гърчовете на плещките и краката му. Помисли ги за предсмъртни конвулсии. Но Казан не умираше. Беше само зашеметен и след няколко минути щеше да се изправи на крака. Сенди, познавач на кучета, носеща следите на впряга, беше прекарал три четвърти от живота си сред тях. От пръв поглед можеше да определи възрастта, цената, да разкаже части от живота им. В снега различаваше следи на кучето маккензи от тези на маламут и на „ескимос“ от юконски хъски. Вгледа се в краката на Казан и се захили. Имаше вълчи крака. Казан беше отчасти див, полуедин, голям и силен и Сенди си помисли за настъпващата зима и за голямата цена, която щеше да се дава за кучетата в Ред Гоулд. Отиде до кануто и се върна със здраво въже от лосова кожа. Тогава, кръстосал крака, седна пред Казан и започна да му прави намордник. Преплиташе кайшите, както плетеши мрежата на зимните си обувки. След десет минути го надяна на муцуната на Казан и го завърза здраво за врата му. А към нашийника прикачи връв, дълга десет фута. После седна и го дочака да се съзвземе.

Когато Казан за пръв път повдигна глава, не можеше да вижда. Пред очите му имаше червена мъгла. Но това премина бързо и той видя човека. Първият му инстинкт го изправи на крака. На три пъти пада, преди да успее да стане. Клекнал на шест стъпки от него, Сенди държеше края на повода и се хилеше. Зъбите на Казан блеснаха. Изръмжа и козината му застрашително настръхна. Сенди скочи на крака.

— Смятам, че знам какво искаш — каза той. — По-рано имах един като *тебе*. Проклетите вълци са те направили лош и много тояги ще са нужни, докато се оправиш. Сега гледай тук!

Сенди беше взел предпазни мерки. Заедно с въжето донесе и дебела тояга. Вдигна я от пясъка. Силите на Казан се възвърнаха, зашеметяването премина. Мъглата пред очите му се изчисти. Пред себе си отново видя стария враг, човека, човека с тоягата. В миг цялата дива свирепост на природата му се надигна. Без да разсъждава, знаеше, че Сивата вълчица си е отишла и че този човек е причината за това. Знаеше, че същият този човек го рани и каквото чувстваше към хората, го чувстваше и към тоягата. В новото му разбиране за нещата, родено в свободата при Сивата вълчица, човекът и тоягата бяха неразделни. Скочи върху Сенди ръмжащ. Мъжът не очакваше открито нападение и преди да успее да вдигне тоягата или да отскочи, Казан се хвърли на гърдите му. Спаси го намордникът около муцуната на кучето. Зъбите, които щяха да разкъсат гръкляна му, изщракаха на празно. Падна под тежестта на кучето като повален от катапулта.

Бърз като котка, отново се изправи на крака с повод, увит няколко пъти около ръката му. Казан скочи, но този път го посрещна свирепият удар на тоягата. Стовари се на плешките му и го събори на пясъка. Преди да се съвземе, Сенди се намери отгоре му с цялата ярост на луд човек. Скъси повода, като го зави още около ръката си, издигна и стовари тоягата с умението и силата на човек, отдавна свикнал да я използва за тази цел. Първите удари само засилиха омразата на Казан към човека, свирепостта и безстрашието му пред неговите атаки. Отново и отново скачаше и всеки път тоягата се стоварваше отгоре му със сила, застрашаваща да строши костите му. Ужасната уста на Сенди имаше напрегнато и твърдо изражение. Не познаваше куче като това и беше малко нервен, въпреки че Казан беше с намордник. Три пъти зъбите на кучето щяха да се забият в тялото му, ако не беше

намордникът. А ако ремъкът около челюстите му се изхлузи или скъса...

Тази мисъл споходи Сенди заедно със страшния удар по главата на Казан, който събори отново стария борец на пясъка. Мактригер дишаше бързо. Задъха се и чак когато тоягата се изпълзна от ръката му, разбра колко отчаяна е била борбата. Преди Казан да се съвземе от зашеметилия го удар, Сенди разгледа намордника и го затегна, прибавяйки още кайши. Тогава завлече Казан до един пън, изхвърлен от водата на брега няколко ярда встрани, и завърза за него здраво кайша. После бутна кануто си по-нагоре на пясъка и започна да си приготвя лагер за нощуване.

Няколко минути след като се съвзе, Казан лежа неподвижен, наблюдавайки Сенди Мактригер. Всяка кост от тялото му го болеше. И челюстите го боляха и кървяха. Горната му бърна беше смачкана от тоягата, едното му око — почти затворено. Сенди го приближи няколко пъти, доволен от добрия по негова преценка край на битката. Всеки път държеше тоягата. Третия път мушна Казан с нея. Кучето изръмжа и яростно изщрака с челюсти. Това искаше Сенди — стар трик на кучия мъчител. Веднага вдигна отново тоягата, докато скимтящият от болка Казан не се помръдна, за да се закрие зад дънера, за който беше завързан. Влачеше се трудно. Дясната му предна лапа беше смачкана. Задните му крайници се подгънаха под него. Дори да беше на свобода, известно време след този втори бой нямаше да може да избяга.

Сенди беше в необикновено добро настроение.

— Ще ти извадя душата! — за двадесети път каза той на Казан.
— Няма нищо по-добро от боя, което да накара кучетата и жените да живеят, както им кажат. След около месец ще струваши двеста долара или ще те одера жив.

Три-четири пъти преди да се смрачи, Сенди се опита да възбуди враждебността на Казан. Но у Казан не беше останало никакво желание да се бори. Двата ужасни боя, сразяващият курсум в черепа му, го изнемощиха. Лежеше с глава между предните си лапи, очите му се притвориха и той не виждаше Мактригер. Не обърна внимание на хвърленото под носа му мясо. Не разбра кога се скри слънцето зад горите на запад и кога се стъмни. Но накрая нещо го разбуди от унеса. То достигна зашеметения му скован мозък като зов от далечното минало. Повдигна глава и се ослуша. На пясъка Мактригер беше

запалил огън, стоеше в червената му светлина и гледаше към тъмните сенки отвъд брега. Той също сеслушаше. Отново дойде онова, което събуди Казан — загубеният, жален вой на Сивата вълчица далеч в равнината.

Със скимтене Казан се изправи на крака, обтягайки въжето. Сенди грабна тоягата и скочи към него.

— Долу, гад! — изкомандува той.

На светлината на огъня тоягата се вдигна и се стовари с жестока бързина. Мактригер се върна, дишайки тежко. Хвърли тоягата до одеялата, разгънати за спане. Сега тоягата изглеждаше друга. Беше покрита с кръв и косми.

— Вярвам, че ще се подчини — захили се той. — Ще стане така или го убивам!

Няколко пъти тази нощ Казан чу зова на Сивата вълчица. В отговор скимтеше нежно, страхувайки се от тоягата. Гледаше огъня, докато и последните въглени угаснаха, после предпазливо се измъкна изпод дънера. Два-три пъти се опита да се изправи, но все падаше. Краката му не бяха счупени, но изправеше ли се — болката ставаше непоносима. Изгаряше, тресеше го. Цяла нощ жадува за гълтка вода. Когато рано в зори Сенди се измъкна изпод одеялото, даде му месо и вода. Казан изпи водата, но не докосна месото. Сенди със задоволство забеляза промяната. Сънцето изгря и той довърши закуската си, готов да тръгне. Сега приближи Казан без страх и без тояга. Развързвайки ремъка, повлече кучето към кануто. Казан се просна на пясъка, докато пленилият го човек го завързваше с кожено въже към кърмата на кануто. Сенди се хилеше. Това, което предстоеше да се случи, за него щеше да е забавление. В Юкон се беше научил да държи кучетата в подчинение.

Блъсна лодката, наведе се напред и хванал греблото, започна да дърпа Казан към водата. След няколко минути Казан стоеше с предните си лапи на влажния пясък на брега на потока. Сенди отпусна ремъка за малко. Сетне внезапно с болезнено дърпане изтегли Казан във водата. Веднага достигна средата на потока с кануто, бързо го обърна по течението и загреба така, че въжето около врата на жертвата му се опъна. Въпреки слабостта и раните Казан трябваше да плува, за да държи главата си над водата. При плискането на водата край кануто и все по-бързото гребане на Сенди положението му с всеки миг

ставаше по-мъчително. Понякога рошавата му глава потъваше съвсем във водата. Друг път Сенди изчакваше кучето да се приближи и тогава го бълскаше с гребло под водата. Казан отслабваше все повече. След половин миля започна да се дави. Едва тогава Сенди го измъкна и извлече в кануто. Кучето падна изнемощяло и задъхано. Колкото и груби да бяха, методите на Сенди постигаха целта си. Казан вече нямаше желание да се бори. Той повече не се бореше за свободата си. Разбра, че този мъж е господарят му, и за известно време се подчини. Искаше само да му разрешат да лежи на дъното на кануто, далеч от тоягата и водата. Тоягата лежеше между него и человека, краят ѝ се намираше на една-две стъпки от муцуната му — и той душеше миризмата на собствената си кръв.

Пътуването продължи пет дни и пет нощи надолу по течението и опитите на Мактригер да цивилизова Казан се изразиха в още три боя с тояга и едно мъчение във водата. На шестия ден сутринта стигнаха Ред Гоулд и Мактригер разпъна палатката си край реката. Взе отнякъде верига за Казан и след като го върза здраво за палатката, свали намордника му.

— Няма да надебелееш много с този намордник — каза той на своя пленник. — А аз искам пак да станеш силен и адски свиреп. Имам идея. Лесно ще се възстановиш. Скоро ще направим един сензационен номер и ще напълним джобовете си със злато. Правил съм го преди, ще го направим и тук. Вълк и куче — бог ми помогна, — ще изтегля коза.

След това по два пъти дневно той носеше на Казан прясно суро месо. Духът и смелостта на Казан се възврнаха бързо. Крайниците не го боляха, смачканите му челюсти оздравяха. След четвъртия ден всеки път, когато Сенди носеше месо, той го посрещаше с предизвикателно ръмжене и оголени зъби. Сега Мактригер не го биеше. Не му даваше риба, нито лой, или каша, а само суро месо. Пет дни пътува по течението, за да му донесе пресни вътрешности от убития от него карибу. Един ден Сенди доведе друг човек със себе си и щом непознатият доближи на една стъпка от Казан, той изведнъж се хвърли отгоре му. Мъжът отскочи назад уплашен и изруга.

— Ще свърши работа — изръмжа той. — По-лек е с десет-петнадесет фунта от кучето Дейн, но има остри зъби, бърз е и ще се прояви добре, преди да падне.

— Обзалагам се за двадесет и пет процента от моя дял, че няма да падне — предложи Сенди.

— Готово! — каза другият. — Кога ще бъде готов?

Сенди помисли за миг.

— След седмица. Няма да има нужното тегло преди това. Да кажем, една седмица от днес нататък. Следващия вторник, вечерта. Съгласен ли си, Харкер?

Харкер кимна.

— Следващия вторник, вечерта — съгласи се той. После добави:

— Давам половината от дела си, че кучето от породата Дейн ще убие твоето куче-вълк.

Сенди погледна продължително Казан.

— Приемам — каза той. И като стискаше ръката на Харкер, добави: — Не вярвам да има куче оттук до Юкон, което може да убие вълка.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ПРОФЕСОР МАКГИЛ СЕ ВЪЗПОЛЗВА ОТ ОБСТОЯТЕЛСТВАТА

Ред Гоулд се готвеше за развлечения. Няколко нощи продължиха комарджийските игри, имаше достатъчно алкохол, за да създаде възбуда от време на време, и само присъствието на конната полиция възворяваше необикновена сдържаност в сравнение със събитията на няколко мили по на север в областта Доусън. Предложените от Сенди Мактригер и Жан Харкер забавления се посрещнаха с интерес и вълнение. Новината се пръсна на двадесет мили около Ред Гоулд и никога в града не е царяла по-голяма възбуда от следобеда и нощта на голямата борба. Това стана преди всичко, защото Казан и големият Дейн бяха показани — всеки в специално направена клетка. И започна треската на обзалагането. Триста души, всеки от които беше платил по пет долара, за да наблюдава двубоя, разглеждаха гладиаторите през решетките. Кучето на Харкер, мелез от големия Дейн и мастиф, беше родено на Север и отгледано във впряга. Обзалагаха се две към едно в негова полза, а дори и три към едно. Много се залагаше и за Казан. За него рискуваха по-старите хора на пустошта, хора, прекарали живота си сред кучета. Те знаеха какво означава червеният блясък в очите му. Един стар кутенейски миньор пошепна на друг:

— Залагам наравно. Бих дал и по-голяма сума, ако трябваше. Той ще повали големия Дейн. Дейн няма стил.

— Но е тежък — колебливо каза другият, — погледни челюстите и плещите му.

— И големите крака, мекия врат и тромавия му дебел корем — прекъсна го човекът от Кутеней. — За бога, човече, вярвай ми и не залагай парите си за Дейн.

Вмъкнаха се и други между тях. Най-напред Казан изръмжа срещу всички наоколо. Но сега лежеше, опрян на закованата страна на клетката, и гледаше враждебно, пъхнал глава между предните си лапи.

Борбата трябваше да се състои у Харкер — в нещо между кръчма и кафене. Махнаха масите и пейките и в центъра на единствената голяма стая върху платформа, половин фут над пода, поставиха клетка, голяма десет квадратни фута. Наоколо наредиха столове за триста зрители и точно от отворения горен край на клетката провесиха две големи лампи със стъклени рефлектори.

В осем часа Харкер, Мактригер и още двамина доведоха Казан на арената с помощта на дървени решетки, измъкнати от дъното на клетката му. Големият Дейн вече стоеше в приготвената за борба клетка, мигайки на блестящата светлина от рефлекторните лампи. Видя Казан и наостри уши. Казан не оголи зъби, нито пък показва очакваната враждебност. Виждаха се пръв път и шепот на разочарование премина по редовете от тристата мъже. Дейн остана неподвижен като скала, когато насъскаха Казан да мине от клетката си към мястото на борбата. Той не скочи, нито изръмжа. Прие Казан с питаща поза на красивата си глава и отново погледна възбудените лица на чакащите хора. Няколко минути Казан стоя с опънати крака, загледан в големия Дейн. После отпусна плещи и също студено погледна тълпата, която очакваше смъртния бой. Подигравателен смях премина по гъсто насядалите зрители. Подхвърляха се обиди и насмешки към Мактригер и Харкер, сърдити гласове искаха обратно парите си сред врявата на постоянно нарастващото недоволство. Лицето на Сенди се зачерви от огорчение и гняв. Сините вени по челото на Харкер се издуха два пъти повече от обикновено. Размаха юмруци срещу тълпата и извика:

— Чакайте! Дайте им възможност, проклети глупаци!

При тези думи всички утихнаха. Казан се обърна. Гледаше големия Дейн. И той обърна очи към Казан. Приготвил се за скок или за странична стъпка, Казан предпазливо мина малко напред. Плещите на Дейн потрепераха. Той също пристъпи към Казан. Стояха настръхнали на четири фути един от друг. Всички притаиха дъх. Близо до клетката Сенди и Харкер едва дишаха. С красиви крака и мускули, бойци от стотици битки, безстрашни до смърт, двата полувълка — жертви на човека, стояха един срещу друг. Никой не можеше да види питация поглед в животинските им очи. Никой не знаеше, че в този вълнуващ миг невидимата ръка на прекрасния божи дух на пустошта витаете между тях и че едно от неговите чудеса се спускаше отгоре

им. Това беше разбирателството. Ако бяха се срещнали на открито като противници в лова, щяха да се търкалят в агонията на ужасната битка. Но тук дойде немият апел на братството. В последния момент, когато само стъпка ги делеше един от друг и хората очакваха да видят първия бесен скок, прекрасният Дейн бавно повдигна глава под блясъка на светлината и погледна зад гърба на Казан. Харкер потрепера и изруга. Вратът на Дейн беше открит за Казан. Но между двата звяра премина безгласното споразумение за мир, Казан не скочи. Обърна се и плеши до плеши, прекрасни в презрението си към човека, те застанаха и се загледаха в човешките лица през решетките на затвора си.

От тълпата се изтръгна рев — рев на ярост, ропот и заплаха. В гнева си Харкер извади револвер и го насочи към Дейн. Сред врявата в тълпата един глас го спря:

— Стой! Стой в името на закона!

За миг настъпи тишина. Всички се обърнаха по посока на гласа. На столове зад последния ред седяха двама мъже — единият беше сержант Брокай от кралската северозападна полиция. Вдигнал ръка, той изискваше тишина и внимание. На стола до него седеше друг човек — слаб, с отпуснати рамене и гладко бледо лице, — дребен човек, чиято фигура и хълтнали бузи не говореха нищо за годините, прекарани край суворите арктически брегове. Сега говореше той, а сержантът стоеше с вдигната ръка. Гласът звучеше тихо и спокойно.

— Давам петстотин долара на собствениците за тези кучета — каза той.

Всички чуха предложението. Харкер погледна Сенди. За миг доближиха глави.

— Няма да се бият, а ще станат добра двойка за впряга — продължи дребният човек. — Давам петстотин долара на собствениците.

Харкер вдигна ръка:

— Направи ги шестстотин. Направи ги шестстотин и са твои.

Дребният мъж се поколеба, после кимна.

— Давам шестстотин — съгласи се той.

Сред тълпата се разнесе шепот на недоволство. Харкер се покачи на платформата.

— Не сме виновни, че не се биха — извика той. — Но ако някой от вас е толкова дребнав да поиска парите си, ще му ги дадем на излизане. Кучетата ни подведоха, това е. Не сме виновни.

Дребният мъж си пробиваше път между столовете, придружен от полицейския сержант. Приближил бледото си лице към решетките на клетката, той погледна Казан и големия Дейн.

— Смятам, че ще бъдем добри приятели — каза толкова тихо, че само кучетата го чуха. — Цената е голяма, но ще я пишем за сметка на университета „Смитсън“, момчета. Ще имам голяма нужда от двама четириноги приятели от вашия морален калибър.

Никой не разбра защо Казан и Дейн се изтеглиха по-близо до учения, докато той вадеше голяма пачка банкноти и отброяваше на Харкер и Мактригер шестстотин долара.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА САМА В ТЪМНИНАТА

Никога ужасът и самотността на слепотата не са обземали Сивата вълчица така, както през дните, последвали изстрела по Казан и пленяването му от Сенди Мактригер. Часове след това тя се свиваше в храстите зад реката, чакайки го да се върне. Вярваше, че ще дойде, както си беше идвал хиляди пъти преди това. Лежеше по корем, душеше въздуха и скимтеше, когато той не й донасяше миризмата на другаря ѝ. Сега за нея дните и нощите приличаха на безкраен хаос от тъмнина, но тя разбираше кога залязва слънцето. Чувстваше първите сенки и задълбочаващия се вечерен мрак и знаеше, че звездите са изгрели и реката лежи под лунната светлина. Беше нощ за скитане и скоро вълчицата започна да се движи неспокойно в малък кръг из равнината, отправяйки първия си зов към Казан. Нагоре към реката дойде острата миризма на дим и тя инстинктивно разбра, че именно този дим и близостта на човека отделяха Казан от нея. Не приближи повече от очертания от лапите ѝ първоначален кръг. Слепотата беше я научила да чака. От деня на битката при Слънчевата скала, когато рисът я ослепи, Казан никога не беше я изоставял. С настъпването на нощта го вика три пъти. Тогава си направи леговище под храстите и зачака до зори.

Както разбираше кога нощта погльща и последната слънчева светлина, така, без да вижда, знаеше кога настъпва денят. Едва когато почувства топлината на слънцето на гърба си, възбудата ѝ победи предпазливостта. Бавно се придвижваше към реката, душейки въздуха и скимтейки. Вече не чувстваше миризмата на дим. Не долавяше и човешка миризма. Следваше собствената си следа обратно към пясъчната ивица и в края на гъст храсталак при белия бряг на потока спря и се ослуша. След малко се затъпра надолу и отиде право на мястото, където тя и Казан пиеха, когато се чу изстрелът. Там носът ѝ попадна на пясъка, напоен с кръвта на Казан. Разбра, че това е кръвта на другаря ѝ, тъй като неговата миризма се носеше наоколо, примесена

с човешката миризма на Сенди Мактригер. Подуши следата, оставена от тялото му до реката, докато Сенди го е влачил към кануто си. Намери падналото дърво, където е бил завързан. А после приближи и до една от тоягите, използвани от Сенди, за да покори ранения Казан. Тя беше покрита с кръв и косми и Сивата вълчица изведнъж седна на задните си лапи, обърна сляпото си лице към небето и от гърлото ѝ се изтръгна един вой за Казан, който южният вятър разнесе на крилете си на много мили надалеч. Никога преди това Сивата вълчица не беше вила така. Не беше зовът, идващ с лунните нощи, нито ловният вик, нито пък копнежът на вълчицата за майчинство. Той носеше в себе си тъжната песен на смъртта. И след този единствен вой Сивата вълчица се измъкна в храсталака до реката и легна с лице към нея.

Обзе я странен ужас. Беше свикнала с тъмнината, но за първи път оставаше сама. Присъствието на Казан винаги я закриляше. Чу гласа на яребица в храстите на няколко ярда разстояние и сега този звук сякаш достигна до нея от друг свят. Полска мишка изшумоля в тревата до предните ѝ лапи, тя понечи да я захапе и стисна със зъби някакъв камък. Мускулите на плещките ѝ възбудено се свиха и тя се отдръпна, сякаш пронизана от силен студ. Ужасена от мрака, отделящ я от света, затърка затворените си очи, сякаш можеше да ги открие за светлината. Рано следобед заскита обратно в равнината. Сега тя беше съвсем различна. Плашеше я. Скоро се върна до брега и се сгуши под дървото, където беше лежал Казан. Тук не се страхуваше толкова много. Миризмата на Казан се чувствуваше силно около нея. Близо час лежа неподвижна, с глава, положена на тоягата, изцапана с космите и кръвта му. Нощта я намери още там. Когато луната и звездите се показаха, тя пропълзя от дупката на белия пясък, направена от тялото на Казан под дървото.

На разсъмване слезе до потока да пие. Не можеше да види, че денят е тъмен като нощ и почернялото небе представляваше хаос от зараждаща се буря. Но подушвайки присъствието ѝ в тежкия въздух, чувствуваше раздиращите небето светковици, които го завиваха с пълтен покров от юг и запад. Далечният тътен на гръмотевиците ставаше по-силен и тя отново се сви под дървото. Бурята трещя с часове, а дъждът се изливаше като порой над нея. Когато премина, тя се измъкна изпод заслона си като пребита. Напразно търсеше някаква останала следа от

Казан. Тоягата беше измита, пясъкът на мястото, където кръвта му го беше обагрила — отново бял. Дори под дъrvoto нямаше знак от него.

Досега я потискаше само ужасът от слепотата в пропастта на обкръжаващия я мрак. Следобед огладня. Гладът я измъкна от пясъчната ивица и тя отново тръгна обратно към равнината. Десетки пъти подуши дивеч, но всеки път той ѝ се изпълзваше. Дори някаква полска мишка, която тя успя да издебне под един корен и я изкопа с лапи, се измъкна от зъбите ѝ.

Преди трийсет и шест часа Казан и Сивата вълчица изоставиха наполовина изядената си жертва на една-две мили разстояние в равнината. Беше голям сив заек и Сивата вълчица се върна в тази посока. Нямаше нужда от зрение да го намери. Шестото чувство на животинския свят, чувството за ориентиране, у нея се бе развило до краен предел. Както гъльбът се насочваше в полета си, така и тя пресече храсталака до мястото на хванатия заек. Преди нея беше идвала бяла лисица и тя намери само разхвърляни парчета от кожа и козина. Останалото от лисицата пък бяха довършили северните птици и сойките. Сивата вълчица се върна гладна при реката.

Тази нощ тя отново спа на мястото, където беше лежал Казан, и три пъти го позова, без да получи отговор. Падна тежка роса и навлажни последните следи от миризмата на другаря ѝ върху пясъка. И въпреки това през следващия и по-следващия ден сляпата Сива вълчица се задържа край тясната ивица бял пясък. На четвъртия ден толкова огладня, че започна да гризе кората на върбовите храсти. Този ден направи откритие. Пиеше вода и чувствителният ѝ нос докосна нещо гладко със слаба миризма на мясо. Беше една от големите северни речни миди. Измъкна я с лапа на брега, душейки твърдата ѝ черупка. После я схруска. Никога не бе опитвала по-вкусно мясо от това и започна да търси други миди. Намери много и яде до насита. Още три дни остана на речната ивица. Сетне една нощ до нея достигна зовът. Накара я да потрепере от странна нова възбуда — нещо, което ѝ даваше нови надежди, и тя тръгна неспокойна под лунната светлина нагоре-надолу по пясъчната ивица, ту на север, ту на юг, после на изток и запад, изправи глава, заслушана, сякаш се опитваше да различи примамливия шепот на любимия глас в нежния нощен вятър. Каквото и да бе, то дойде от югоизток. Там, през пустата земя, далече зад края на северната гора, се намираше *домът*. И по свой животински начин тя

разбра, че пак там трябва да намери Казан. Зовът не дойде от старото леговище при поваленото дърво в тресавището. Той идваше иззад него и като проблясващо видение през слепотата ѝ се показва картина на извисяващата се Слънчева скала и криволичещата пътека към нея. Там дойде слепотата. Там свърши денят и настъпи вечната нощ. Там тя стана майка на пъвгородните си рожби. Природата запечата тези неща, така че те никога не се изтриха от съзнанието ѝ, и когато дойде зовът, той бе от слънчевия свят, където за последен път в живота си тя видя светлина, луна и звезди на синьото нощно небе.

Отговори на този зов, напускайки реката и храната там. Тръгна към мрака и глада, без да се страхува вече от смъртта и празнотата на света, който невиждаше. Пред себе си, двеста мили надалеч, тя можеше да види Слънчевата скала и криволичещата пътека, гнездото на първите си рожби... *и Казан.*

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЕТА

КАК СЕНДИ МАКТРИГЕР НАМЕРИ

СМЪРТТА СИ

Шестдесет мили по север, опънал стоманената верига, Казан лежеше и гледаше дребния професор Макгил да бърка лой и трици в една кофа. На десетина ярда от него лежеше големият Дейн, провесил грамадните си челюсти в очакване на необикновената гощавка, подготвяна от Макгил. Той показва признания на задоволство, когато професорът приближи с кашата, и докато гълташе с голямата си уста, дребният мъж със студени очи и сиворуса коса го галеше без страх по гърба. Отношението му беше друго, когато се обърна към Казан. Движенията му бяха предпазливи, но очите и устните му се смееха и той не показва на кучето-вълк, че се страхува, ако това можеше да се нарече страх. Дребният професор от университета „Смитсън“, който дойде от север, беше прекарал една трета от живота си сред кучета. Обичаше ги и ги разбираше. Написа редица статии за интелекта на кучетата, привлечли вниманието на много естественици. Купи Казан и Големия Дейн главно защото обичаше кучетата и ги разбираше по-добре от повечето хора. Отказът на двата великолепни звяра да се бият за удоволствие на трите стотици хора, събрани да наблюдават борбата, го възхити. Беше вече нахвърлил статия за случката. Сенди му разказа историята за пленяването на Казан, за дивата му другарка — Сивата вълчица. И професорът му зададе хиляди въпроси. Но всеки ден Казан все повече го учудваше. Никаква нежност от негова страна не можа да събуди пламък в очите му. Нито веднъж не даде знак, че желае да станат приятели. И все пак не ръмжеше срещу Макгил, не хапеше ръцете му, когато той го докосваше. Сенди Мактригер ходеше често до малката колиба на Макгил и на три пъти Казан скочи и опъна веригата си към него, а белите му зъби блъскаха, докато Сенди не изчезнеше от погледа му. Сам с Макгил се успокояваше. Нещо му подсказваше, че онази нощ, когато стояха един до друг с големия Дейн в клетката,

направена за смърт, Макгил дойде като приятел. Дълбоко в животинското си сърце той държеше професора на страна от другите мъже. Нямаше желание да му причини зло. Понасяше го, но не показваше голямата привързаност на огромния Дейн. Този факт озадачаваше Макгил. Нямаше куче досега, което да не го е обикнало.

Днес сложи кашата от лой и трици пред Казан и усмивката отстъпи място на смущението. Изведнъж бърните на кучето се дръпнаха назад. В гърлото му се надигна свирепо ръмжене. Козината му настръхна, мускулите му се свиха. Инстинктивно професорът се обърна. Докато гледаше Казан, зад него се беше приближил Сенди Мактригер. Грубото му лице беше ухилено.

— Глупаво е да се опитваш да се сприятеливаш с него — каза той. После с внезапен любопитен блъсък в очите добави: — Кога тръгваш?

— При първия студ — отговори Макгил. — Трябва да настъпи скоро. Ще се присъединя към сержант Конрой и групата му във Фон дю Лак до първи октомври.

— А до Фон дю Лак ще ходиш сам?... — усъмни се Сенди. — Защо не вземеш някого?

Дребният професор леко се изсмя:

— Защо? Десетина пъти съм бил по водните пътища на Атабаска и ги познавам, както познавам Бродуей. Освен това обичам да съм сам. Пък и работата не е много трудна — течението е на североизток.

Сенди гледаше Дейн, застанал гърбом към Макгил. За миг пламък на възбуда проблесна в очите му.

— Ще вземеш ли кучетата?

— Да.

Сенди запали лулата си и заговори със странно любопитство:

— Трябва да ти струват много тези пътувания?

— Последното ми излезе около седем хиляди долара, а това към пет — каза Макгил.

— Господи — въздъхна Сенди. — И всичко това носиш със себе си? Не се ли страхуваш, че нещо може да се случи?

Сега дребният професор гледаше по друг начин. Безразличието в изражението и държането му се промени. Сините му очи потъмняха, на устните му се появи студена усмивка, която Сенди не видя. После се обърна, смеейки се.

— Спя много леко — каза той. — Всяка стълка в нощта може да ме разбуди. Дори дишането на човек, решава ли да бдя. И освен това — извади от джоба си автоматичен пистолет от синя стомана — знам как да използвам *това*. — Посочи един чеп в стената на колибата: — Гледай! — стреля пет пъти от двайсет крачки и когато Сенди отиде да види чепа, зяпна от почуда. На неговото място сега имаше една назъбена дупка.

— Много добре! — ухили се той. — Малко хора могат да направят това и с пушка.

Сенди си отиде, а Макгил го проследи с подозрителен поглед и странна усмивка на устните. Тогава се обърна към Казан:

— Мисля, че правилно си го охарактеризирал, приятелю — засмя се той меко. — Не те обвинявам много, че искаш да го хванеш за гърлото. Навярно...

Пъхна ръце в джобове и влезе в колибата. Казан отпусна глава между предните си лапи. Лежеше тихо с широко отворени очи. Беше късно следобед в началото на септември и нощите сега носеха първата есенна прохлада. Казан гледаше последните лъчи на слънцето, загасващи в южното небе. След това мракът винаги настъпваше бързо, а с него идваше и дивият копнеж за свобода. Нощ след нощ той гризеше стоманената си верига, нощ след нощ гледаше звездите и луната и се ослушваше за зова на Сивата вълчица, докато големият Дейн спеше. Тази нощ беше по-студено от обикновено и свежият силен полъх на вятъра от запад странно го раздвижи. Той разпали кръвта му с така наречения от индианците „глад за студ“. Летаргичното лято дойде и си отиде и идваха крилатите ловни дни и нощи. Искаше му се да изскочи на свобода, да тича край Сивата вълчица, докато се умори. Знаеше, че тя е там, където звездите греят ниско на ясното небе, и го чака. Опъна веригата и изскимтя. Тази нощ беше неспокоен, по-неспокоен от когато и да било. Веднъж взе един далечен вик за гласа на Сивата вълчица и отговорът му вдигна Макгил от дълбокия сън. Разсъмваше се. Дребният професор се облече и излезе от колибата. Със задоволство отбеляза във въздуха очакваното рязко застудяване. Наплюнчи пръст и го задържа над главата си. Засмя се, като разбра, че вятърът се е обърнал на север. Отиде при Казан и го заговори:

— Това ще накара мухите да спят. Още ден-два и ще тръгнем.

След пет дни Макгил поведе най-напред Дейн, а после и Казан към приготвеното за пътуване кану. Сенди Мактригер дойде да ги изпрати и Казан търсеше възможност да скочи отгоре му. Сенди спазваше дистанция, а Макгил наблюдаваше и двамата с мисли, които бързо раздвижаха кръвта му под маската на безгрижната усмивка. Спуснаха се една миля по течението, той се облегна и погали без страх главата на Казан. Нещо в допира на тази ръка и в гласа на професора възпираше желанието на Казан да го ухапе.

Търпеше приятелството с безизразни очи и неподвижно тяло.

— Бях започнал да мисля, че няма да спя много, приятелю — засмя се Макгил двусмислено, — вярвам, че ще мога да си подрямвам от време на време, щом съм до *теб*.

Тази нощ той си построи лагер петнадесет мили нагоре по езерото. Завърза големия Дейн на двадесет ярда от малката копринена палатка, но веригата на Казан прихвана здраво за един брезов кол, който придържаше платницето на палатката. Преди да влезе за spanе, Макгил извади автоматичния си пистолет и внимателно го прегледа.

Пътуването по брега на езерото Атабаска продължи благополучно три дни. На четвъртата нощ Макгил отъна палатката си сред боровата горичка на около сто ярда от водата. Целия ден вятърът духаше зад тях и поне през половината време професорът внимателно наблюдаваше Казан. От време на време кучето долавяше миризма от запад и се размърдваше неспокойно. Още от обяд душеше въздуха. Макгил чу на два пъти силно ръмжене дълбоко в гърлото му, а веднъж, когато миризмата се почувства по-силно от обикновено, той оголи зъби и козината му настърхна. Час след построяването на лагера дребният професор не запали огън, а седна, гледайки с бинокъл към брега. Смрачаваше се и той се върна при палатката и завързаните кучета. Няколко минути остана неподвижен, загледан в кучето-вълк. Казан, още стоеше неспокоен. Лежеше, обърнат на запад. Макгил забеляза това, тъй като Дейн лежеше зад него, обърнат на изток. При нормални условия Казан щеше да гледа зад него. Сега се увери, че имаше нещо в западния вятър. Леки тръпки преминаха по гърба му, когато си помисли какво може да е то.

Зад една скала запали много малък огън и приготви вечеря. След това влезе в палатката и после тръгна с одеяло под мишница. Подсмиваше се, докато за миг застана зад Казан.

— Няма да спим вътре тази нощ, приятелю — каза той. — Не ми харесва, каквото си открил в западния вятър. Може да е... гръмотевична буря! — засмя се на шегата си той и се мушна в боровата горичка на трийсет крачки от палатката. Уви се в одеяла и легна.

Беше тиха звездна нощ. Часове след това Казан отпусна муцуна между предните си лапи и задряма. Пращенето на счупена вейка го накара да настръхне. Звукът не разбуди флегматичния Дейн, но Казан веднага изправи глава и чувствителните му ноздри задушиха въздуха. Миризмата, надушвана цял ден, сега се долавяше силно около него. Все още лежеше, треперейки. Откъм дърветата зад палатката бавно се показва фигура. Не беше дребният професор. Тя приближаваше предпазливо, с приведени глава и рамене и звездната светлина разкри престъпното лице на Мактригер. Казан се сви с глава между предните лапи, прилепена до земята. Дългите му зъби блеснаха. Но никакъв шум не издаде присъствието му под гъстия боров храсталак. Стъпка по стъпка Сенди напредваше и най-сетне стигна платнището на палатката. Не носеше нито тояга, нито камшик. Вместо тях държеше блъскава стомана. На входа на палатката спря и се вторачи вътре, гърбом към Казан.

Тихо и бързо — вълк във всяко движение — Казан се изправи. Забрави за веригата. Намираше се на десет стъпки от най-омразния си враг. Цялата сила на красивото му тяло се събра за скок.

И тогава той се хвърли. Този път веригата не го дръпна назад и не го задави. Времето и атмосферните влияния бяха износили кожения нашийник, сложен на врата му от дните на робството във впряга, и той се скъса. Сенди се обърна и при втория скок зъбите на Казан потънаха в ръката му. С вик на изненада човекът падна и те се търкаляха по земята, а силният лай на големия Дейн проехтя като гръмотевично предупреждение, докато той дърпаше кайша си. При падането веригата на Казан се скъса. След миг той се намери на крака, готов за друга атака. И тогава настъпи промяната. Беше *свободен*. Нашийникът падна от врата му. Около него бяха гората, звездите, шепнещият вятър. Тук се намираха хората, а там — Сивата вълчица. Ушите му клепнаха. Бързо се обърна и като сянка се спусна в чудесния свободен свят.

На стотина ярда нещо го спря за момент. Не беше гласът на Дейн, а силното бум-бум-бум от автоматичния пистолет на дребния

професор. И над този звук се издигна гласът на Сенди Мактригер в предсмъртен ужасен вик.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ПРАЗЕН СВЯТ

Казан напредваше миля след миля. За известно време се чувстваше потиснат от смразяващата нотка на смъртта, достигнала до него от вика на Сенди Мактригер, и той се спусна през храсталака като сянка. Ушите му полегнаха. Влачеше опашка, а задникът му издаваше онзи особен дебнешът начин, по който вълкът и кучето се измъкват от опасността. После стигна равнината и спокойствието, милиардите звезди по ясното небе и свежият въздух, носещ със себе си духа на арктическата пустош, го накараха да застане нащрек и да търси. Движеше се срещу вятъра.

Някъде там, далече на югозапад, беше Сивата вълчица. За първи път от много седмици насам той седна на задните си лапи и нададе силен и трептящ вой, който отекна зловещо на много мили разстояние около него. Назад в гората големият Дейн го чу и изскимтя. Вдигнал глава от безжизненото тяло на Сенди Мактригер, дребният професор погледна с пребледняло напрегнато лице и се ослуша за повторен вой. Но инстинктът на Казан му подсказа, че отговор на първия му вик няма да последва и той бързо продължи, галопирайки, миля след миля като куче, следващо пътя, към дома на господаря си. Не се върна при езерото, нито се насочи към Ред Гоулд. Направо, както би следвал път, начертан от ръката на човек, той прекоси четиридесетте мили равнини, блата, гори и скалистия хребет между себе си и Макфарлейн. Тази нощ не извика отново Сивата вълчица. Разумът у него беше процес, предизвикан от навика, от опита, и тъй като Сивата вълчица го беше чакала много пъти, знаеше, че и сега ще го чака до пясъчната ивица.

Призори стигна реката на три мили от пясъчната ивица. Слънцето едва изгряваше, когато той застана на белия пясък. Тук слязоха със Сивата вълчица да пият вода. Огледа се за нея, уверен и очакващ, заскимтя нежно и размаха опашка. Започна да души за следите ѝ. Но дъждовете бяха измили отпечатъците ѝ от чистия пясък. Цял ден я търси покрай реката и в равнината. Отиде до мястото, където

убиха последния си заек. Задуши из храстите край провесената отровна стръв. Отново и отново сядаше на задните си лапи и отпращаше своя зов към другарката си. И докато вършеше това, природата бавно изработваше в него онова чудо на дивия свят, наречено от племето крии „зов на духа“.

Както проникна в Сивата вълчица, така и сега този дух раздвижи кръвта на Казан. И със залязването на слънцето и падането на сенките на нощта вълкът все повече завиваше на югоизток. Целият му свят се състоеше от следи, по които беше тичал. Не знаеше, че отвъд тези места има живот. И в този свят, малък, според разбиранятията му за нещата, се намираше Сивата вълчица. Не можеше да не я открие. В представите му светът се простираше от Макфарлейн по тясна пътека през гората и равнините до малката долина, от която го прогониха бобрите. Ако Сивата вълчица не беше тук, трябваше да бъде там. И той неуморно продължи диренето си.

Едва когато звездите на небето започнаха да гаснат и сивият ден отстъпи на нощта, изтощението и гладът го спряха. Уби заек и в продължение на часове след гощавката лежа до жертвата си и спа. Сетне продължи. На четвъртата нощ стигна малката долина между хребета и под звездите, по-блъскави в студената яснота на ранните есенни нощи, той тръгна по потока към стария им дом в тресавището. По светло стигна брега на бобровия вир, сега съвсем заградил хълмчето при поваленото дърво. Счупения зъб и другите бобри бяха променили много някогашния им дом и Казан стоя дълго ням и неподвижен на брега на бента, душейки въздуха, тежък от неприятната миризма на похитителите. Досега не падна духом. С болен крак, хълтнали хълбоци и измъчена глава, бавно обиколи тресавището. Търси я цял ден. Козината му увисна. Личеше си, че търси, както в отпуснатите му плеши, така и в местещия се поглед.

Сивата вълчица си беше отишла.

Природата бавно му натрапваше този факт. Сивата вълчица беше напуснала неговия свят и живота му. Обзе го такава самота и тъга, че гората изглеждаше чужда, а тишината в пустошта го потискаше и плашеше. Още веднъж кучето у него надделя над вълка. Със Сивата вълчица той притежаваше света на свободата. Без нея този свят беше толкова голям, чужд и празен, че го ужасяваше. Късно следобед стигна малка купчинка строшени мидени черупки на брега на потока. Подуши

ги, тръгна си, върна се и отново ги подуши. Тук Сивата вълчица беше направила последната си гощавка в тресавището, преди да продължи на юг. Но оставената от нея миризма не беше толкова силна, че да насочи Казан, и за втори път той си тръгна. Тази нощ се мушна под никакъв дънер и рева, докато заспи. Късно през нощта в неспокойния си сън плачеше като дете. Ден след ден и нощ след нощ Казан оставаше да дебне в голямото тресавище, тъгувайки за единственото същество, което го измъкна от хаоса към светлината и изпълни неговия свят и което, отивайки си, беше отнело от този свят дори онези неща, които Сивата вълчица беше загубила със слепотата си.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ЗОВЪТ НА СЛЪНЧЕВАТА СКАЛА

Един ден в златистата светлина на есенното слънце по течението на реката, която се виждаше високо от Слънчевата скала, дойдоха мъж, жена и дете в кануто си. Цивилизацията беше направила от хубавата Джоана това, което правеше с много други диви цветя, пренесени и присадени от сърцето на пустошта. Бузите ѝ хлътнаха, сините ѝ очи загубиха блъсъка си. Тя кашляше и тогава мъжът я гледаше с любов и страх в очите. Но сега бавно започна да вижда промяната от деня, когато кануто им се насочи по потока към красивата долина, където се намираше техният дом, преди до тях да дойде зовът на далечния град. Той забеляза, че бузите ѝ отново пламнаха, устните ѝ поруменяха, а в очите ѝ се появи огън на щастие и задоволство. Видял всичко това, той се засмя нежно и благослови горите. В кануто тя беше се наклонила с глава на рамото му, той спря да гребе, привлече я към себе си и прокара ръка през меката и златиста коса.

— Отново си щастлива, Джоана — засмя се той радостно. — Лекарите бяха прави. Ти си част от горите.

— Да, щастлива съм — прошепна тя. Изведнъж в гласа ѝ прозвуча леко вълнение и тя посочи бялата пясъчна ивица, врязана в потока.

— Помниш ли? Сякаш са минали много години, откакто Казани напусна тук! Тя стоеше там на пясъка и го викаше. Спомняш ли си? — По устните на Джоана се появи лек трепет и тя добави: — Чудя се къде ли са отишли.

Намериха колибата, както я бяха оставили. Само червената северна лоза се виеше около нея, храсти и висока трева избуяваха до стените ѝ. Там отново се оживи и ден след ден Джоанините бузи ставаха все по-червени и гласът ѝ се изпълваше с предишната дива сладост на песента. Съпругът ѝ изчисти пътеките по стария си ловен път, а Джоана и малката, която сега лудуваше и говореше, превърнаха колибата в дом. Една нощ мъжът се върна късно и когато той влезе,

сините очи на Джоана светеха възбудено, а гласът ѝ трепереше, докато го поздравяваща.

— Чу ли? — попита тя. — Чу ли зова?

Той кимна, галейки меката ѝ коса.

— Бях на миля далеч от тресавището — каза той. — Чух го!

Джоана хвана ръцете му.

— Не беше Казан. Бих познала гласа му. Мисля, че беше на другия, напомня ми зова от онази сутрин при пясъчната ивица — *на другарката му*.

Мъжът мислеше. Джоана го докосна. Дишаше по-бързо.

— Ще ми обещаеш ли? — попита тя. — Ще ми обещаеш ли, че никога няма да ходиш на лов за вълци, нито ще им поставяш капани?

— Мислех за това — отговори той. — Мислех за това след като чух воя. Да, обещавам!

Джоана обви ръце около врата му.

— Обичахме Казан — прошепна тя. — А можеш да го убиеш... Или нея.

Тя изведнъж мълкна. Двамата се заслушаха. Вратата беше леко открайната и до тях отново достигна тъжният призивен вой на вълчицата. Джоана изтича до вратата. Мъжът я последва. Стояха безмълвни с притаен дъх. Джоана, посочи към осветената от звездите равнина.

— Слушай, слушай! — извика тя. — Това е нейният вой и *той идва от Слънчевата скала!*

Изтича в нощта, забравила, че мъжът е зад нея, забравила, че малката Джоана спи. А до тях от много мили през равнината в отговор достигна тъжен вой, който сякаш беше част от вятъра, и така развълнува Джоана, че дишането ѝ премина в странно хълцане.

Тя отиде по-навътре в равнината и спря, а златистата светлина на есенната луна и звездите блестеше в косата и очите ѝ. Изминаха много минути, преди зовът да се чуе отново. После той дойде толкова близо, че Джоана сложи ръце на устата си и викът ѝ се разнесе над равнината, както в старите дни:

— Казан! Казан! Казан!

На върха на Слънчевата скала, изтощена и отслабнала от гладуването, Сивата вълчица чу вика на жената и зовът в гърлото ѝ замря в скимтене. А на север една бързо движеща се сянка спря за

момент и застана като скала под звездната светлина. Беше Казан. В кръвта му пламна странен огън. Всяка фибра от животинския му разум се изпълни с чувството, че тук е неговият дом. Много отдавна живя тук, обича и се бори. И изведнъж мечтите, станали мъгливи и смътни в съзнанието му, възкръснаха като нещо реално и живо, защото над равнината едва-едва той чу гласа на Джоана.

Тя стоеше на звездната светлина, напрегната и бледа, когато от белите мъгли лунна светлина той дойде при нея, влячейки се по корем, задъхан, със странна скръбна нотка в гърлото. И докато Джоана отиваше към него, протягайки ръце, а устните ѝ с хълцане повтаряха името му, мъжът стоеше и ги гледаше с учудване и никакво ново и поголямо разбиране в изражението на лицето си. Сега не се страхуваше от дивото куче. Щом Джоанините ръце притиснаха голямата рошава глава до себе си, той чу скимтящата задъхана радост на звяра и хълцащия шепнешът глас на момичето. Обърна се към Сънчевата скала, стискайки ръце.

— Господи! — въздъхна той. — Вярвам, че е така...

И сякаш в отговор на мислите му през равнината до тях достигна викът на Сивата вълчица — викът на търсещата другарка, тъжен и самoten. Бързо, като ударен с камшик, Казан скочи, забравил докосването на Джоана, гласа ѝ, присъствието на мъжа.

Още миг и си отиде. Джоана се хвърли на гърдите на съпруга си и почти грубо хвана лицето му с ръце.

— Сега вярва ли? — извика тя задъхано. — Сега вярва ли в бога на моя свят — бога, с който живях, бога, дал душа на живите същества, бога, довел ни отново заедно — у дома.

Ръцете му нежно я обгърнаха.

— Вярвам, моя Джоана — прошепна той.

— Разбираш ли сега какво искам да кажа с това „няма да убиваш“?

— Освен ако това е нужно за живота ни. Да, разбира! Топлите ѝ меки ръце го погалиха по лицето. Сините ѝ очи, изпълнени с красотата на звездите, се вдигнаха към него.

— Казан и тя — ти и аз — и бебето. Съжаляваш ли, че се върнахме? — попита тя.

Притегли я толкова близо до гърдите си, че тя не чу думите, пошепнати в меката ѝ топла коса. А след това още много часове седяха

на звездната светлина пред колибата. Повече не чуха самотния вик от Слънчевата скала. Джоана и съпругът ѝ разбраха.

— Ще ни посети утре — каза накрая мъжът. — Ела, Джоана, да си лягаме.

Влязоха заедно в колибата.

Тази нощ, един до друг, Казан и Сивата вълчица отново излязоха на лов в осветената от луната равнина.

Издание:

Джеймс Оливър Кърууд. Дивото куче Казан
Издателство „Народна младеж“, София, 1976
Редактор: Ботьо Ангелов
Художник: Петър Рашков

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.